

Kiristysten aika

Kulutusverot meillä ja muualla

Minna Punakallio

TIIVISTELMÄ

Kulutusverot tuottivat vuonna 2011 valtion kassaan 26,8 mrd. euroa, mikä on 32,6 prosenttia kaikista verotuloista sekä noin 14 prosenttia bruttokansantuotteesta. Kulutusverot ovatkin valtiolle tärkeä tulonlähde. Valtaosa kulutusveroista kertyy yleisistä hintasidonnaisista veroista, kuten esimerkiksi arvonlisäverosta.

Kansainvälisesti tarkasteltuna Suomen kulutusverotus on eurooppalaista keskitasoa tai hieman sitä kireämpää. Keveimpiä kulutusverottajia ovat Euroopan ulkopuoliset maat, kuten Japani ja Yhdysvallat. Muista EU-maista poiketen kulutusverotus on keveää myös Espanjassa. Espanjan kulutusverot kuitenkin kiristyivät 1.9.2012 lähtien, kun arvonlisäveroa nostettiin kolmella prosenttiyksiköllä. Ankarinta kulutusverotus on Tanskassa sekä useissa tasaveron käyttöönottaneissa maissa, kuten esimerkiksi Unkarissa ja Bulgariassa.

Perinteisesti kulutusverojen tasoa on muutettu varsin harvakseltaan. Tilanne on kuitenkin muuttunut Euroopan velkakriisin myötä. Vuonna 2011 Suomessa kulutusverojen osuus kaikista verotuotoista nousi 31,6 prosentista 32,6 prosenttiin. Tämä johtui useista valmisteverojen kiristyksistä sekä vuoden 2010 puolivälissä voimaantulleesta arvonlisäveron kiristyksestä.

Kulutusveroja ja erityisesti arvonlisäveroa on kiristetty myös muualla. 1.1.2008 jälkeen arvonlisäverotusta on kiristänyt useampi kuin joka toinen EU-maa. Verokanta on noussut Unkarissa peräti seitsemällä prosenttiyksiköllä. Muita kovia kiristäjiä ovat olleet Romania, Espanja ja Kreikka.

Suomen yleinen arvonlisäverokanta on kansainvälisessä vertailussa korkeahko, mutta kuitenkin matalampi kuin muissa Pohjoismaissa. Korkeimmat arvonlisäverokannat löytyvät Unkarista ja Islannista, kun taas matalimmat verokannat sijoittuvat Euroopan ulkopuolelle Kanadaan, Japaniin ja Australiaan. EU-maiden kevein arvonlisäverottaja on Luxemburg, jonka yleinen verokanta on ainoana EU-maana EU-normien minimissä eli 15 prosentissa.

Suomi on kansainvälisesti vertaillen myös kireän valmisteverotuksen maa, jossa keskeisimpiä valmisteveroja ovat energiaverot sekä tupakka- ja alkoholivero. Verojen osuus väkevien alkoholijuomien ja tupakan hinnasta nousee noin 80 prosentin tuntumaan, kun taas sähkön hinnassa veroa on yhteensä noin 30 prosenttia. Mietojen alkoholijuomien ja liikennepolttoaineiden verot liikkuvat 50 prosentin tuntumassa. Myös ajoneuvojen verotus on Suomessa kansainvälisesti melko kireää. Energian ja ajoneuvojen verotusta on leimannut viime vuosina siirtyminen ympäristöperusteiseen verorakenteeseen niin meillä kuin muuallakin Euroopassa.

Kulutusverot muutoksessa -selvityksen on tehnyt Veronmaksajain Keskusliiton pääekonomisti Minna Punakallio. Selvityksessä vertaillaan lähinnä OECD- tai EU-maita.

SISÄLLYSLUETTELO

1.	JOHDANTO	4
2.	KULUTUSVEROT OVAT RAHANTEKOKONE.....	6
2.1.	KULUTUSVEROT JA NIIDEN KEHITYS SUOMESSA	6
2.2.	KULUTUSVEROJEN KANSAINVÄLINEN TARKASTELU	9
2.3.	KULUTUSVEROJA HARMONISOIDAAN EU:N SISÄMARKKINOILLA	12
3.	ARVONLISÄVERO ON YLEISTYNYT MAAILMALLA	14
3.1.	ARVONLISÄVEROTUKSEN PERUSPERIAATTEET	14
3.2.	ARVONLISÄVEROTUKSEN HYVÄT JA HUONOT PUOLET	17
3.3.	EU:N VELKAKRIISI KÄÄNSI ARVONLISÄVEROKANNAT NOUSUUN	18
3.4.	ARVONLISÄVEROTUKSEN HARMONISOINTITAVOITTEIDEN NYKYTILA	24
4.	VALMISTEVEROT	26
4.1.	VALMISTEVEROJEN PERUSPERIAATTEET	26
4.2.	ALKOHOLIVERO ON SUOMESSA HUIPPUKIREÄÄ	28
4.3.	TUPAKKAVERO ON EU-MAIDEN KESKIARVON TUNTUMASSA	32
4.4.	ENERGIAVEROT KERTYVÄT BENSIINISTÄ, DIESELISTÄ JA SÄHKÖSTÄ	35
4.5.	KANSALLISET VALMISTEVEROT	40
4.6.	ESIMERKKILASKELMAT PALJASTAVAT VALMISTEVERON KIREYDEN	42
5.	AJONEUVOJEN VEROTUS	45
5.1.	AUTOVERO ON MUUTTUNUT YMPÄRISTÖPERUSTEISEKSI	45
5.2.	AJONEUVOVERON MERKITYS KASVAMASSA	49
6.	LOPUKSI	51
	LÄHTEET	52

LIITTEET

Liite 1	Kulutusverokertymien osuudet BKT:sta ja kokonaisverotuotoista 1975–2011
Liite 2	EU:n arvonlisäveroalue
Liite 3	Arvonlisäverokannat eräissä maissa vuonna 2012
Liite 4	Alkoholijuomien valmisteverotaulukko ja juomapakkausvero 2012
Liite 5	Alkoholin valmisteverotasot EU-maissa vuonna 2012
Liite 6	Tupakkatuotteiden valmisteverotaulukko 2012
Liite 7	Savukkeiden valmisteverotasot EU-maissa vuonna 2012
Liite 8	Savukeaskin (20 kpl) keskihinnan muodostuminen eri maissa 2012
Liite 9	Energiatuotteiden valmisteverotaulukot 2012
Liite 10	Jäteveron verotaulukko vuonna 2012
Liite 11	Makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverotaulukko vuonna 2012
Liite 12	Valmisteveroesimerkkien oletukset ja laskelmat vuonna 2012
Liite 13	Autoverotaulukot vuonna 2012
Liite 14	Ajoneuvoveron verotaulukot vuonna 2012

1. JOHDANTO

Kulutusverot ovat välillisiä tavaroiden ja palveluiden käyttöön kohdistuvia veroja. Niiden veropohjana on tavaroiden ja palvelujen kulutus, kun taas esimerkiksi tuloverotus kohdistuu lähinnä tehtyyn työpanokseen. Kulutusverot eroavat työn verotuksesta myös siinä, että ne ovat luonteeltaan suhteellisia eli lineaarisia. Jos kulutusverotukselle on asetettu vain yksi veroprosentti, yksittäisen ihmisen verotus ei kiristy, vaikka hän kuluttaisi muita enemmän.

Ensi kädessä yritykset maksavat kulutusverot, mutta käytännössä ainakin pidemmällä aikavälillä ne siirtävät veron myyntihintoihin. Tällöin kuluttajista muodostuu kulutusverojen todellisia maksajia, minkä vuoksi kulutusveroja sanotaan välillisiksi veroiksi. Kulutusverojen lopulliseen kohtaantoon vaikuttavat muun muassa markkinoiden rakenne, hintojen määräytyminen (joustot) sekä tarkasteltava aikaväli. Välittömät verot, kuten tuloverot, kerätään sen sijaan aina suoraan kuluttajilta.

Kulutusverot voivat määräytyä varsin eri tavoin. Yleisimmät kulutusverot ovat hintasidonnaisia, jolloin veron määrä on tietty prosenttiosuus hyödykkeen tai palvelun arvosta eli esimerkiksi tuottajahinnasta tai kuluttajan maksamasta verottomasta hinnasta. Tyypillinen esimerkki hintasidonnaisesta verosta on arvonlisävero tai myynti-vero.

Joistakin erikseen määräytyistä hyödykkeistä kannetaan myös erillisiä tuoteyksikkökohtaisia kulutusveroja. Siten esimerkiksi yhdestä litrasta bensiiniä peritään arvonlisäveron ohella aina tietty senttimäärä tuoteyksikkökohtaista veroa riippumatta bensiinin sen hetkisestä markkinahinnasta. Tuoteyksikkökohtaisesti asetettujen verojen osuus vaihtelee tuotteen markkinahinnan muuttuessa sekä eri tavalla verotettujen tuotteiden välillä.

Tuotteiden ja palveluiden hintaan sidottuja veroja voidaan kutsua myös yleiseksi kulutusveroksi. Tuoteyksikkökohtaisia veroja kutsutaan tyypillisesti erityisiksi kulutusveroiksi (Oksanen 2005).

Kulutusveroja kerätään ensisijaisesti fiskaalisista syistä eli julkiselle sektorille säädettyjen tehtävien rahoittamiseksi. Usein kulutusveroja perustellaan myös siten, että niillä pyritään vaikuttamaan haitalliseksi tai hyödylliseksi katsottuun kulutukseen.

Koko kulutukselle asetettu vero ei vaikuta kulutuspäätöksiin eli se ei vääristä kuluttajan valintoja verrattuna siihen tilanteeseen, jossa veroja ei olisi. Usein kulutusta kuitenkin halutaan ohjata tiettyyn suuntaan. Tällöin joillekin kulutuskohteille asetetaan yleisestä tasosta poikkeava veroprosentti, esimerkiksi alennetun verokannan avulla. Alennettuja verokantoja käytetään tyypillisesti sosiaalipoliittisista tai tulonjaollisista syistä esimerkiksi ruuan tai lääkkeiden verotuksessa. Myös ympäristönsuojelua, terveyden, kulttuurin tai työllistävyyden edistämistä voidaan edistää alennetuilla verokannoilla. Ympäristölle tai terveydelle haitallista toimintaa voidaan sen sijaan ran-

gaista lisäveroilla. Näin tapahtuu esimerkiksi tupakka- ja alkoholiveron sekä energia-verojen kohdalla.

Useiden alennettujen tai korotettujen kulutusverokantojen käyttö lisää verojärjestelmän hallinnollisia kustannuksia. Laaja kirjo alennettuja verokantoja pienentää myös verotulokertymää, ja lisää sitä kautta paineita ylläpitää optimaalista tasoa korkeampaa yleistä verokantaa. Tulonjakoon voidaankin vaikuttaa usein tarkemmin ja kustannustehokkaammin esimerkiksi tuloverotuksen keinoin. Alennetuilla arvonlisäverokannoilla on kuitenkin vahva kannatus nimenomaan tulojakoa tasaavina instrumentteina. Vähemmälle huomiolle on jäänyt se, että arvonlisäverojärjestelmän vapautukset esimerkiksi terveys- tai koulutuspalveluille ovat merkittävä tulonjaon tasaisuuteen vaikuttava tekijä. (Ebrill ym. 2001, Copenhagen Economics 2007)

2. KULUTUSVEROT OVAT RAHANTEKOKONE

2.1. Kulutusverot ja niiden kehitys Suomessa

Kulutusveroihin luokitellaan arvonlisäveron ohella apteekkien liikevaihdon perusteella määräytyvä apteekkimaksu sekä vakuutusyhtiöille maksettujen vakuutusmaksujen suhteessa määräytyvä vakuutusmaksuvero. Keskeisiä kulutusveroja ovat myös tupakka-, alkoholi- ja energiaverot sekä makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmistevero ja eräiden juomapakkausten valmistevero. Lisäksi kulutusveroihin kuuluvat arpajaisvero, jätevero, auto- ja ajoneuvovero sekä koiraverot. Kulutusveroksi tilastoidaan myös valtion budjetin sekalaisiin tuloihin lukeutuva valtion osuus veikkauksen, raha-arpajaisten ja RAY:n tuotosta sekä erinäisiä pienempiä maksuja, kuten öljyjäte- ja huoltovarmuusmaksu. Verojärjestelmästä jo poistuneita kulutusveroja ovat mm. elokuvaverot, tilauslento- ja televerot. Kulutusverot ja niiden verokertymät vuonna 2011 on lueteltu taulukossa 1.

TAULUKKO 1. Kulutusverot Suomessa vuonna 2011. Lähde: Tilastokeskus, OECD iLibrary.

	Milj. euroa	Prosenttia kulutusveroista	Prosenttia BKT:sta
KULUTUSVEROT YHTEENSÄ	26 785	100	14,1
Yleiset kulutusverot	16 915	63,2	8,9
arvonlisävero	16 915		
Erityiset kulutusverot	9 078	33,9	4,8
energiaverot	3 875	14,5	2,0
alkoholijuomaverot	1 291	4,8	0,7
autoverot	1 068	4,0	0,6
valtion osuus Veikkauksen, raha- arpajaisten ja RAY:n tuotosta	883		
ajoneuvoverot	759		
tupakkaverot	704		
vakuutusmaksuverot	626		
arpajaisvero	172		
apteekkimaksut	144		
makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverot	134		
jätevero	64		
varmuusvarastointimaksut	46		
öljysuoja- ja öljyjättemaksut	28		
riistanhoito-, kalastus- ja metsänhoito- maksu	24		
rataverot	18		
juomapakkausten ympäristöohjaukseen liittyvä vero	15		
palosuojelumaksut	9		
ydinenergiatutkimusmaksu	7		
muut verot, mm. koiraverot	3		

Kulutusveroilla kerättiin Suomessa vuonna 2011 noin 27 mrd. euroa, mikä on noin 14 prosenttia BKT:sta. Valtaosa eli yli 63 prosenttia kulutusveroista kertyi arvonlisäverosta. Arvonlisäveron ohella verotuotoltaan suurimpia yksittäisiä kulutusveroja

ovat polttoaineista yms. muista energiatuotteista kertyvät energiaverot, alkoholi-juomaverot sekä autojen ensirekisteröinnin yhteydessä maksettava autovero.

Kulutusverot ovat erityisesti valtiolle merkittävä tulonlähde, sillä ne muodostavat lähes 70 prosenttia valtion veroista ja maksuista. Kun vertailukohdaksi otetaan kaikki verot ja maksut (valtion ja kuntien verot sekä sosiaaliturvarahastojen lakisääteiset maksut), niin kulutusverojen osuus jää luonnollisesti pienemmäksi. Kaikista verotuotoista kulutusverojen osuus oli vuonna 2011 noin 33 prosenttia (taulukko 2).

TAULUKKO 2. Verotuotot prosenttina kokonaisverotuotoista 2000–2011.

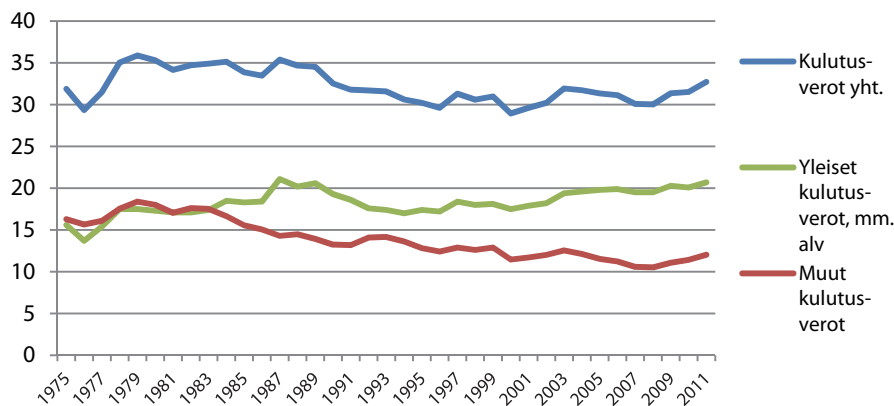
Lähde. OECDiLibrary, Tilastokeskus.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Tuloverot yhteensä	43,1	40,8	40,6	38,7	38,6	38,3	38,1	39,3	39,0	35,9	35,7	35,7
henkilöiden tuloverot	30,6	31,5	31,2	31,0	30,5	30,7	30,3	30,3	30,9	31,2	29,7	
yriytysten tuloverot	12,5	9,4	9,3	7,7	8,1	7,6	7,7	9,0	8,1	4,7	6,0	
Pakolliset sosiaalivakuutusmaksut	25,2	26,9	26,5	26,7	26,8	27,3	27,9	27,7	28,0	29,9	29,8	28,8
työntekijöiden maksut	4,7	4,9	4,7	4,8	4,8	5,0	5,4	5,2	5,1	5,6	6,2	
työnantajien maksut	18,5	20,1	20,0	20,1	20,3	20,4	20,4	20,3	20,9	22,0	21,1	
Omaisuusverot	2,4	2,3	2,4	2,3	2,6	2,7	2,5	2,6	2,6	2,6	2,7	2,6
Kulutusverot	29,0	29,6	30,2	32,0	31,7	31,3	31,1	30,1	30,0	31,4	31,5	32,6
ALV	17,5	17,9	18,2	19,4	19,6	19,8	19,9	19,5	19,5	20,3	20,1	20,6
muut kulutusverot	11,5	11,7	12,0	12,6	12,1	11,5	11,2	10,6	10,5	11,1	11,4	12,0
Muut verot	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

Suomen verorakennetta hallitsevat kulutusverojen ohella henkilöiden ja yritysten tuloverot sekä työntekijöiden ja työnantajien pakolliset sosiaalivakuutusmaksut. Niin tuloverojen, sosiaalivakuutusmaksujen kuin kulutusverojenkin osuus kaikista verotuotoista ylittää kukin lähes kolmanneksen. Omaisuudesta kertyvien verotuottojen osuus jää vain vajaaseen kolmeen prosenttiin. Kulutusverot ovat verorakenteessa suurin yksittäinen ryhmä, jos henkilöiden ja yritysten tuloveroja tarkastellaan omina ryhmään.

Kulutusverojen osuus kaikista verotuotoista on ollut 1990- ja 2000-luvulla varsin tasainen osuuden liikkua hieman päälle 30 prosentin tuntumassa (ks. kuvio 1 ja liite 1). Näinä vuosina veropolitiikan yhtenä tavoitteena oli keventää työn verotusta ja kiristää ympäristöveroja. Ympäristöverojen ja muiden kulutusverojen verotuotot pysyivät kuitenkin varsin vakaana. Aivan viime vuosina kulutusverojen verotuotot ovat sen sijaan lähteneet pieneen kasvuun.

KUVIO 1. Kulutusverojen osuus kaikista verotuloista 1975–2011, %. Lähde Tilastokeskus.

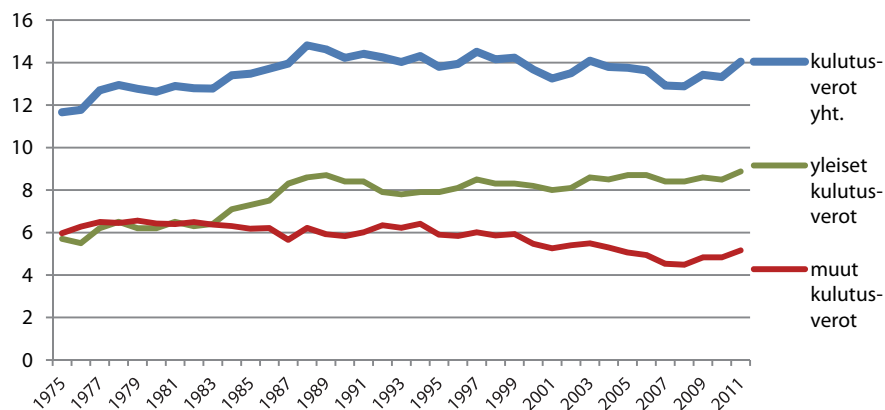

Vuonna 2011 kulutusverojen osuus kaikista verotuotoista nousi noin yhdellä prosenttiyksiköllä 32,6 prosenttiin. Nousuun vaikuttivat vuoden 2010 heinäkuussa päätetty arvonlisäveronkorotus ja vuoden 2011 alussa voimaantulleet energiaveronkiristykset. Kulutusverojen osuus kaikista verotuotoista oli kuitenkin nykyistä korkeammalla tasolla 1980-luvulla, jolloin osuus liikkui noin 35 prosentin tuntumassa. Aivan poikkeuksellisella tasolla kulutusverot eivät siis ole tänä päivänä. Ennen Euroopan unioniin liittymistä kulutusverojen joukko oli Suomessa varsin laaja.

Kulutusverojen sisäisessä rakenteessa on havaittavissa pidemmällä aikavälillä selvä muutos kohti yleisiä hintasidonnaisia kulutusveroja (ks. kuvio 1). Kun 1970-luvun puolivälissä yleisistä ja erityisistä kulutusveroista kertyi verotuottoja lähes saman verran, niin 1980-luvulla erityisten kulutusverojen osuus lähti selvään laskuun. Samaan aikaan yleisten kulutusverojen merkitys pysyi ennallaan tai jopa lisääntyi hieman. Aivan viime vuosina erityisten kulutusverotuottojen lasku on kuitenkin pysähtynyt ja niiden osuus kääntyi uudelleen pieneen nousuun.

Kulutusveroja voidaan tarkastella myös suhteuttamalla verotuotot bruttokansantuotteen kanssa. Kehitys näyttäytyy tällä tavalla tarkasteltuna hyvin samankaltaiselta kuin suhteutettaessa verot kokonaisverokertymään.

Kulutusverojen osuus BKT:sta nousi 1970-luvun puolivälistä lähtien tasaisesti aina 1980-luvun loppupuolelle asti. Kulutusverot ylsivät tällöin lähes 15 prosenttiin BKT:sta. Sen jälkeen kulutusverojen BKT-osuus pysytteli noin 20 vuotta suhteellisen vakaasti 14 prosentin molemmin puolin. Vuonna 2006 osuus notkahti muutamaksi vuodeksi. Viime vuonna kulutusverojen kiristykset kuitenkin nostivat kulutusverot aikaisemmalle 14 prosentin tasolle. Myös kulutusverojen BKT-osuuksien tarkastelusta havaitaan yleisten kulutusverojen osuuden kasvu ja yksikköperusteisten kulutusverojen pidemmän aikavälin pienentyminen sekä viime vuosien uusi nousu.

KUVIO 2. Kulutusverojen osuus BKT:sta 1975–2011, %. Lähde Tilastokeskus.

2.2. Kulutusverojen kansainvälinen tarkastelu

Suomen ohella kulutusverot ovat tärkeä verotulojen lähde valtioille myös muissa maissa. Kireintä kulutusverotus on tyypillisesti EU-maissa ja keveintä EU:n ulkopuolella suurissa ja kehittyneissä maissa. Erityisen ankaria kulutusverottajia ovat EU:n uudemmat jäsenmaat (muun muassa Bulgaria, Unkari, Romania ja Liettua), mutta kulutusverojen osuus näissä maissa korostuu usein matalan kokonaisveroasteen vuoksi. Kansainvälisissä vertailuissa Suomen kulutusverot asettuvat keskiarvojen tuntumaan tai hieman sen yläpuolelle.

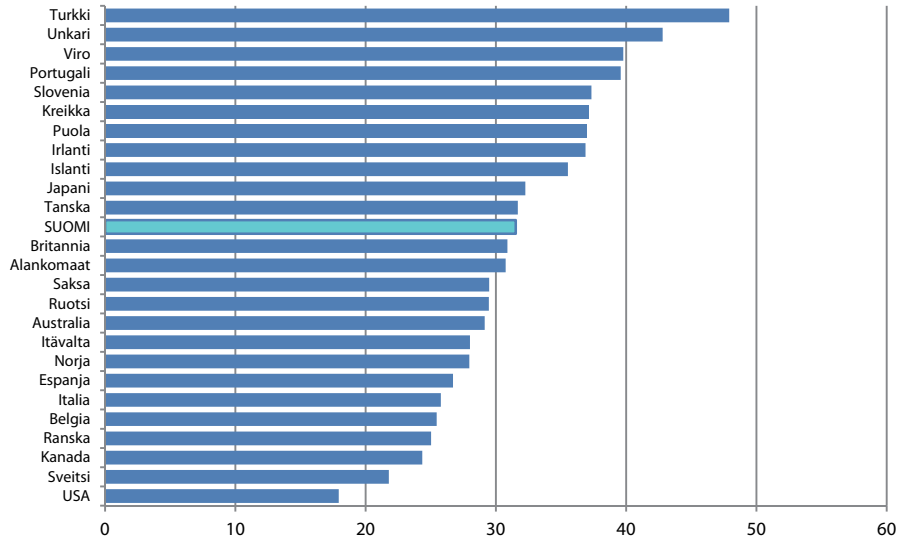
EU-maissa kulutusverotusta harmonisoidaan tiukasti, mutta EU:n ulkopuolella veroratkaisut vaihtelevat enemmän. Yhdysvalloissa, Japanissa, Kanadassa, Australiassa ja Sveitsissä sekä kokonaisveroasteet että kulutusverot ovat eurooppalaista tasoa alempana. Keveiden kulutusverottajien joukkoon kuuluu myös yksi EU-maa eli Espanja. Espanjan kulutusverot ovat matalalla tasolla, vaikka maassa nostettiin yleistä arvonlisäverokantaa vuonna 2010. Espanjan tuorein 1.9.2012 tehty kiristys ei vielä näy verotilastoissa. Norjan verojärjestelmä on Pohjoismaiden kaltainen, mutta valmisteveroilla on siellä poikkeuksellisen pieni merkitys. Oman erikoisuutensa muodostaa Islanti, joka erottuu kireällä kulutusverotuksella ja korkealla kokonaisveroasteella. Sosiaaliturvamaksuilla ja omaisuusveroilla on Islannissa vähäinen merkitys.

Kun eri maiden kulutusverot suhteutetaan kokonaisverotuloihin, Suomi sijoittuu verovertailussa eurooppalaiseen keskikastiin (ks. kuvio 3). Kireitä kulutusverottajia ovat Turkki ja Unkari¹. Myös Virossa ja Portugalissa kulutusverojen osuus ylittää lähes 40 prosenttiin kaikista verotuotoista. Korkea kulutusverojen osuus on tyypillistä erityisesti Itä-Euroopan maille, joissa kokonaisveroaste on usein muita maita matalampi ja välittömien verojen merkitys verojärjestelmässä vähäisempi. Kulutusverojen suosioon kehittyvissä maissa vaikuttaa muun muassa työmarkkinoita vaivaava harmaa talous ja verohallinnon ongelmat kerätä tuloveroja. (European Commission, 2012).

¹ Ennätystä pitää kuitenkin vertailumaiden ulkopuolelta Bulgaria, jossa kulutusverojen osuus on lähentelee 55 prosenttia (European Commission 2012).

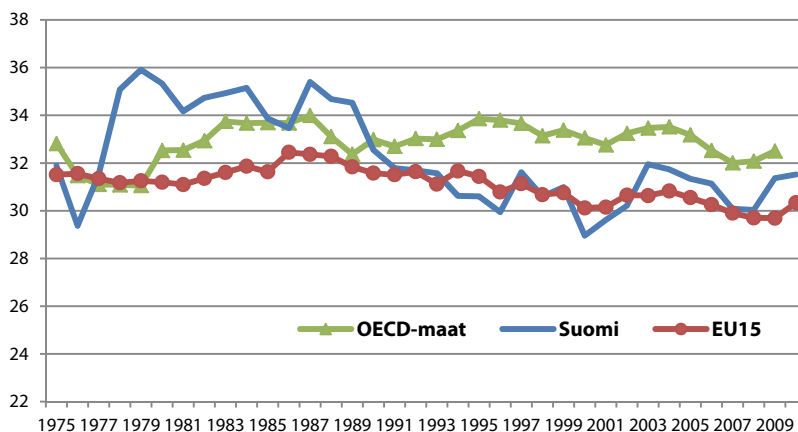
Keveimpiä kulutusverottajia ovat Yhdysvallat, Sveitsi ja Kanada, joissa kulutusveroilla kerätään vain noin 20 prosenttia maan verotuloista. Nämä liittovaltiomuotoiset maat eivät ole ottaneet käyttöön arvonlisävero. Keveimmän kärjen tuntumaan kuuluu kuitenkin myös monia eteläisen Euroopan maita, kuten Italia, Espanja ja Ranska.

KUVIO 3 Kulutusverojen osuus kokonaisverotuloista eräissä OECD-maissa vuonna 2010. Lähde OECDiLibrary.

Kulutusverojen kehitys Suomessa suhteessa kokonaisverotuloihin on viime vuosina seurailut EU-maiden keskiarvoa (ks. kuvio 4). EU-maissa kulutusveroilla kerätään keskimäärin noin 30 prosenttia kaikista veroista. OECD-maissa kulutusveroilla on hieman suurempi merkitys, sillä OECD-maiden keskiarvo on pysytellyt 1990-luvulta lähtien varsin tiiviisti noin 33 prosentin tuntumassa. Esimerkiksi vuonna 2009 OECD-maiden keskiarvo oli 32,5 prosenttia, kun EU:n keskiarvo oli 29,7 prosenttia.

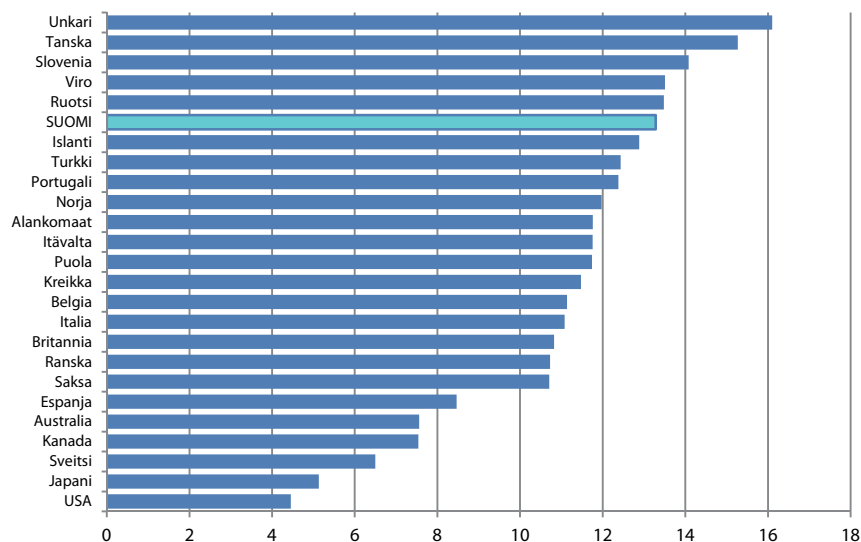
KUVIO 4. Kulutusverotulojen osuus kokonaisverotuloista Suomessa suhteessa EU-maiden ja OECD-maiden keskiarvoon 1975–2010, %. Lähde: OECDiLibrary.

Pidemmällä aikavälillä myös OECD-maissa yleisten kulutusverojen merkitys verojärjestelmässä on kasvanut samalla kun valmisteverojen rooli on kutistunut. Yleisten kulutusverotulojen kasvu on johtunut suurimmaksi osaksi arvonlisäveron käyttöön-otosta erilaisten myyntiverojen tilalle sekä myös arvonlisäverokantojen noususta. Yleiset kulutusverot eli lähinnä arvonlisävero kattavat nyt keskimäärin kaksi kolmasosaa kulutusverojen tuotosta. Maiden väliset vaihtelut ovat kuitenkin suuria. Vuosituhannen vaihteen jälkeen yleisten kulutusverojen kasvu OECD-maiden verojärjestelmissä tasaantui, mutta kulutusveroissa on havaittavissa selvä nousupaine erityisesti vuodesta 2010 eteenpäin. (OECD 2011, European Commission 2012).

Kulutusverotuksen tasoa voidaan vertailla myös suhteuttamalla kulutusverot bruttokansantuotteeseen. Tällä tavalla mitattuna Suomen kulutusverotus asettuu maiden keskiarvon yläpuolelle (kuvio 5 ja 6). Tulos näyttäytyy edellistä vertailua (kuvio 3) kiireämpänä, koska Suomen kokonaisveroaste on yksi maailman korkeimpia. Keskimääräisellä verorakenteella kerätään siten monia muita maita korkeamman kokonaisveroasteen vuoksi enemmän verotuottoja. Saman vertailun ankarimpia kulutusverottajia ovat Unkari ja Tanska. Tanskassa ei kerätä sosiaaliturvarahastojen kautta juuri lainkaan sosiaaliturvamaksuja. Sen vuoksi tuloveroilla ja kulutusveroilla on verorakenteessa poikkeuksellisen suuri merkitys. Keveimpiä kulutusverottajia ovat Yhdysvallat, Japani, Sveitsi, Kanada ja Australia. Samalla tasolla liikkuu myös Espanja². Ero seuraavaksi keveimpään EU:han, Saksaan, on huomattava.

KUVIO 5. Kulutusverojen osuus bruttokansantuotteesta eräissä OECD-maissa vuonna 2010. Lähde OECDiLibrary.

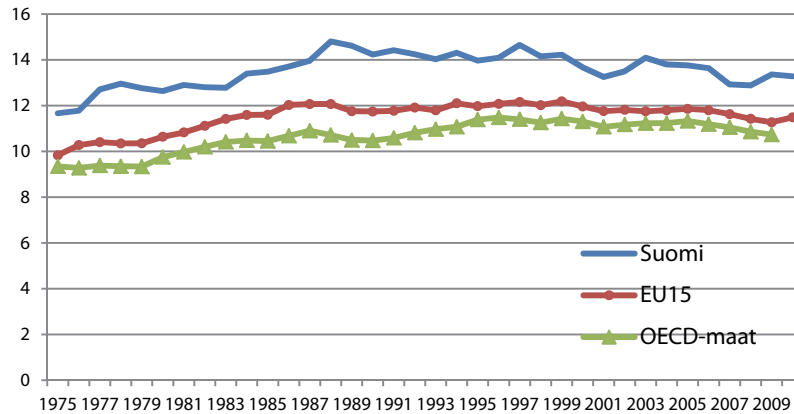

Tarkasteltaessa pidemmällä aikavälillä kulutusveroja suhteessa bruttokansantuotteeseen, Suomi ylittää sekä EU- että OECD-maiden keskiarvon selvästi (ks. kuvio 6). Ero EU-maiden keskiarvoon on pysytellyt aina 1970-luvun puolesta välistä lähtien noin

² Kulutusverotuksen matala taso olikin keskeinen tekijä sille, että Espanja päätti 65 mrd. euron säästöpäätösten yhteydessä kesällä 2012 yleisen arvonlisäverokannan kolmen prosenttiyksikön nostosta 21 prosenttiin ja alennetun arvonlisäverokannan nostosta kahdeksasta 10 prosenttiin.

kahden prosenttiyksikön suuruusluokassa. Ero OECD-maiden keskiarvoon on tätäkin suurempi. Tuoreimpien tietojen mukaan OECD-maiden keskiarvo alittaa Suomen noin 2,5 prosenttiyksiköllä. Keskiarvot ovat muuttuneet historiassa hyvin vähän, mutta jatkossa ne mitä todennäköisimmin nousevat veronkiristysten myötä.

KUVIO 6. Kulutusverotuottojen osuus bruttokansantuotteesta Suomessa, EU-maissa ja OECD-maissa keskimäärin 1975–2010, %. Lähde: OECDiLibrary.

Monissa EU-maissa on kiristetty kulutusveroja vuodesta 2009 lähtien. Useimmiten maat ovat kiristäneet yleistä arvonlisäverokantaa ja joitakin keskeisiä valmisteveroja. Kiristysten taustalla on ollut tarve tasapainottaa julkista taloutta ensin kansainvälisen finanssikriisin ja sen jälkeen alkaneen Euroopan velkakriisin sekä kohonneen työttömyyden vuoksi. Joissakin maissa kiristyiä perustellaan väestön ikärakenteella, sillä työmarkkinoille tulevat ikäluokat ovat muuttuneet monissa maissa pienemmiksi kuin työmarkkinoilta poistuvat ikäluokat. Säästöohjelmat ja viennin takkuileminen ovat kuitenkin vetäneet monien maiden talouskehityksen lamaan. Heikko talouskasvu on korostanut tarvetta tasapainottaa julkista taloutta siten, että talouskasvu kärsii veronkiristyksistä ja säästöistä mahdollisimman vähän.

2.3. Kulutusveroja harmonisoidaan EU:n sisämarkkinoilla

Kulutusverotus on EU:n sisämarkkinoilla yhteisön sisäisen harmonisoinnin eli direktiiveillä tapahtuvan yhdenmukaistamisen kohteena. Jäsenvaltiot ovat siten luovuttaneet huomattavan osan kulutusverotuksellisesta päätäntävällästään Euroopan unionille. Myös OECD on levittänyt kansainväliseen vaihdantaan ja neutraaliin kulutusverotukseen liittyviä toimivia normeja ja käytäntöjä.

EU:n sisämarkkinat luotiin Maastrichtin sopimuksella vuoden 1993 alussa. Sisämarkkinoilla tarkoitetaan EU:n jäsenmaiden muodostamaa maantieteellistä aluetta, jossa korostetaan neljää perusvapautta: tavaroiden, palvelujen, ihmisten ja pääoman vapaa liikkuvuutta. Näillä vapauksilla pyritään edistämään EU:n tasapainoista talous-

kasvua, kilpailua, yhteisiä sosiaalisia arvoja ja vakautta. Vapaan liikkuvuuden saavuttamiseksi jäsenvaltioiden verotusta on muokattu mahdollisimman tasapuoliseksi. Yhteisömaiden välistä tavarakauppaa koskee tämän vuoksi tulliliitto. Tulliliittoon kuuluvien maiden välisessä kaupankäynnissä vienti- ja tuontitullit sekä kaikki tulleva vastaavat maksut ovat kiellettyjä. Suhteessa muihin eli ns. kolmansiin maihin tulliliitto soveltaa yhtä yhtenäistä tullitariffia.

Harmonisointi koskee arvonlisäverotusta sekä valmisteveroista alkoholi-, tupakka- ja energiaverotusta. Ympäristöverotus on energiaverotusta lukuun ottamatta harmonisoinnin ulkopuolella, vaikka ympäristöpolitiikka on muuten EU:ssa pitkälle säänneltyä.

Harmonisoinnin myötä kulutusverotus on ainakin lainsäädännöllisesti melko pitkälle yhtenäistynyt EU-maissa. Käytännössä eroja aiheuttavat kuitenkin useat jäsenvaltioille lähinnä liittymisvaiheessa myönnetty poikkeukset sekä kulutusverodirektiivien epäyhtenäinen soveltaminen. Myös arvonlisävero- ja valmisteverokannoissa on maiden välillä selviä eroja, vaikka harmonisointi ja verokilpailun uhka ovatkin tasoittaneet niitä jonkin verran.

Verokilpailun tai salakaupan kannalta suurimmat uhat kulutusverotuksessa liittyvät valmisteveroihin, sillä niissä veroaste-erot ovat suuria, tuotteiden paikallisuus ja pilaantuvuus vähäistä sekä kuljetuskustannukset pieniä (Talousneuvosto 2002, Copenhagen Economics 2007). Veroerot synnyttävätkin paikallista kaupankäyntiä rajan yli, vaikka kannustimet hankkia tuotteita rajan toiselta puolelta laskevat nopeasti etäisyyden kasvaessa. Keski-Euroopassa välimatkat ovat kuitenkin pieniä. Ongelma on tunnistettu kuitenkin myös esimerkiksi Suomen ja Venäjän välillä.

Verotasoerot voivat näkyä myös esimerkiksi kuljetussektorilla, jossa polttoaineiden veroerot ja rekkojen suurentunut koko ovat synnyttäneet kireästi kilpaillulla logistiikkatoimialalla ”tankkiturismia”. Tällöin kuljettajat ajavat reittinsä edullisempaa polttoainetta tarjoavien maiden läpi. Tankkiturismi vääristää kilpailua, sillä kaikilla samoista kuljetuksista kisaavilla yrittäjillä ei ole samaa mahdollisuutta hyötyä halvemmista polttoainehinnoista. Sen lisäksi tankkiturismi lisää ajettuja kilometrejä ja hiilidioksidipäästöjä, kun matkat suunnitellaan vero- ja kustannustasojen perusteella. (Commission of the European Communities 2007)

3. ARVONLISÄVERO ON YLEISTYNYT MAAILMALLA

3.1. Arvonlisäverotuksen peruseriaatteen

Arvonlisävero on yleistynyt noin 60-vuotisen historiansa aikana käytetyimmäksi kulutusveroksi maailmassa. Se on voimassa yli 150 maassa, joiden joukossa ovat kaikki EU-maat, lähes kaikki OECD-maat ja myös tärkeimmät OECD:n ulkopuoliset maat, kuten Kiina, Intia, Venäjä ja Brasilia. Yhdysvallat on ainoa OECD-maa, jossa ei ole arvonlisäveroa. Siellä kulutusta verotetaan osavaltioiden ja paikallisten viranomaisten keräämällä myyntiverolla (sales tax), joka kuitenkin vastaa pitkälti arvonlisäveroa³. Tyypillisesti maat, jotka eivät ole ottaneet käyttöönsä arvonlisäveroa ovat kehitysmaita, pieniä saarivaltioita tai Lähi-idän maita. Näissä maissa luonnonvarojen merkitys valtion rahoituslähteenä on yleensä suuri. (OECD 2011) Tuorein esimerkki arvonlisäveron vuonna 2013 käyttöönottavasta maasta on Gambia (IBFD 2012).

Voimakkaimmin arvonlisäverotusta säädellään EU:ssa⁴, jossa arvonlisävero perustuu neuvoston arvonlisäverodirektiiviin (2006/112/EY, ennen ns. kuudes arvonlisäverodirektiivi 77/388/ETY). Arvonlisäveron käyttöönotto on myös yksi EU:hun liittymisen ehto, sillä osa jäsenmaiden EU-maksuosuuksista määräytyy arvonlisäveron veropohjan kautta⁵. Suomessa arvonlisäverotus tuli voimaan 1.6.1994, jolloin verovelvollisten lukumäärä kasvoi 110 000 noin 370 000:een (Holm et al. 2007).

Arvonlisäveroa on suoritettava Suomessa liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta palvelun tai tavarat myynnistä, maahantuonnista ja yhteisöhankinnasta. Yhteisöhankinnalla tarkoitetaan irtaimen esineen omistusoikeuden vastikkeellista hankintaa, kun myyjä, ostaja tai joku muu kuljettaa esineen ostajalle toisesta jäsenvaltiosta. Tavarat myynnin katsotaan tapahtuvan Suomessa siis myös silloin, kun myyjä kuljettaa tavarat toisesta EU-maasta Suomeen. Veron peruste on myynnistä suoritettava vastike ilman veron osuutta. Myös julkisyhteisöt ovat verovelvollisia liiketoiminnan muodossa tapahtuvasta myynnistään. Julkisyhteisöjen yleishyödylliset tai niihin verrattavat toiminnot on kuitenkin vapautettu arvonlisäverotuksesta. Tavaroiden ja palveluiden viennistä ulkomaille ei tarvitse käytännössä maksaa arvonlisäveroa, sillä panoksista maksettu arvonlisävero palautetaan takaisin vientitoimintaa harjoittaville yrityksille⁶. Tuonti on sen sijaan arvonlisäverollista toimintaa.

³ Myyntivero kerätään vasta lopullisen kulutuksen yhteydessä. Yhdysvalloissa siirtymistä arvonlisäveroon on vastustettu muun muassa sillä perusteella, että se on liian helppo tapa kerätä verotuloja (Ebrill et al. 2001).

⁴ EU:n arvonlisäveroalue esitetään liitteessä 2. Ahvenanmaan maakuntaa pidetään arvonlisäverotuksessa EU:n ulkopuolisen maan asemassa suhteessa muuhun Suomeen ja muuhun EU:hun.

⁵ Vuodesta 2007 lähtien yleinen maksuosuus on ollut 0,3 prosenttia jäsenvaltion arvonlisäveropohjasta. Jäsenmaat tulouttavat EU:n budjettiin myös bruttokansantuotteeseen perustuvan maksun ja perinteisiin omiin varoihin perustuvan maksun (tullit sekä maatalous- ja sokerimaksut). Lisäksi EU:n budjettiin tuloutetaan sekalaisia tuloja, kuten sakkoja.

⁶ Arvonlisävero kerätään oma-aloitteisesti maksetuista ja maksuunpannuista veroista. Arvonlisäveropalautukset pienentävät bruttomääristä arvonlisäkertymää. Kannettu arvonlisävero vähennettynä arvonlisäveropalautuksilla muodostaa arvonlisäveron nettokertymän.

Arvonlisävero lasketaan arvonlisäverokannan osoittamana prosenttiosuutena tuotteen arvonlisäverottomasta hinnasta. Esimerkiksi jos arvonlisäverokanta on 23 prosenttia ja tuotteen veroton hinta on 10 euroa, arvonlisäveron määrä on 2,30 euroa. Veroineen tuote maksaa 12,30 euroa. Veron määrä verollisesta hinnasta voidaan laskea oheisella kertoimella:

$$\frac{0,23}{1 + 0,23} = 0,1870$$

Tällöin edellisen esimerkin vero euroina saadaan kertomalla kuluttajahinta 12,30 euroa kertoimella 0,23/1,23, jolloin tulokseksi saadaan 2,30 euroa. Kuluttaja voi tarkistaa ostoksissaan käytetyn arvonlisäverokannan ja arvonlisäveron määrän helposti, sillä arvonlisäverot tulee eritellä ostosten kuittitiedoissa.

Arvonlisävero kannetaan yritysten jokaisesta myyntitapahtumasta. Veron kertaantumisen on estetty siten, että yritykset voivat vähentää verotuksessaan omiin hankintoihinsa sisältyneet arvonlisäverot. Yritysten ostoihin sisältyvät edellisten tuotantoportaiden maksamat arvonlisäverot ovat siis vähennyskelpoisia, jos yritys on itse arvonlisäverovelvollinen. Tällöin veroa kertyy valtiolle pikkuhiljaa tuotantoporras tuotantoportaalta niin, että kukin tuottaja maksaa arvonlisäveroa vain syntyneen arvonlisäyksen perusteella. Lopulliseen kuluttajahintaan sisältyy arvonlisäveroa täsmälleen arvonlisäverokannan mukainen määrä. Veron kerääminen tuotantoporras kerrallaan ja panosten vähennysoikeus synnyttävät arvonlisäverojärjestelmään sen itse itseään valvovan luonteen.

Myyjän arvonlisäverovelvollisuudesta voidaan poiketa erityismenettelyin, jos se on tarpeen veropetosten tai veron kiertämisen ehkäisemiseksi. Tällöin arvonlisäverosta vastaa myyjän sijasta elinkeinotoimintaa harjoittava ostaja, minkä vuoksi puhutaan käännetystä arvonlisäverovelvollisuudesta. Käännettyä arvonlisäverovelvollisuutta on hyödynnetty useissa maissa rakennusosalalla, jossa pitkät alihankintaketjut ovat tyypillisiä. Ruotsi otti käyttöön käännetyn arvonlisäverovelvollisuuden rakennusosalalla 1.7.2007 lähtien. Suomi seurasi Ruotsin esimerkkiä vuoden 2010 elokuun alussa. Muutoksen arvioitiin vähentävän rakennusalan harmaata taloutta ja lisäävän valtion verotuottoja noin 100 milj. eurolla.

Yritykset huolehtivat arvonlisäveron maksamisesta valtiolle oma-aloitteisesti⁷. Ne sisällyttävät veron myyntihintoihin ja tilittävät sen valtiolle viimeistään ostoksen kohdekuukautta seuraavan toisen kuukauden 12. päivä. Arvonlisäveron maksaa siten tosiasiallisesti kuluttaja. Kotitaloudet maksavat Suomessa reilut 60 prosenttia arvonlisäveroista ja ne myös hyötyvät valtaosasta alennettuja arvonlisäverokantoja. Loppu arvonlisävero päättyy julkisen sektorin ja muiden sellaisten yhteisöjen maksettavaksi, joilla ei ole oikeutta vähentää ostoihinsa sisältyntä veroa. (Mathis 2004) Kuntien hankinnoista maksettavat arvonlisäverot kuitenkin palautetaan paikallishallinnolle.

Pienet yritykset ja elinkeinoharjoittajat eivät hallinnollisista syistä maksa arvonlisäveroa 8 500 euron (vähäinen toiminta) liikevaihtorajaan asti, elleivät he itse ole hakeu-

⁷ Komission havainnoimana nyrkkisäännön mukaan alle 10 prosenttia verovelvollisista maksaa 80 prosenttia koko arvonlisäverosta (Euroopan yhteisöjen komissio 2006a).

tuneet arvonlisäverovelvollisiksi. Jos yrityksen liikevaihto on enintään 8 500 euroa, verovelvollinen saa huojenuksena koko tilikaudelta tilitettävän veron. Tätä suurempi liikevaihto ilman veron osuutta tulee arvonlisäverojärjestelmän piiriin liukuvasti siten, että 8 500 euron jälkeen myönnetään asteittain supistuva verohuojennus. Vuoden 2005 alusta liikevaihtorajaan sovelletaan huojennus oheisen kaavan mukaan:

$$vero - \frac{(liikevaihto - 8500) * vero}{14000}^8$$

Huojennus pienentyy asteittain liikevaihdon kasvaessa, jolloin vero muuttuu täysimääräiseksi 22 500 euron liikevaihdon kohdalla. Vuodesta 2010 lähtien arvonlisäveron huojennuksesta ei ole enää tehty erillistä hakemusta. Huojennukseen oikeutetut verovelvolliset maksavat arvonlisäverot tilikauden aikana normaalisti. He ilmoittavat arvonlisäveron alarajahuojennustiedot tilikauden viimeisessä kausiveroilmoituksessaan. Huojennus on tuloverotuksessa verotettavaa tuloa.

Vähäisen liiketoiminnan ohella arvonlisäverosta ovat vapautettuja mm.:

- kiinteistöjen myynnit sekä huoneenvuokraoikeuden luovutukset. Rakentamispalvelun myynnit ovat kuitenkin veronalaisia.
- postipalvelut
- terveyden- ja sairaanhoitopalvelut. Verovapaus kattaa paitsi julkisen sektorin myös luvanvaraisen yksityisen sektorin toimenpiteet ihmisten terveydentilan tai toiminta- ja työkyvyn määrittämiseksi, palauttamiseksi tai ylläpitämiseksi.
- sosiaalihuoltona tapahtuva palvelujen ja tavaroiden myynti. Sosiaalihuollolla tarkoitetaan valtion tai kunnan harjoittamaa tai sosiaaliviranomaisten valvomaa muun sosiaalihuollon palvelujen tuottajan toimintaa, jolla huolehditaan lasten ja nuorten huollosta, päivähoitosta, vanhusten ja kehitysvammaisten huollosta sekä muista vastaavista palveluista.
- koulutuspalvelut, joilla tarkoitetaan valtion varoilla järjestettävää tai avustettavaa koulutusta.
- rahoitus- ja vakuutuspalvelut (ei kuitenkaan tallelokeroiden vuokraus ja neuvontapalvelut)
- arpajaiset ja rahapelit
- esiintyvän taiteilijan tai urheilijan palkkiot sekä kirjailijoiden, taiteilijoiden, ja muiden julkisten esiintyjien tekijänoikeuskorvaukset.
- itse poimitut, luonnonvaraiset marjat ja sienet, jotka poimija myy sellaisenaan.

Vapautus merkitsee sitä, että myytävä lopputuote on arvonlisäverovapaa eikä verovelvollinen saa vähentää panosten hintaan sisältyvää arvonlisäveroa.

⁸ Esimerkiksi 10 000 euron liikevaihdolla huojennusta myönnetään seuraavasti:

$$10000 * 0,23 - \frac{(10000 - 8500) * 2300}{14000} = 2300 - 246,4 = 2053,60$$

3.2. Arvonlisäverotuksen hyvät ja huonot puolet

Arvonlisäverojärjestelmän etuna pidetään sen neutraaliutta ja tehokkuutta. Arvonlisävero on taloudellisesti tehokas, sillä yksinkertaisimmassa muodossaan se ei vaikuta ihmisten kulutus- tai säästöpäätöksiin. Koko kulutukselle asetettu arvonlisävero ei siis vaikuta kuluttajien valintoihin eikä tuotannon tehokkuuteen. Usein kulutus mielletään veropohjana myös järkevämmäksi verokohteeksi kuin työpanoksesta kerättävät tuloverot, koska liiallinen kulutus tuottaa jo merkittävässä määrin haitallisia ulkoisvaikutuksia. Lisäksi arvonlisävero kohdistuu tuontitavaroihin ja -palveluihin, mutta ei rasita vientitoimintaa.

Laajan veropohjan vuoksi arvonlisävero on tehokas verotuottojen kerryttäjä. Se on merkittävä tulonlähde kaikissa EU-maissa ja veron käyttö laajenee koko ajan myös EU:n ulkopuolella. Arvonlisävero on erityisen tärkeä tulolähde useille tasaveron käyttönottaneille EU-maille, joiden verorakenne painottuu kulutusverotukseen.

Arvonlisäverojärjestelmän etuihin kuuluu myös se, että vero kohdistuu lopulliseen kulutukseen eikä välituotteista eli yritysten panoksista tarvitse maksaa veroa. Arvonlisävero ei olekaan niin herkkä piilevän verovelan kertymiselle kuin aiemmin käytetyt myyntiverot tai liikevaihtoverot. Koska vero lasketaan suhteessa hintoihin, tuotteen sisältämä verorasitus voidaan laskea tarkasti kaikissa tuotanto- ja jakeluketjun vaiheissa. Arvonlisäverojärjestelmän hyötyihin kuuluu myös sen itse itseään kontrolloiva luonne, joka syntyy edellä mainitusta panosten vähennysoikeudesta. Tällöin veronkierto on huomattavasti hankalampaa kuin pelkästään lopullisen myynnin yhteydessä kerättävän veron kohdalla.

Vaikka arvonlisäverojärjestelmän perusrakenne on yksinkertainen, todellisuudessa arvonlisäverojärjestelmää mutkistavat kuitenkin erilaiset poikkeukset, useat alennetut arvonlisäverokannat ja arvonlisäverolain erilainen soveltaminen eri maissa. Myös rajanveto alennettujen verokantojen tai julkisen ja yksityisen liiketoiminnan välillä on toisinaan epä johdonmukaista.

Arvonlisäverojärjestelmään liittyviä ongelmia synnyttävät myös yritysten liiketoiminnan, erityisesti kansainvälisen ja sähköisen palveluliiketoiminnan, monimutkaiset paikantamissäännöt⁹, niihin liittyvät vähennys- ja palautuspaikan määrittämisen ongelmat sekä mahdollinen liiketoiminnan kaksinkertainen verotus. Esimerkiksi EU:ssa yritysten on käytännössä yhä jaettava liiketoimintansa kotimaan myyntiin, yhteisökauppaan sekä kolmansiiin maihin suuntautuvaan kauppaan, minkä lisäksi yritysten on oltava perillä kunkin jäsenmaan erilaisista arvonlisäverosäännöistä. Näiden tekijöiden vuoksi yrityksen muussa kuin kotimaassa harjoittaman liiketoiminnan kustannukset ovat selvästi vastaavaa kotimaista toimintaa suuremmat, minkä vuoksi sisämarkkinoiden tarjoamia täysimääräisiä hyötyjä ei saavuteta. Arvonlisäverosäännösten noudattamisen arvioidaan maksavan yrityksille kahdesta kahdeksaan prosent-

⁹ Esimerkiksi sähköisesti tarjottavan asiantuntijapalvelun arvonlisäverovelvollisuus saattaa syntyä palveluntarjoajan liikepaikan mukaan tai asiakkaan sijainnin mukaan.

tia kannetun arvonlisäveron määrästä. (Euroopan yhteisöjen komissio 2011a) Arviot kustannuksista vaihtelevat kuitenkin huomattavasti. Pienille yrityksille kustannukset ovat prosentuaalisesti suuremmat kuin suuryrityksille.

Ongelmia syntyy myös vientitoimintaan liittyvistä petoksista ja ns. karusellikaupasta, kun EU:n sisällä osa yrityksistä hakee olemattomaan ulkomaanmyyntiinsä liittyvät arvonlisäveropalautukset tai kun ulkomaille myyty tavara palautuu arvonlisäveropaana EU:n sisämarkkinoille¹⁰. Petokset aiheuttavat paitsi budjettivaikutuksia myös kilpailuvääristymän rehellisten yritysten vahingoksi. Petoksia vastaan taistellaan lisäämällä veroviranomaisten välistä yhteistyötä ja keräämällä yrityksiltä tavarakauppaan liittyviä tilastotietoja, mutta arvonlisäverojärjestelmää kohtaava rikollisuus on hyvin tavallista erityisesti Keski-Euroopassa ja saa koko ajan yhä uusia muotoja. Rikollisuudesta syntyvän arvonlisäverotuottojen vajeen arvioidaan vaihtelevan maittain kolmesta 28 prosenttiin vuonna 2006 (OECD 2011).

3.3. EU:n velkakriisi käänsi arvonlisäverokannat nousuun

EU:n arvonlisäverodirektiivin mukaan EU-maissa voi olla yleisen vähintään 15 prosentin verokannan lisäksi maksimissaan kaksi alennettua arvonlisäverokantaa. Näiden tulee olla vähintään 5 prosenttia. Alennettuja verokantoja voidaan soveltaa arvonlisäverodirektiivin liitteessä III sovittuihin hyödykkeisiin tai palveluihin. Liitteeseen kuuluvat yleensä sellaiset tavarat ja palvelut, jotka eivät kilpaile toisen jäsenvaltion tavaroiden tai palvelujen kanssa. Liitteeseen lisättiin vuonna 2009 myös ravintolapalvelut sekä työvoimavaltaiset palvelut, kuten siivous-, parturi- ja kampaamopalvelut. Jäsenmaat voivat arvonlisäverokomiteaa kuultuaan soveltaa alennettua verokantaa myös mm. sähköön, maakaasuun ja kaukolämpöön.

Näiden yleisperiaatteiden ohella eräille jäsenmaille on annettu liittymisneuvottelujen yhteydessä lupa soveltaa tiettyihin hyödyke- tai palveluryhmiin erityistä viiden prosentin alittavaa alennettua verokantaa tai nollaverokantaa. Nollaverokantaa sovelletaan tyypillisesti hyvin pieniin tuote- tai palveluryhmiin. Lisäksi ”parking rate” on väliaikainen siirtymäkauden verokanta hyödykkeille, jotka ovat siirtymässä uuteen verokantaan. Siirtymäkaudella tarkoitetaan usein siirtymistä alkuperämaaperiaatetta noudattavaan arvonlisäverojärjestelmään. Siirtymäkauden vero ei saa alittaa 12 prosenttia.

Suomen yleinen arvonlisäverokanta on 23 prosenttia. Tämä verokanta otettiin käyttöön 1.7.2010. Sitä ennen verokanta oli 22 prosenttia aina vuodesta 1994 lähtien. Ar-

¹⁰ Kun sisämarkkinoilla vienti on verotonta eikä rajavalvontaa enää ole, arvonlisäveroketju katkeaa vientitavaran ylittämässä jäsenmaiden välisen rajan. Tällöin veroviranomaiset ovat viejäyrityksen antamien tietojen varassa tavaroiden alkuperästä ja liikkeistä. Käytännössä yritysten onkin näissä tilanteissa epärehellisin keinoin mahdollista yhdistää arvonlisäveropalautukset ja arvonlisäveron maksamatta jättäminen. Lisäksi on mahdollista, että EU:n läpi kolmanteen maahan vietäväksi ilmoitetut tavarat palaavat takaisin sisämarkkinoille ilman, että arvonlisäveroa on maksettu. (Rauhanen 2003.)

vonlisäverokantoihin on tulossa lähiaikoina uusi kiristys, sillä hallitus on sopinut yleisen ja alennettujen arvonlisäverokantojen nostosta yhdellä prosenttiyksiköllä vuoden 2013 alussa. Päätös on osa vuosille 2013–2016 ulottuvia sopeutustoimia, joiden tavoitteena on kääntää valtion velan suhde kokonaistuotantoon laskuun.

Yleisen arvonlisäverokannan lisäksi Suomessa on käytössä kaksi alennettua verokantaa sekä nollaverokanta. Alennettuja yhdeksän ja 13 prosentin arvonlisäverokantoja sovelletaan taulukossa 3 lueteltuihin tuotteisiin ja palveluihin. Nollaverokanta eroaa vapautuksesta siten, että tuotteiden myynti on verotonta, mutta myyjällä on vähennysoikeus hankintoihin sisältyneistä veroista. Alennettujen arvonlisäverokantojen vuoksi Suomen keskimääräinen alv-kanta jää 19,4 prosenttiin eli reilut kolme prosenttiyksikköä yleistä verokantaa matalammalle tasolle.

TAULUKKO 3. Lakisääteiset arvonlisäverokannat Suomessa vuonna 2012.

23 %	Yleinen verokanta
13 %	Elintarvikkeet, ravintola- ja ateriapalvelut ja eläinten rehut (ei eläimet, juomavesi, alkoholijuomat ja tupakka)
9 %	Henkilökuljetukset Kirjat Liikuntapalvelut Lääkkeet Majoituspalvelut Pääsyliput kulttuuri-, sirkus- ja urheilutapahtumiin, elokuvaan ja huvipuistoihin Yleisradion televisiolupamaksu Vähintään kuukaudeksi tilatut sanoma- ja aikakauslehdet
0 %	Suomen ulkopuolelle suuntautuvat tavarakuljetukset Yleishyödyllisten yhteisöjen jäsenlehtien painosten myynnit Kansainvälisessä liikenteessä toimivien vesialusten myynnit Kansainvälistä liikennettä harjoittavan yhtiön ilma-alusten myynnit Muuhan kuin hui- tai urheilukäyttöön tarkoitettujen rungoiltaan vähintään 10 metrin pituisten vesialusten myynti, vuokraus tai rahtaus
Vapautus	Sairaanhoito, lääkärinhoito, hammashoito Sosiaalihuoltoon ja sosiaaliturvaan liittyvät palvelut Koulu- ja yliopisto-opetus, ammattikoulutus Rahoitus- ja vakuutuspalvelut (ei kuitenkaan tallelokeroiden vuokraus ja neuvontapalvelut) Arpajaiset ja rahapelit Esiintyvien taiteilijoiden palkkiot Kiinteistöjen sekä rakennusmaan myynti Yleisen hautauspaikan hautauspalvelut

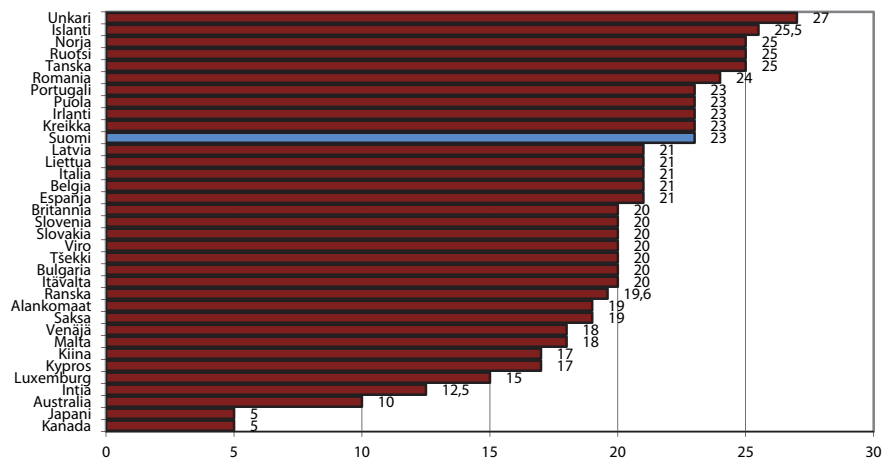
Alennettujen arvonlisäverokantojen ja vapautusten joukko on muissa maissa hyvin samankaltainen. Tyypillisesti alennettuihin verokantoihin kuuluvat eri maissa elintarvikkeet ja vesi sekä terveyteen, liikkumiseen ja kulttuuriin liittyviä palveluita. Joissakin maissa alennettuja verokantoja käytetään myös erikseen määritellyille maantieteellisille alueille, kuten esimerkiksi saarille tai raja-alueille. Tyypillistä on myös, että jotkut toimialat, kuten rahoitusala, on vapautettu arvonlisäverosta. Usein näille toimialoille on kuitenkin säädetty arvonlisäveroa vastaava erityisvero. (OECD 2011)

Yleinen arvonlisäverokanta tuotti vuonna 2011 valtion budjettiin verotuloja noin 12,4 mrd. euroa. Alennettu 13 prosentin verokanta tuotti noin 2 mrd. euroa ja mata-

lampi yhdeksän prosentin verokanta kerrytti noin 700 milj. euroa. Yhden prosenttiyksikön muutos yleisessä arvonlisäverokannassa pienentää tai suurentaa valtion tuloja vuoden 2011 tasossa siis noin 540 milj. euroa. Muutos 13 prosentin verokannassa heilauttaa valtion kassaa 157 milj. euroa ja muutos yhdeksän prosentin verokannassa noin 60 milj. euroa.

Suomen yleinen arvonlisäverokanta on kansainvälisessä vertailussa korkeahko (ks. kuvio 7). Lisäksi Suomi nousee vertailussa ensi vuonna lähemmäs kärkeä, kun arvonlisäverokanta kiristyy yhdellä prosenttiyksiköllä. Korkeimmat arvonlisäverokannat löytyvät Unkarista, 27 prosenttia, ja Islannista, 25,5 prosenttia. Kireimmän kärjen perässä tulevat Norja, Ruotsi ja Tanska, joissa yleinen arvonlisäverokanta on ollut jo pitkään 25 prosenttia. Matalimpia arvonlisäverokantoja sovelletaan Euroopan ulkopuolella Kanadassa, Japanissa¹¹ ja Australiassa. EU-maista matalimmat alle 20 prosentin arvonlisäverokannat löytyvät Luxemburgista, Kyprokselta, Maltalta ja Saksasta. Luxemburg on ollut kuluvan vuoden alusta ainoa EU-maa, jossa yleinen verokanta on alin mahdollinen eli 15 prosenttia. Sveitsi on Euroopassa kuitenkin omaa luokkaansa kahdeksan prosentin verokannallaan. Arvonlisäverokantojen tasoerot maiden välillä ovat siten varsin suuria. Eri maiden arvonlisäverokannat löytyvät yksityiskohdaisesti liitteestä 3.

KUVIO 7. Yleinen arvonlisäverokanta eräissä maissa vuonna 2012, %. Tilanne 1.9.2012. Lähde: Euroopan komissio, KPMG.

Perinteisesti valtiot ovat muuttaneet arvonlisäverokantojaan varsin harvakseltaan, mutta viime vuosina verokantoja on korotettu Euroopassa tiheään tahtiin. Muutos johtuu Euroopan pitkittyneestä velkakriisistä, joka on pakottanut useat maat turvautumaan arvonlisäveron ja muiden kulutusverojen nostoon tasapainottaakseen maan julkista taloutta, vähentääkseen velkaantumista ja lisätäkseen uskottavuutta rahamarkkinoilla. Veronkiristysten ohella maat ovat leikanneet myös julkisia menoja. Arvonlisäveronkiristykset ovat olleet suosittuja sen vuoksi, että niillä pystytään kerää-

¹¹ Japanin parlamentti on hyväksynyt lakialoitteen viiden prosentin arvonlisäverokannan kaksinkertaistamiseksi. Lakialoite nostaa arvonlisäverokannan 8 prosenttiin vuonna 2014 ja 10 prosenttiin vuonna 2015.

mään valtion kassaan kohtuullisen suuri summa rahaa, eikä veronkirstytys toisaalta näy arkipäivän kulutuksessa suurina muutoksina.

Vuoden 2008 alkuun verrattuna yleistä arvonlisäverokantaa on muuttanut peräti 17 EU-maata eli useampi kuin joka toinen EU-maa (ks. taulukko 4). Muutos on suuri, sillä aikaisemmin arvonlisäverokannat ovat olleet varsin vakaita. Esimerkiksi vuosina 2004–2008 arvonlisäverokantaa korotti vain kolme maata ja kaksi maata laski veroprosenttiaan. Sen sijaan vuonna 2009 arvonlisäverokanta muuttui jo kuudessa maassa ja vuonna 2010 verokanta nousi kahdeksassa maassa. Muutostahti on jatkunut toistaiseksi vilkkaana, mutta kehitys ei voi myöskään jatkua tällaisena loputtomiin.

Vuoteen 2008 verrattuna eniten arvonlisäveroa on kiristänyt Unkari, jossa verokanta on noussut peräti seitsemällä prosenttiyksiköllä. Muita kovia kiristäjiä ovat olleet Romania ja Espanja, jossa verokanta on noussut viidellä prosenttiyksiköllä. Kreikka on nostanut verokantaansa neljällä prosenttiyksiköllä. Kuluvana vuonna yleistä arvonlisäverokantaa ovat nostaneet Kypros (1.3.2012 lähtien), Unkari, Irlanti ja Espanja (1.9.2012 lähtien). Italia sen sijaan luopui arvonlisäverokannan kiristämisestä kahdella prosenttiyksiköllä tämän vuoden loppupuolella ja Latvia alensi arvonlisäverokantaa yhdellä prosenttiyksiköllä. Arvonlisäveron tai myyntiveron kiristykset eivät ole kuitenkaan saavuttaneet suurta suosiota Euroopan ulkopuolella.

TAULUKKO 4. Yleinen arvonlisäverokanta EU-maissa vuosina 2008–2012, %.

			Muutos, %-yks. 1.1.2008–31.12.2012
	1.1.2008	31.12.2012	
Itävalta	20	20	-
Belgia	21	21	-
Bulgaria	20	20	-
Kypros	15	17	2
Tšekki	19	20	1
Tanska	25	25	-
Viro	18	20	2
Suomi	22	23	1
Ranska	19,6	19,6	-
Saksa	19	19	-
Kreikka	19	23	4
Unkari	20	27	7
Irlanti	21	23	2
Italia	20	21	1
Latvia	18	21	3
Liettua	18	21	3
Luxemburg	15	15	-
Malta	18	18	-
Alankomaat	19	21	2
Puola	22	23	1
Portugali	21	23	2
Romania	19	24	5
Slovakia	19	20	1
Slovenia	20	20	-
Espanja	16	21	5
Ruotsi	25	25	-
Britannia	17,5	20	2,5

Alennetut arvonlisäverokannat ovat Suomessa muihin maihin verrattuna melko korkealla tasolla. Vuoden 2012 alussa vain kolmen EU-maan alennettu arvonlisäverokanta ylitti Suomen 13 prosentin tason. Toisaalta on muistettava, että alennettuja ar-

vonlisäverokantoja sovelletaan eri maissa hyvin erilaisiin tuotteisiin ja palveluihin. Vaihtelu on suurta vertailtaessa esimerkiksi elintarvikkeiden verotusta EU:ssa. Kun esimerkiksi Britanniassa ja Maltalla elintarvikkeiden arvonlisäverokanta on nolla, niin joissakin maissa, kuten Tanskassa ja Liettuassa, elintarvikkeisiin sovelletaan yleistä arvonlisäveroprosenttia. Suomen elintarvikkeiden arvonlisäverotus asettuu 13 prosentilla hieman EU-maiden keskiarvojen yläpuolelle.

Euroopan komission mukaan vapautuksilla, alennetuilla arvonlisäverokannoilla ja veronkierrolla on EU-maiden verojärjestelmissä suuri merkitys. Laskennallisen arvonlisäveron tuottoaste –suhdeluvun mukaan nykyisillä arvonlisäverojärjestelmillä pystytään keräämään EU-maissa vain puolet teoreettisista arvonlisäverotuloista. Teoreettiset arvonlisäverotulot saadaan, kun yleinen verokanta suhteutetaan kansantalouden tilinpidon lopulliseen kulutukseen. Vapautusten, alennettujen verokantojen sekä veronkierron merkitys on siten noin puolet teoreettisista arvonlisäverokertymistä. Maittaiset vaihtelut arvonlisäveropohjan laajuudessa ovat kuitenkin suuret.

Arvonlisäveroja kerätään vähiten Kreikassa, Italiassa ja Espanjassa, joissa suhdeluku liikkuu 40 prosentin tuntumassa. Korkein 92 prosentin suhdeluku löytyy Luxemburgista, mutta suhdeluku on korkea myös Kyproksella, Virossa ja Bulgariassa. Suomi sijoittuu vertailun keskitasolle suhdeluvun liikkuaessa noin 50 prosentin tuntumassa. Samaan suuruusluokkaan sijoittuu myös Tanska, jossa ei ole lainkaan alennettuja verokantoja. Siellä, kuten muissakin Pohjoismaissa, verotuottoja laskee huomattava joukko vapautuksia. (European Commission 2012)

Myös OECD on laskenut OECD-maiden piirissä arvonlisäverotuotoille vastaavia suhdelukuja ja päätynyt hyvin samankaltaisiin tuloksiin.

Noin yksi kolmasosa arvonlisäveropohjasta kuuluu EU-maissa alennettujen arvonlisäverokantojen tai vapautusten piiriin. Loput kaksi kolmasosaa kuuluu yleisen arvonlisäverokannan piiriin. Joissain maissa (Espanja, Luxemburg ja Irlanti) yleisellä verokannalla verotetaan vain noin puolta arvonlisäveron veropohjasta¹². Suomessa yleisen verokannan piiriin kuuluva osuus arvonlisäveron veropohjasta oli vuonna 2000 kolmanneksi suurin EU-maiden joukossa, eli 78 prosenttia. Alennettuja verokantoja sovelletaan siis Suomessa pienempään osaan kulutusta kuin EU:ssa keskimäärin. (Mathis 2004, Copenhagen Economics 2007)

Alennettujen arvonlisäverokantojen laajamittainen soveltaminen tarkoittaa, että alennetut kannat ja muut väliaikaiset säännökset eivät todellisuudessa ole sellaisia poikkeuksia, kuin miksi ne oli alun perin tarkoitettu. Ne vähentävät arvonlisäverojärjestelmän neutraaliutta ja tehokkuutta sekä arvonlisäverotuloja aiheuttaen tätä kautta kuluttajille hyvinvointitappion. Lisäksi erot arvonlisäverojärjestelmän hallinnoinnissa aiheuttavat tosiasiaassa huomattavia maiden välisiä veroeroja, joilla on jälleen vaikutuksensa esimerkiksi maiden väliseen kauppaan. Toisaalta korkea yleinen verokan-

¹² Espanjassa ja Irlannissa alennetulla verokannalla verotetaan peräti 40 prosenttia arvonlisäveropohjasta. Luxemburgissa arvonlisäveropohjasta noin viidesosaan sovelletaan erityistä alle 5 prosentin alennettua verokantaa ja reiluun neljännekseen ns. ”parking rate” -alennettua verokantaa. Alennettujen verokantojen lisäksi eroja arvonlisäveropohjaan synnyttävät nollaverokannat. Esimerkiksi Britanniassa noin viidennes veropohjasta on nollaverotuksen piirissä.

ta ja vähäinen määrä poikkeuksia voi taas lisätä veronkiertoa. Arvonlisäkantojen eriyttämistä ei pidetä myöskään kovin tehokkaana tapana tasata tulonjakoa erilaisten kotitalouksien kesken. (European Commission 2011a)

Alennetut arvonlisäverokannat voivat tietyissä tapauksissa muuttaa onnistuneesti kysynnän rakennetta ja lisätä talouden tehokkuutta. Alennus voidaan esimerkiksi kohdistaa sellaiselle rajatulle toimialalle, jossa tehdään paljon ”tee se itse -työtä” tai pimeää työtä. Tällä houkutellaan työntekijöitä ostamaan edullisempi tuote tai palvelu, viettämään vähemmän aikaa ”tee se itse” -töissä tai harmailla työmarkkinoilla ja lisäämään työpanostaan normaalissa työpaikassa. Mikäli näin tapahtuu, veronalennus lisää tuottavuutta. Alennus voidaan kohdistaa onnistuneesti myös matalapalkkaisille toimialoille. Kysynnän ja työmarkkinoiden sopeutuessa tilanteeseen, alan tuottavuus voi nousta ja rakenteellinen työttömyys laskea. Lisäksi alennetut arvonlisäverokannat voivat lisätä ns. ”meriittihyödykkeiden” kysyntää. Ne ovat tuotteita, joilla on hyödyllisiä ja arvostettuja vaikutuksia paitsi niitä käyttävälle yksilölle myös yhteiskunnalle laajemmin (kulttuuri, kirjat, koulutus). (Copenhagen Economics 2007, Euroopan yhteisöjen komissio 2007)

Alennettuja arvonlisäverokantoja perustellaan usein oikeudenmukaisuussyillä. Oikeudenmukaisuusnäkökulman toteutuminen ei ole kuitenkaan itsestään selvää. Jos hyvätuloisten ja pienituloisten kulutusosuudet ovat samalla tasolla, hyvätuloiset kotitaloudet kuluttavat nimellisesti eli rahamääräisesti muita ryhmiä enemmän ja hyötyvät siten enemmän alennetuista verokannoista. Tällöin verotuki valuu osittain hukkaan. Alennettu verokanta voi lisätä oikeudenmukaisuutta ja tasata tulonjakoa, jos kulutusosuus on kaikilla pienituloisilla samaa suuruusluokkaa ja jos kulutusosuus poikkeaa suurituloisista. Usein progressiivinen tulovero tai kohdennetut menonlisäykset voivat kuitenkin edistää oikeudenmukaisuutta enemmän kuin alennetut arvonlisäverokannat. (OECD 2006, Copenhagen Economics 2007)

Arvonlisävero mielletään usein regressiiviseksi veroksi, mikä tarkoittaa sitä, että pienituloiset maksavat tuloihin suhteutettuna enemmän arvonlisäveroa kuin suurituloiset. Tämä tulos voidaan kuitenkin kyseenalaistaa, koska kotitalouksien kulutus tyyppillisesti eroaa tuloista säästämisen tai lainanoton vuoksi. Arvonlisäveron tulonjakovaikutuksia voidaan tutkia suhteuttamalla maksetut arvonlisäverot kulutukseen. Tällä tavalla useimpien EU-maiden arvonlisäverojärjestelmä osoittautuu lievästi progressiiviseksi. Progressiivisuus aiheutuu siitä, että vapautuksilla ja alennetuilla arvonlisäverokannoilla on usein suurempi suhteellinen merkitys pienituloisten kulutuksessa kuin suurituloisilla. Jos vapautukset tai alennetut arvonlisäverokannat poistettaisiin, muutos rankaisi köyhempiä enemmän kuin rikkaita. Myös tässä tarkastelussa rahamääräisesti laskettuna rikkaat kuitenkin hyötyvät alennuksista köyhiä enemmän. (European Commission 2011a)

3.4. Arvonlisäverotuksen harmonisointitavoitteiden nykytila

Tiukimmin arvonlisäverotusta harmonisoidaan EU:ssa, mutta myös OECD on työskennellyt yhteisiä suuntaviivoja toimivalle arvonlisäverojärjestelmälle. Arvonlisäverohistorian kiperimmät kysymykset EU:ssa ovat liittyneet verotuksellisten rajojen poistamiseen vuonna 1993 ja pitkäaikaiseen tavoitteeseen soveltaa kaikessa kaupankäynnissä alkuperämaaperiaatetta. Nykyisin käytössä olevan kohdemaaperiaatteen mukaan vero kannetaan siinä jäsenvaltiossa, jossa tuotteet oletetaan kulutettavaksi¹³. Toiseen jäsenmaahan suuntautuva vienti on verotonta, mutta viennin kohde- eli kulutusmaassa yritysten liiketoiminta paikannetaan ja vero lisätään yrityksen myyntiin sen maan verokannan mukaan. Alkuperämaaperiaatteen mukaan vientiä olisi verotettu samalla tavalla kuin kotimaan myyntiä, mutta maahantuoja olisi saanut vähentää tavarasta jo maksetun veron.

Nykyinen EU:n arvonlisäverojärjestelmä oli alun perin tarkoitettu väliaikaiseksi siirtymävaiheeksi ennen alkuperämaaperiaatetta soveltavaa lopullista arvonlisäverojärjestelmää¹⁴. Alkuperämaaperiaatteen käyttöönotto jumiutui kuitenkin kahden ongelmaan. Ensinnäkin se olisi muuttanut arvonlisäverotuottojen jakautumaa jäsenmaiden välillä. Verotulojen uudelleenkohdentamiseksi olisi tarvittu kehittää esimerkiksi kansantalouden tilinpidon kulutustilastoihin perustuva verotulojen selvitysmenettely. Toiseksi alkuperämaaperiaate olisi edellyttänyt arvonlisäverojärjestelmien ja arvonlisäkantojen syvällisempää harmonisointia. Kireille arvonlisäverottajille muutos olisi merkinnyt verotulojen menetyksiä, ja toisaalta matalien arvonlisäverokantojen maissa verotason nostaminen olisi heikentänyt maan kilpailukykyä. (Euroopan yhteisöjen komissio 1996).

Arvonlisäverojärjestelmän kehittäminen pysähtyi pitkäksi aikaa kiistelyyn alkuperämaaperiaatteen käyttöönotosta. Verojärjestelmään tehtiin kuitenkin pala palalta välttämättömiä uudistuksia, jotta nykyjärjestelmä olisi vastannut paremmin kansainvälistyvän toimintaympäristön tarpeisiin. Samalla komissio etsi ratkaisua arvonlisäverojärjestelmän kehittämistä koskeneeseen umpikujaan. Joulukuussa 2011 komissio esitti, että jäsenmaat hylkäävät alkuperämaajärjestelmän. Sen myötä nykyistä arvonlisäverojärjestelmää ryhdytään kehittämään kohti EU-maiden kilpailukykyä tukevaa verojärjestelmää huolehtien samalla verotulojen keräämiseen liittyvistä tehtävistä. (Euroopan yhteisöjen komissio 2003, Euroopan yhteisöjen komissio 2011a)

Uuden arvonlisäverojärjestelmän tulee olla yksinkertainen, tehokas ja petoksilta suojattu. Samoja kehityspäätöksiä komissio on esittänyt jo aiemminkin, mutta jäsenmaat eivät ole olleet konkreettisista muutosehdotuksista samaa mieltä.

Järjestelmän ja jäsenmaiden verohallintojen käytäntöjen yksinkertaistamista yritetään edistää muun muassa keskitetyn asiointipisteen ja paremmin saatavilla olevan arvonlisäverotiedon avulla. Näillä toimilla pyritään keventämään erityisesti yritysten hal-

¹³ Poikkeuksen tästä pääsäännöstä muodostaa tavaroiden tuonti omaan käyttöön.

¹⁴ Sitoumus oli tehty vuonna 1967.

linnollisia kustannuksia ja lisäämän talouskasvua. Neuvosto otti 15.5.2012 komission ehdotukseen standardoidusta alv-ilmoituksesta varovaisemman kannan. Komissio jatkaa kuitenkin alv-ilmoituksen standardointiin liittyvää selvitystyötä.

Arvonlisäverojärjestelmän tehostamiseksi komissio pitää suositeltavana alennettujen arvonlisäverokantojen sekä verovapauksien käytön rajoittamista erityisesti niillä toimialoilla, joilla eri verokannat aiheuttavat selviä kilpailullisia ongelmia. Tyypillisesti tällaisia tilanteita liittyy esimerkiksi julkisen ja yksityisen sektorin rajapintaan. Rajoitusten arvioidaan paitsi lisäävän verotuloja niin myös yksinkertaistavan verojärjestelmää ja pienentävän yritysten hallinnollisia kustannuksia. Komissio aikoo jatkaa nykyisen verorakenteen arviointia vielä kuluvan vuoden loppupuolella. Kysymys alennettujen verokantojen käytön rajoittamisesta on poliittisesti vaikea, sillä perinteisesti rajoituksia on vastustettu jäsenmaissa voimakkaasti. Neuvosto seuraa komission työtä tällä saralla.

Petosten, laiminlyöntien, konkurssien ja erehdysten vuoksi noin 12 prosenttia teoreettisesta arvonlisäverokertymästä jää kantamatta. Jäsenmaiden kansallisten veroviranomaisten hallinnolliset valmiudet ovat ratkaisevan tärkeässä asemassa torjuttaessa arvonlisävajetta. Sen vuoksi komissio lisää jäsenvaltioiden verovalvontaa ja pyrkii levittämään joidenkin jäsenvaltioiden hyvin toimivia käytäntöjä muille jäsenvaltioille. Myös jäsenmaiden välisen sekä jäsenmaiden ja kolmansien maiden hallinnollisen yhteistyön tiivistäminen on erittäin tärkeää.

4. VALMISTEVEROT

4.1. Valmisteverojen peruseriaatteen

Valmisteverot ovat laissa määriteltyjen tiettyjen tuotteiden valmistukseen tai käyttöön kohdistuvia välillisiä veroja. Veron suorittamisvelvollisuus syntyy, kun valmisteveronalainen tuote luovutetaan kulutukseen Suomessa. Valmisteveroa maksetaan muun muassa alkoholijuomista, polttoaineista, tupakkatuotteista, sähköstä, jätteestä, makeisista, jäätelöstä ja virvoitusjuomista. Veronmaksusta huolehtii tuotteiden valmistaja tai tullausilmoituksen antava maahantuoja, joten valmisteverovelvollisten määrä on pienempi kuin arvonlisäverovelvollisten.

Valmisteverojen keskeisimpänä tehtävänä on tuottaa valtiolle verovarvoja, mutta yhä useammin niitä perustellaan myös muilla yhteiskunnallisilla ja kansainvälisillä päämäärillä (esim. hiilidioksidipäästöjen vähentäminen). Tyypillisesti valmisteverot asetetaan sellaisille tuotteille, joiden kuluttamisesta aiheutuu yhteiskunnallisia haittoja ja kustannuksia eli ulkoisvaikutuksia. Esimerkiksi bensiinin valmisteverolla hillitään yksityisautoilua ympäristöpoliittisista syistä, ja alkoholin valmisteverolla vähennetään alkoholin kulutusta terveyspoliittisista syistä. Toki näitä tavoitteita tulee edistää verotuksen ohella myös muilla politiikkakeinoilla. Kilpailunäkökulmasta valmistevero on tehokas erityisesti sellaisilla hyödykkeillä, joiden kysynnän hintajousto on pieni. Tällaisia hyödykkeitä ovat muun muassa tupakka ja bensiini.

Valmisteverot määräytyvät yleensä tuoteyksikkökohtaisesti¹⁵, ja ne ovat tyypillisesti kiinteitä, euro- tai senttimääräisiä ja myyntihinnasta riippumattomia veroja. Kun prosenttiperusteisesti asetetun veron osuus kokonaishinnasta säilyy aina vakiona, niin tiettyyn myyntitapahtumaan liittyvien yksikköperusteisten verojen osuus hinnasta muuttuu myyntihinnan vaihdeltaessa. Siten esimerkiksi yksikköperusteisen valmisteveron osuus hinnasta laskee hintojen nousun myötä¹⁶. Yksikköperusteisten valmisteverojen reaaliarvo siis laskee, jos verotasoihin ei tehdä moneen vuoteen muutoksia. Näin asetetut valmisteverot kohdistuvat myös ankarammin halpoihin tuotteisiin kuin kalliisiin ja pitkälle jalostettuihin tuotteisiin.

Valmisteverotuksen keräämisestä ja valvonnasta huolehtii Suomessa Tullilaitos. EU:n ulkopuolelta tuotavista tuotteista peritään valmisteverot tullauksen yhteydessä. Valmisteverotetuista hyödykkeistä maksetaan myös arvonlisäveroa, joka lasketaan valmisteverot sisältävän hinnan perusteella. Tämän takia valmisteveron alaiset tuotteet sisältävät keskimääräistä suuremman osuuden hinnastaan veroa.

¹⁵ Valmisteverot asetetaan tyypillisesti suhteessa lukumäärään, painoon, vahvuuteen tai tilavuuteen. Joissain tapauksissa verotaso vielä tämän jälkeen yhdistetään tuotteen arvoon eli lähinnä vähittäismyyntihintaan.

¹⁶ Esimerkiksi valtion polttoaineverotulot eivät muutu bensiinin kuluttajahinnan vaihdeltaessa. Sen sijaan polttoaineista perittävä arvonlisäverotulot seuraavat kuluttajahinnan muutosta.

Valmisteveroista suurin osa on harmonisoitu eli yhdenmukaistettu EU:n yhteisen valmisteverojärjestelmän puitteissa. Harmonisoiduille tuotteille on säädetty yhdenmukainen veropohja ja vähimmäisverotasot sekä luotu yhtenäinen verotuksen menettelytapa- ja valvontajärjestelmä (ns. järjestelmädirektiivi 2008/118/EY)¹⁷. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin halutessaan ylittää direktiivin asettamat vähimmäisverotasot. Harmonisoituja valmisteveroja sovelletaan tupakkatuotteisiin, alkoholijuomiin, nestemäisiin polttoaineisiin sekä sähköön ja eräisiin muihin energia-aineisiin. Kaikilla EU-mailla on käytössään edellä mainitut valmisteverot. Harmonisoinnista huolimatta näiden tuotteiden verot vaihtelevat yhä voimakkaasti EU-maissa.

Harmonisoitujen valmisteverojen ohella jäsenmailla on oikeus kantaa kansallisia valmisteveroja. Ne eivät saa kuitenkaan rajoittaa kilpailua eri jäsenmaissa toimivien yritysten välillä eli verojen pitää kohdistua samalla tavalla niin kotimaisiin kuin muidenkin jäsenmaiden yrityksiin. Kansallisia valmisteveroja kannetaan Suomessa makeisista, jäätelöstä, virvoitusjuomista, eräistä juomapakkauksista sekä kaatopaikalle toimitettavasta jätteestä. Lisäksi valmisteveronluonteisia maksuja ovat huoltovarmuusmaksu, öljysuoja- ja öljyjättemaksu.

Harmonisoinnin alaiset valmisteverot muodostavat suurimman osan valmisteverotuloista. Harmonisoinnin ulkopuolelle jäävät valmisteverot tai -veronluonteiset maksut muodostavat vain muutaman prosentin valmisteveroista. Makeisveron käyttöönoton jälkeen kansallisten valmisteverojen merkitys on kuitenkin hieman kasvanut. Taulukossa 5 eritellään valmisteverot ja näihin läheisesti liittyvät valmisteveroluonteiset maksut vuonna 2011. Energiaverot tuottavat valmisteveroista reilut 60 prosenttia. Seuraavaksi tärkein valmistevero on alkoholijuomavero, joka tuottaa noin viidenneksen valmisteverojen tuotosta.

Taulukko 5. Tulot valmisteveroista ja valmisteveronluonteisista maksuista vuonna 2011, milj. euroa. Lähde: Tilastokeskus.

Valmisteverot	Verotuotto, milj. euroa	%
Energiaverot	3 875	62,9 %
Alkoholijuomavero	1 291	21,0 %
Tupakkavero	704	11,4 %
Makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmistevero	134	2,2 %
Eräiden juomapakkausten valmistevero	15	0,2 %
Jätevero	64	1,0 %
Huoltovarmuusmaksut	46	0,7 %
Öljysuojamaksut	24	0,4 %
Öljyjättemaksu	4	0,1 %
Tulot yhteensä	6 157	100 %

¹⁷ Liittyttäessä EU:hun valmisteverojen vähimmäistasot eivät juuri aiheuttaneet muutoksia Suomelle, sillä Suomen verotasot olivat dieselöljyä lukuun ottamatta vähimmäistasoja korkeampia (Rauhanen 2003)

Kuten muutkin kulutusverot, valmisteverot maksetaan EU:n sisällä siihen maahan, jossa tuotteet kulutetaan. Näin myös etämyynnin tapauksessa. Valmisteveroa Suomessa maksetaan sekä Suomessa valmistetuista tuotteista että Suomeen tuotavista tuotteista. Veronkanto tapahtuu EU:n valmisteverojärjestelmässä yleensä sitten, kun tuotteet ilmoitetaan luovutettaviksi kulutukseen. Maahantuodut tavarat voivat liikua yhteisön sisällä ns. väliaikaisen verottomuuden järjestelmässä vapaasti niin kauan kuin niitä ei ole muodollisesti luovutettu kulutukseen.

EU:n sisämarkkinoilla kuluttaja saa pääsääntöisesti tuoda kaikki toisesta jäsenvaltiosta omaan käyttöön hankkimat tuotteet ilman lisäveroja¹⁸. Matkustajien tulee kuljettaa tuotteet mukanaan samassa kulkuneuvossa, jolla itse saapuu Suomeen. Tuotteiden vapaaseen liikkuvuuteen liittyvä säännös muodostaakin poikkeuksen, sillä tässä tapauksessa tuotteet verotetaan siinä maassa, mistä ne ostetaan. Tupakkatuotteiden verottomalle ja tullittomalle tuonnille EU-maista on kuitenkin räätälöity pakkausmerkintöihin liittyvä ehto, sillä tupakkatuotteissa on oltava terveyshaitoista varoittavat pakkausmerkinnät sekä suomeksi että ruotsiksi. Ennen vuotta 2004 Suomi rajoitti verottomien tuomien määrää joistakin jäsenmaista ankarammalla kädellä.

Valmisteveronalaisia tuomisia yhteisön ulkopuolelta rajoitetaan edelleen sekä ajallisesti että määrällisesti. Euroopan talousalueen ulkopuolelta Suomeen ei pääsääntöisesti saa tuoda alkoholia muutoin kuin jos matka on kestänyt yli 20 tuntia. Määrälliset rajoitukset EU:n ulkopuolelta koskevat Suomeen tuotavia alkoholijuomia ja tupakkatuotteita. Tupakkatuotteissa on oltava terveyshaitoista varoittavat pakkausmerkinnät. Näiden rajoitusten lisäksi lento- ja meriliikenteen matkustaja saa tuoda muita tuotteita EU:n ulkopuolelta tullitta ja veroitta enintään 430 euron arvosta. Muun liikenteen edustajille enimmäisraja on 300 euroa.

4.2. Alkoholivero on Suomessa huippukireää

Alkoholi- ja alkoholijuomaveroa kannetaan oluesta, viinistä ja muista käymisteitse valmistetuista alkoholijuomista, välituotteista¹⁹ ja etyylialkoholista²⁰. Näiden tuotteiden vero määräytyy tuotteen alkoholipitoisuuden²¹ tai juomamäärän perusteella. Jokaisella tuoteryhmällä (mm. olut, viini, välituotteet, etyylialkoholi) on oma verokantansa, jotka esitetään liitteessä 4. Oluen ja etyylialkoholin vero lasketaan juoman sisältämän alkoholin perusteella, kun taas viinien ja välituotteiden vero määräytyy litralta valmistuista juomaa kohden. Alkoholijuomien pakkauksista kannetaan Suomessa

¹⁸ Tuotteiden tulee kohdistua matkustajan tai hänen perheensä henkilökohtaiseen käyttöön tai ne tulee antaa lahjaksi. Kuluttajan postitse tai sähköisesti tilaamat tuotteet eivät siten ole verovapaita. Kaupallinen tuonti on aina veronalaista.

¹⁹ Välituotteilla tarkoitetaan väkevöityjä viinejä (muun muassa portviini, madeira, sherry ja juomasekoitukset), joiden alkoholipitoisuus on enintään 22 tilavuusprosenttia.

²⁰ Etyylialkoholilla tarkoitetaan väkeviä alkoholijuomia, muun muassa kirkkaita ja maustettuja viinoja.

²¹ Oluen valmistevero voidaan asettaa joko tuotteen alkoholiprosentin tai platoasteen perusteella. Platoasteen yksi prosentti (1°Plato) vastaa yhtä astetta Plato-asteikossa. Yksi platoaste kertoo oluen mäsäyksessä kantavierteesen liuenneiden sokerien määrän prosentteina koko vierteestä. Mitä sokeripitoisempi ja tiheämpi kantavierre, sitä alkoholipitoisempaa oluesta tulee.

myös juomapakkausveroa. Sitä ei tarvitse kuitenkaan maksaa, jos pakkaus on uudelleen täytettävä tai kierrätettävä ja se kuuluu pantilliseen kierrätysjärjestelmään.

Vahvemman alkoholipitoisuuden juomia verotetaan kireämmin kuin alkoholipitoisuudeltaan laimeampia juomia. EU-normit alkoholijuomien valmisteverojen rakenteiden yhdenmukaistamisesta ja minimiveroista luotiin sisämarkkinoiden perustamisen yhteydessä vuoden 1993 alussa. Minimiverot eri alkoholijuomaryhmille löytyvät taulukosta 6. Jäsenmaat voivat kuitenkin soveltaa alkoholijuomiin minimitasoja korkeampia valmisteverotasoja. Suomen verotasot näkyvät taulukossa omana sarakkeenaan. Pienillä riippumattomilla olutpanimoilla on oikeus saada alkoholiverosta 10–50 prosentin suuruinen pienpanimoalennus.

Taulukko 6. Alkoholien valmisteverojen vähimmäismäärät per hehtolitra (hl tarkoittaa sataa litraa). Lähde: 92/84/ETY.

Tuote	Valmisteveron laskentaperuste	Vähimmäisvero	Suomi
Viini ja kuohuviini, 8–15 tilavuusprosenttia	Hl/valmista tuotetta	0€	312€
Olut	Hl/platoaste tai	0,748€	29,90€
	Hl/alkoholiprosentti	1,87€	
Välituotteet	Hl/valmista tuotetta	45€	625€
Etyylialkoholi	Hl/puhdasta alkoholia	550€	4340€

Valmisteverojen vähimmäistasot säädettiin lokakuussa 1992 (92/84/ETY), mutta alkoholien valmisteverot vaihtelevat maittain yhä voimakkaasti. Erot vääristävät kilpailua sisämarkkinoilla ja synnyttävät kannustimia veronkiertoon, minkä vuoksi komissio on ehdottanut alkoholien ja alkoholijuomien valmisteverojen määrien yhdenmukaistamista. Myös rahan arvo on alentunut vuoden 1992 jälkeen noin 31 prosentilla, joten tuolloin säädettyjen minimiverojen reaaliarvo on laskenut vastaavasti. Jäsenvaltiot eivät ole kuitenkaan päässeet uusista minimitasoista yksimielisyyteen. Monet maat ovat vastustaneet erityisesti positiivisen vähimmäismäärän säätämistä viinille. Sen vuoksi komissio on katsonut, ettäärkevin etenemistapa EU-sääntelytyössä on palauttaa alkoholien minimiverotasot reaalisesti vuoden 1992 tasolle. Tämäkään ehdotus ei ole kuitenkaan edennyt viime aikoina. (Euroopan yhteisöjen komissio 2006b)

Minimiverojen ohella EU-säännöstö ohjaa verotasoja myös siten, että samantyyppisten alkoholituoteryhmien verotasot eivät saa olla syrjiviä. Näin esimerkiksi viineille asetetun alkoholiveron tulee olla samassa linjassa olutveron kanssa, mikäli maa tuottaa vain toista tuotetta.

Alkoholiverotusta kevennettiin Suomessa keskimäärin kolmanneksella vuonna 2004 Viron EU-jäsenyyden ja Suomelle suotujen väliaikaisten EU:n sisäisten matkustajatuontirajoitusten purkautumisen myötä. Väkevien verotusta kevennettiin 44 prosentilla, oluen 32 prosentilla ja viinin verotusta 10 prosentilla. Verokevennyksien aiheut-

tamalla hinnanlaskulla²² hillittiin alkoholin tilastoimattoman kulutuksen kasvua, jotta alkoholin tuotanto ja myynti eivät siirtyisi muualle eivätkä alkoholiverotulot laskisi Suomessa merkittävästi. Verokevennysten seurauksena verotulot supistuivat noin neljänneksellä, ja myös alkoholin kulutus ja alkoholihaitat lisääntyivät (Valtiovarainministeriö 2010). Verokevennyksen tekemättä jättäminen ei olisi kuitenkaan poistanut alkoholihaittojen kasvua, vaan alkoholin kulutuksen kasvu olisi suuntautunut voimakkaammin tilastoimattomaan alkoholin kulutukseen tai lähialueelta tuotuun matkustajatuontiin.

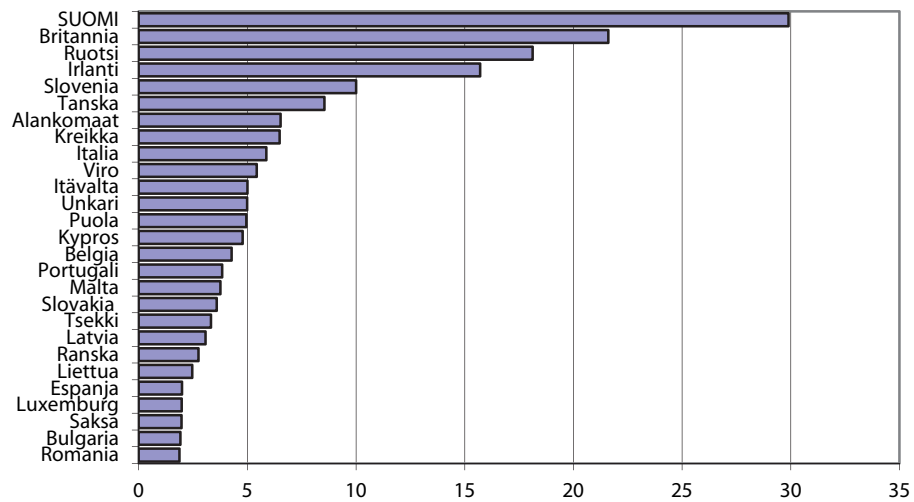
Vuoden 2004 veronalennuksen jälkeen alkoholijuomaveroa on korotettu neljä kertaa. Vuoden 2008 alussa väkevien alkoholijuomien valmisteveroa korotettiin noin 15 prosentilla ja muiden tuoteryhmien noin 10 prosentilla. Seuraavana vuonna alkoholiveroa korotettiin kymmenellä prosentilla peräti kaksi kertaa. Ensimmäinen korotus astui voimaan vuoden alussa ja toinen lokakuun alussa. Korotukset painottuivat väkeviin juomiin. Kiristysten taustalla vaikutti heikentynyt valtiontaloudellinen tilanne, ja tarve kerätä enemmän verotuloja. Tuorein kiristys astui voimaan kuluvan vuoden alussa, jolloin alkoholijuomien valmisteveroa kiristettiin keskimäärin 13 prosentilla. Tällä erää kiristykset painottuivat mietoihin alkoholijuomiin. Alkoholiverotuksella kerätään valtion kassaan noin 1,2 miljardia euroa.

Suomea voidaan luonnehtia kireän alkoholiverotuksen maaksi. Näin on ollut jo useiden vuosien ajan, ja viime vuosien veronkorotukset ovat vain lisänneet Suomen etumatkaa muihin maihin verrattuna. Suomi on EU-maiden ankarin oluen ja viinin verottaja, ja väkevässä viinassa Suomi on EU-maiden toiseksi ankarin verottaja Britannian jälkeen. Suomen alkoholiverotuksen kireyttä kuvaa esimerkiksi se, että olutvero on noin 16-kertainen kevyimpään olutverottajamaahan Romaniaan verrattuna. Ero väkevän viinan alkoholiverotuksessa on noin kymmenkertainen keveimpään verottajaan Bulgariaan verrattuna. Kaikki EU-maat ovat kuitenkin saavuttaneet alkoholiverotuksen minimitasot.

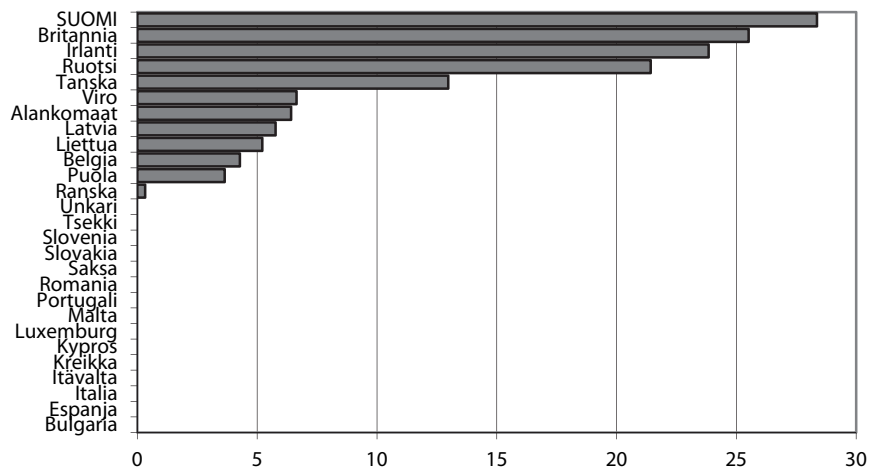
Oluen, viinin ja väkevien alkoholijuomien valmisteverotasot EU-maissa esitetään kuviossa 8–10. Verotasot esitetään lisäksi liitteessä 5.

²² Vähittäismyynnin kokonaishinnan lasku oli keskimäärin 17 prosenttia maaliskuussa 2004. Sen jälkeen vähittäismyyntihintoja laski erityisesti oluen voimakas hintakilpailu.

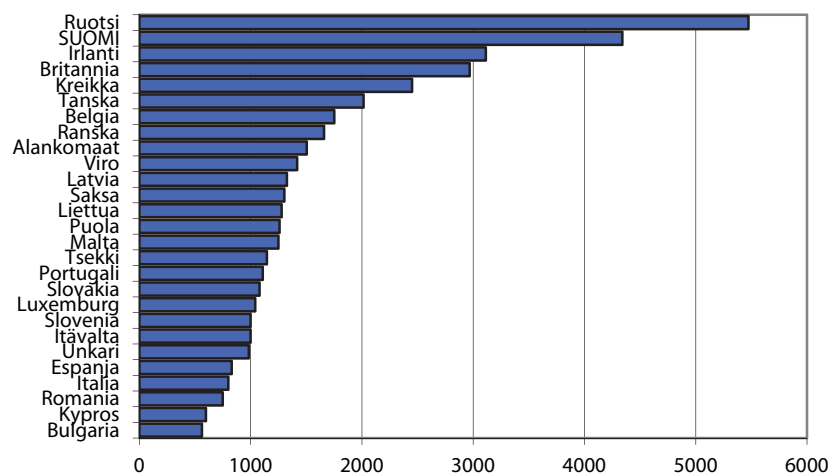
KUVIO 8. Oluen valmisteverotaset EU-maissa vuonna 2012, €/per litra puhdasta alkoholia. Lähde: Euroopan komissio.

KUVIO 9. Viinin valmisteverotaset EU-maissa vuonna 2012, €/per litra puhdasta alkoholia. Lähde: Euroopan komissio.

KUVIO 10. Etyylialkoholin valmisteverotaset EU-maissa vuonna 2012, €/per hehtolitra puhdasta alkoholia. Lähde: Euroopan komissio.

Alkoholiverotus jakaantuu kevyen verotuksen eteläiseen ja kireän verotuksen pohjoiseen Eurooppaan, minkä lisäksi uudet jäsenmaat muodostavat erittäin kevyen alkoholiverotuksen alueen. Alkoholiverotus on ollut perinteisesti harmonisoinnin kannalta ongelmallinen valmistevero, sillä jäsenmaiden verojärjestelmät ja verotasot poikkeavat jo alun perin paljon toisistaan. Pohjoismaat ja Britannia ovat kireitä alkoholin verottajia, mutta viinintuottajamaissa alkoholiverotus ei ole perinteisesti niin korkea. Viiniä pidetään näissä maissa eräänlaisena perushyödykkeenä ja rinnastettavissa enemmän elintarvikkeisiin kuin muihin alkoholijuomiin. EU:n asettama viinin valmisteveron vähimmäisverotaso onkin nolla, ja tätä minimiverotaso soveltaa peräti 15 EU-maata. Näihin maihin kuuluvat Ranskaa lukuun ottamatta kaikki merkittävät viinintuottajamaat eli esimerkiksi Italia, Espanja, Portugali, Kreikka, Itävalta ja Saksa.

Alkoholiverojen kireys välittyy myös alkoholin hintoihin. Eurostatin vertailun mukaan alkoholijuomien hinnat olivat Suomessa vuonna 2009 EU-maiden korkeimmat, sillä alkoholin hintataso oli Suomessa 170 prosenttia EU:n keskiarvosta. Vertailun kallein maa oli Norja, jossa alkoholi maksoi 234 prosenttia EU:n keskiarvoon verrattuna. Matalimmat hinnat löytyivät Romaniasta, jossa alkoholi maksoi 70 prosenttia EU:n keskiarvoon verrattuna. Virossa alkoholin hinta asettui EU:n keskiarvojen tuntumaan. (Eurostat 2010)

4.3. Tupakkavero on EU-maiden keskiarvon tuntumassa

Tupakkaveroa kerätään eri tupakkavalmisteista. Yhteisötasolla on määritelty yksityiskohtaisesti tupakan valmisteverotuksen piiriin kuuluvat tupakkavalmisteet eli tupakkaveron veropohja ja siihen sovellettavat minimiverokannat. Verotettavia tupakkatuotteita ovat savukkeet, sikarit, pikkusikarit, hienoksi leikattu tupakka sekä muu piippu- ja savuketupakka. Muista tupakkaa sisältävistä tuotteista ja tupakkavalmisteisiin rinnastettavista tuotteista, kuten savukepaperista, kannetaan Suomessa tupakkaveroa kansallisten sääntöjen mukaan. Tupakkaveron tuotosta noin 90 prosenttia kertyy savukkeiden verosta. Toiseksi eniten eli noin 7 prosenttia kertyy savukkeiksi käärittävästä hienoksi leikatusta tupakasta.

Valtaosa tupakkaveroa kantavista maista kerää tupakkaveron tuotteen arvon eli useimmiten vähittäismyyntihinnan perusteella. Arvoperusteisen veron lisäksi useat maat yhdistävät tupakkatuotteiden veroon yksikkökohtaisia lisäveroja.

EU:n tupakkadirektiivin (2011/64/EU) mukaan savukkeista tulee EU:ssa periä tuoteyksikkökohtainen erityisvalmistevero sekä vähittäismyyntihintaan perustuva suhteellinen valmistevero ja arvonlisävero. Yksikkö- ja arvoperusteisen tupakkaveron yhteisvaikutuksen tulee olla vähintään 57 prosenttia savukkeiden vähittäismyynti-

hinnan painotetusta keskiarvosta²³. Vähittäismyyntihinnan painotetun keskiarvon vahvistaa Suomessa Tullihallitus. Vuoden 2014 alussa 57 prosentin minimitaso nousee 60 prosenttiin. Savukkeiden valmisteverolle on säädetty EU:ssa myös euromääräinen vähimmäistaso, joka on 64 euroa tuhatta savuketta kohti.²⁴ Euromäärä nousee 90 euroon tuhannelta savukkeelta vuoden 2014 alussa. Eräille maille on myönnetty verotasoisiin liittyvien muutosten osalta siirtymäkausi, joka ulottuu vuoden 2017 loppuun asti.

Tupakkadirektiivi säätelee myös tupakan yksikköverojen ja arvoverojen suhdetta. Sen mukaan yksikköveron tulee olla vähintään 5 prosenttia ja korkeintaan 76,5 prosenttia savukkeiden vähittäismyyntihinnan painotetusta keskiarvosta kannettavasta kokonaisveromäärästä (ml. yksikkö- ja arvovero sekä arvonlisävero). Vuoden 2014 alusta lähtien yksikköveron on oltava vähintään 7,5 prosenttia ja korkeintaan 76,5 prosenttia kokonaisverosta.

Jäsenvaltiot voivat säätää savukkeille vähimmäisveron, jos se ei estä tupakkaverodirektiivissä säädetyn rakenteen noudattamista. Vähimmäisveron tavoitteena on hillitä halpahintaisten savukkeiden markkinoille tuloa ja tuottaa verotuloja valtiolle myös vähittäismyyntihinnaltaan edullisten savukkeiden myynnistä. Nykyisin vähimmäisvero määräytyy euromääräisenä yksikköverona.

Suomessa savukkeiden arvoperusteinen valmistevero on 52 prosenttia savukkeiden vähittäismyyntihinnasta. Sen lisäksi savukkeista tulee maksaa yksikköveroa, jonka suuruus on 22,50 euroa 1000 kappaleelta savukkeita.²⁵ Savukkeita ja savukkeiksi käärittävää hienoksi leikattua tupakkaa koskee lisäksi vähimmäisverosäädös, jonka mukaan näiden tuotteiden tupakkaveron on oltava aina vähintään laissa säädetyn yksikköveron suuruinen. Vuoden 2012 alusta lähtien vähimmäisvero on Suomessa ollut 146 euroa 1000 savuketta kohden ja 87,50 euroa kilogrammaa savukkeiksi käärittävää hienoksi leikattua tupakkaa kohden. Vähimmäisveron piirissä oli vuonna 2011 lähes puolet verotetuista savukkeista. Valmisteverojen lisäksi tupakasta maksetaan myös 23 prosentin arvonlisävero.

Tupakan valmisteveroa on korotettu kansainvälisestä finanssikriisistä alkaneen ajanjakson aikana melko tiheään. Veronkiristykset vuosina 2009, 2010 ja 2012 ovat johdaneet lähinnä valtiontaloudellisista syistä²⁶, mutta osittain niillä on tavoiteltu myös tupakkatuotteiden hinnankorotuksia ja tupakan kulutuksen vähentymistä. Savukkeiden painotettu keskihinta onkin noussut viime vuosina. Samaan aikaan savukkeiden ja muiden tupakkatuotteiden kulutus on laskenut, mikä aiheutuu osittain veronkiristyksistä ja osittain muista tupakkapoliittisista toimista²⁷. Myös tupakkamarkkinoiden

²³ Keskiarvo lasketaan jakamalla kulutukseen luovutettujen savukkeiden kokonaisarvo kulutukseen luovutettujen savukkeiden kokonaismäärällä.

²⁴ Jäsenvaltioiden, jotka kantavat valmisteveroa vähintään 101 euroa tuhannelta savukkeelta vähittäismyyntihinnan painotetun keskiarvon perusteella, ei tarvitse noudattaa 57 prosentin vähimmäisvaikutusvaatimusta. Vuoden 2014 alusta lähtien euromääräinen viitearvo nousee 115 euroon.

²⁵ Sikareiden ja pikkusikareiden, piippu- ja savuketupakan, savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan, savukepaperin ja muun tupakkaa sisältävän tuotteen verotaulukot löytyvät liitteestä 6.

²⁶ Näitä vuosia edeltävä veronkiristys tapahtui vuonna 1996.

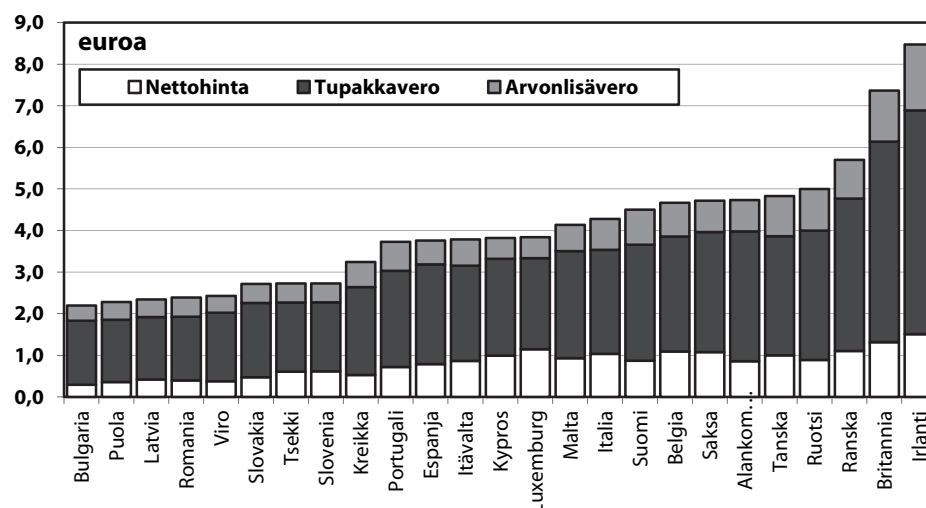
²⁷ Lokakuussa 2010 voimaantulleessa tupakkalaissa on säännös, jonka perusteella tupakkatuotteiden ja niiden tavaramerkkien esilläpito vähittäismyynnissä on kiellettyä 1.1.2012 alkaen.

rakenne on muuttunut ja muuttuu yhä edelleen siten, että savukkeiden kulutus painottuu edullisimpiin tuotemerkkeihin. Hintaero kalliimpien ja halvimpien savuke-merkkien välillä onkin kasvanut.

Savukkeiden verollisen kulutuksen ohella noin viidenneksen kokonaiskulutuksesta arvioidaan olevan verotonta matkustajatuontia tai muuta verotuksen ulkopuolelle jäävää tuontia. Lähialueiden suuret hintaerot luovatkin kannustimia tupakan laittomaan matkustajatuontiin²⁸ tai laittomaan kauppaan, minkä vuoksi tupakan veronkorotuksia on toteutettu hyvin maltillisesti. Suuret kertakorotukset johtivat esimerkiksi Ruotsissa 1990-luvun lopulla matkustajatuonnin ja laittomien markkinoiden huomattavaan kasvuun ja verotuottojen laskuun. Tilanteen korjaaminen oli veronalennuksista huolimatta hidasta, koska jo syntyneiden laittomien hankintakanavien poistaminen oli vaikeaa. (Valtiovarainministeriö 2010)

Kun alkoholiverottajana Suomi on yksi kireimmistä EU-maista, niin tupakan verottajana Suomi on lähempänä eurooppalaista keskitasoa (kuvio 11 ja liite 8). Kuluvana vuonna keskihintaisesta savukeaskista maksetaan euromääräisesti vähiten tupakkaveroa Unkarissa ja Liettuaissa, joissa tupakkaverot jäävät noin 1,30 euroon. Tupakkaverot ovat euromääräisesti matalalla tasolla myös muissa vuosina 2004 ja 2007 EU:hun liittyneissä jäsenmaissa. Vanhoista EU-maista savukeaskin tupakkaverot jäävät matalimmalle tasolle Kreikassa, Luxemburgissa, Itävallassa, Portugalissa, Kyproksella ja Espanjassa. Kovimpia tupakkaverottajia ovat sen sijaan Irlanti ja Britannia, joissa savukeaskista maksettava noin viiden euron tupakkavero on euromääräisesti noin nelinkertainen Unkariin ja Liettuaan verrattuna. Kaikissa EU:n jäsenmaissa tupakkaverot täyttävät kuitenkin EU:n tupakkadirektiivin minimitaso- ja rakennevaatimukset. Suomen ja muiden EU-maiden savukkeiden valmisteverotasot esitetään liitteessä 7.

KUVIO 11. Keskihintaisen savukeaskin hinnan muodostuminen eri EU-maissa vuonna 2012. Lähde: Euroopan komissio.

²⁸ Jos tupakkatuotteissa ei ole terveyshaitoista varoittavia pakkausmerkintöjä suomeksi ja ruotsiksi, niin savukkeita ei saa tuoda esimerkiksi Virossa 200 kappaletta enempää.

Harmonisoinnista huolimatta tupakkaverotus vaihtelee EU-maiden välillä huomattavasti. Tämä johtuu siitä, että EU:n vaatimukset savukkeiden verotukselle (yksikkö- ja arveroveri yhteensä 57 %) on sidottu savukkeiden vähittäismyyntihinnan painotettuun keskiarvoon kussakin maassa. Jäsenvaltioiden vähittäismyyntihinnat ja siten myös niistä kerättävät verot vaihtelevat kuitenkin euromääräisesti huomattavasti maittain. Näin siitakin huolimatta, että tupakkaveron suhteellinen rakenne on harmonisoitu. Britanniassa savukeaskin keskihinta on kuluvana vuonna 8,50 euroa, kun Kreikassa keskihinta on 3,20 euroa ja esimerkiksi Virossa vain 2,40 euroa. Suomessa keskihinta on 4,50 euroa. Maittaiset tiedot tupakka-askin hinnan muodostumisesta löytyvät liitteestä 8.

Tupakan vähittäismyyntihinnan asettaa Suomessa tupakan valmistaja tai maahantuojat. Vähittäismyyntihinnan määräytymisessä kaupan tupakan jakelusta saamalla korvauksella on merkittävä rooli. Suomessa tupakkatuotteen valmistajan ja maahantuojan on kiinnitettävä tuotteen vähittäismyyntipäällykseen hintalipuke. Hintalipukeeseen on merkittävä vähittäismyyntihinnan lisäksi sisällyksen laji ja määrä sekä valmistajan tai valmistuttajan nimi.

Ruuan, juomien ja tupakan hintoja vertailevan Eurostatin tilaston mukaan tupakan hinnat vaihtelevat maittain enemmän kuin ruuan ja juomien (alkoholi- ja alkoholittomat juomat) hinnat. Tupakan hinta oli vuonna 2009 EU-maiden kalleimmassa maassa, Irlannissa, 217 prosenttia verrattuna EU:n keskiarvoon. Halvinta tupakka oli Bulgariassa, jossa se maksoi 46 prosenttia EU:n keskiarvosta. Suomi sijoittui vertailussa keskiarvojen tuntumaan. Pidemmällä aikavälillä tupakan hinnat eri maissa ovat kuitenkin lähentyneet EU:n keskiarvoa. (Eurostat 2010)

4.4. Energiaverot kertyvät bensiinistä, dieselistä ja sähköstä

Energian hinta vaikuttaa niin kuluttajien kuin myös yritysten käyttäytymiseen, liikenteeseen sekä ympäristön ja ilmastoon tilaan. Yhä useammin kansalliset energiaratkaisut vaikuttavat myös maan rajojen ulkopuolelle. Sen vuoksi energiaverotus onkin ollut yksi harvoja valmisteverotuksen lajeja, jossa EU:n harmonisointi on edennyt myös viime vuosina. Vuoden 2004 alussa voimaan tullut energiaverodirektiivi (2003/96/EY) laajensi energiaverojen veropohjaa koskemaan lähes kaikkia energiatuotteita ja sähköä sekä asetti niille tarkistetut minimiverokannat. Energiaverodirektiivin ohella EU:n laatudirektiivi (98/70/EY) säätelee liikennepolttoaineiden ympäristöperusteisia vähimmäislaatuvaatimuksia.

Viime vuonna komissio hyväksyi aikaisempaa kunnianhimoisemman direktiiviehdotuksen (Euroopan yhteisöjen komissio 2011b), joka huomioi EU:n tiukennetut tavoitteet energian- ja ilmastomuutoksen aloilla. Ehdotus myös yhdenmukaistaa direktiivin ja päästökauppajärjestelmän soveltamisalaa sekä eri energialähteiden verotusta, jotta minkään tyyppinen polttoaine ei saisi verotuksessaan perusteetonta etua toisiinsa nähden. Nykyinen energiadirektiivi syrjii erityisesti uusiutuvia, vähäisem-

män energiasisällön omaavia energiatuotteita. Uusi ehdotus myös muuttaa energia-verotuksen minimimäärät polttoaineen hiili- ja energiasisältöön perustuviksi. Vastaava verorakenne on käytössä Suomen lisäksi ainakin Tanskassa, Irlannissa ja Ruotsissa, mutta verojen kansalliset tasot on vahvistettu hyvin erilaisille tasoille.

Suomessa nestemäisten polttoaineiden valmisteverot kannettiin ennen vuoden 2011 energiaverouudistusta määrä- eli litrapohjaisena perus- ja lisäverona. Uudistuksessa kaikille fossiilisille ja bioperäisille polttoaineille (sähköä, mäntyöljyä ja turvetta lukuun ottamatta) säädettiin energiasisältövero ja hiilidioksidivero. Energiasisältövero perustuu polttoaineen tunnettuun lämpöarvoon ja hiilidioksidivero poltosta syntyvään hiilidioksidin ominaispäästöön. Hiilidioksidiverossa otetaan huomioon biopolttoaineilla saavutettavat hiilidioksidin vähenemät suhteessa fossiilisiin polttoaineisiin. Lisäksi terveydelle haitallisia lähipäästöjä vähentäville polttoaineille, kuten maa- ja biokaasulle, on säädetty energiasisältöverosta tehtävä laatuporrastus. Maa- ja biokaasun osalta lähipäästöhyöty otetaan huomioon henkilöautojen käyttövoimaveron tasoa alentavana tekijänä. Myös rikittömälle kevyelle polttoöljylle on säädetty laatuporrastus.

Nestemäisten polttoaineiden osalta aiemmin voimassa olleet ympäristöperusteiset veroporrastukset edistivät tehokkaasti ympäristöystävällisempien liikennepolttoaineiden myyntiä. Esimerkiksi lyijytön tai rikitön (rikkiä enintään 10 milligrammaa kilossa) bensiini oli markkinoilla alun perin kalliimpaa. Lyijyn osalta tilanne muutettiin lähes kaikissa OECD-maissa veroporrastusten avulla, mikä sai kuluttajat ostamaan ympäristöystävällisempiä tuotteita. Vuodesta 2009 lähtien markkinoille liikennepolttoaineeksi luovutetun moottoribensiinin ja dieselöljyn on pitänyt olla rikitöntä. Siten aiemmin voimassa ollut 2,65 sentin veroporrastus tuotteen laadun ja ympäristöominaisuuksien suhteen poistettiin laista. Nykyisin ympäristötavoitteita edistetään koko energiaverotuksen rakenteella ja erityisesti sen hiilidioksidikomponentin avulla. Liikenteen biopolttoaineiden käyttöä edistetään myös käyttövelvoitteilla.

Nestemäisiä polttoaineita ovat muun muassa moottoribensiini, biopolttoaineet, dieselöljy, lentopetroli, lämmöntuotantoon käytettävä kevyt²⁹ ja raskas polttoöljy, moottori- ja lämmöntuotantoon käytettävät kasvi- ja eläinrasvat sekä alkoholit. Nestemäisten polttoaineiden lisäksi valmisteveroa on maksettava myös sähköstä, kivihiilestä, polttoturpeesta, maakaasusta³⁰, mäntyöljystä sekä edellä mainittuihin polttoaineisiin liittyvistä tuotteista. Energiaverojen veroperusteet esitetään liitteessä 9. Energiaveroista noin 85 prosenttia kertyy moottoribensiinistä ja dieselöljystä sekä sähköstä.

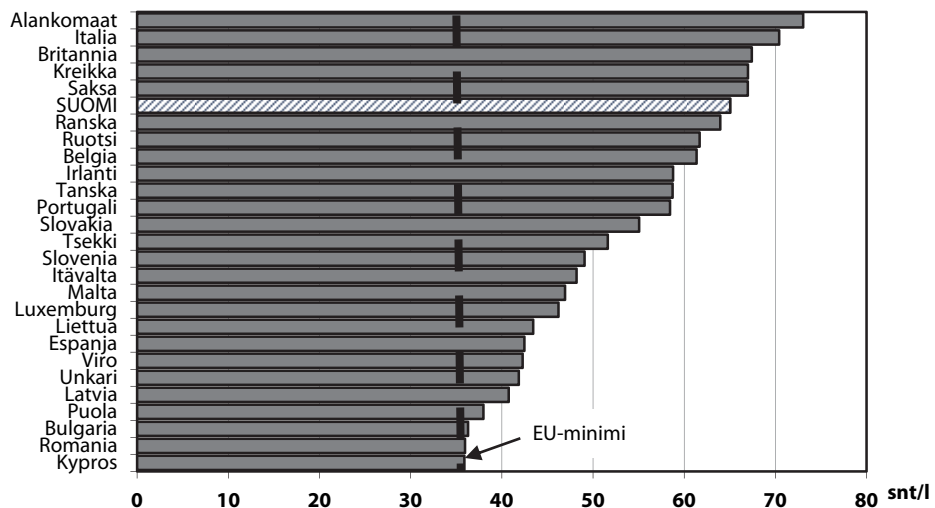
Energiatuotteista kannetaan valmisteverojen ohella myös huoltovarmuusmaksua huoltovarmuuden turvaamisesta valtiolle aiheutuvien menojen rahoittamiseksi. Lisäksi kuten muistakin valmisteveroista, myös energiatuotteista kannetaan arvonnäköveroa.

²⁹ Kevyellä polttoöljyllä tarkoitetaan diesel- ja kaasuöljyä, joka on tehty tunnistettavaksi lisäämällä polttoaineeseen sekä merkkiainetta että punaista väriainetta. Se on lievemmin verotettua ja sitä voidaan käyttää lämmityksessä, teollisissa prosesseissa, kiinteissä moottoreissa, tietyin edellytyksin traktoreissa ja erilaisissa työkonseissa.

³⁰ Maakaasu verotetaan muusta valmisteverotuksesta poiketen maahantuonnin yhteydessä Suomen ja Venäjän rajalla.

Energiaveroja on kiristetty tuoreimman taloustaantumun aikana melko säännöllisesti³¹. Kiristykset aloitettiin vuonna 2008, jolloin korotettiin liikennepolttoaineiden, sähkön (sähköveroluokka 1) ja kevyen polttoöljyn valmisteveroja. Energiaverojen rakenneuudistuksen yhteydessä vuonna 2011 nostettiin lämmitys- ja voimalaitospolttoaineiden verotusta eli kevyen ja raskaan polttoöljyn, kivihiilen, maakaasun ja sähkön valmisteveroja. Liikennepolttoaineiden verotusta ei tässä yhteydessä kiristetty, sillä dieselöljyn veronkiristuksen vastapainona alennettiin henkilö- ja kuorma-autojen käyttövoimaveroa. Lisäksi fossiilisen dieselöljyn veronkiristys siirrettiin astumaan voimaan vuoden 2012 alusta. Vuonna 2012 dieselöljy kallistui vielä alkupe-
räistä suunnitelmaa enemmän, sillä hallitusvaihdoksen yhteydessä uusi hallitus päätti kiristää liikennepolttoaineiden verotusta kautta linjan vuoden 2012 alusta lähtien. Veronkiristysten tavoitteena on ollut kerryttää valtiolle enemmän verotuottoja ja vähentää siten valtion velkaantumista.

KUVIO 12. Moottoribensiinin valmisteverot EU-maissa, senttiä litraa kohden. Tilanne 1.1.2012. Lähde: Euroopan komissio.

Kuviosta 12 nähdään, että muihin EU-maihin verrattuna energiaverot ovat Suomessa melko kireällä tasolla jäaden kuitenkin aivan kireimmän kärjen alapuolelle. Moottoribensiinin valmisteverot yltyvät Suomessa yhteensä 65,04 senttiin litralta, kun energiaverodirektiivin asettama vähimmäisvero lyijyttömälle bensiinille on 39,5 senttiä litralta. Korkeimmat polttoaineverot maksetaan vuonna 2012 Alankomaissa ja Italiassa. Suomen kaltaiseen kireähköön maaryhmään kuuluvat Britannia, Kreikka, Saksa ja Ranska. Kreikan polttoaineverotusta on kiristetty kolmen viime vuoden aikana peräti 26 sentillä. Myös Italiassa on toteutettu vuosien 2011 ja 2012 aikana 14 sentin korotukset. Vanhoista EU-maista löysimmin polttoaineita verottaa Espanja. Myös useiden tuoreimpien EU-maiden joukossa polttoaineverotus on lähellä EU:n minimitasoja. Vähimmäistasot täyttyvät kuitenkin kaikissa EU-maissa.

³¹ Tätä ennen valmisteveroja kiristettiin vuoden 2003 alussa.

Dieselöljyn veronkiristys vuonna 2012 nosti Suomen verotason reippaasti EU-minimien yläpuolelle. Dieselöljyn verot ovat vuoden 2012 alusta yltäneet 46,95 senttiin litralta, kun EU:n minimitaso on 33 senttiä litralta. Dieselöljyn valmisteverot ovat Suomea korkeammat muun muassa Britanniassa, Italiassa ja Ruotsissa.

Polttoaineverotuksen muutokset eivät välttämättä siirry sellaisenaan polttonesteiden kuluttajahintoihin. VATT tutki eräiden valmisteveromuutosten välittymistä kuluttajahintoihin vuosina 1997–2004. Moottoribensiinin ja dieselöljyn veronkorotus vuonna 2003 siirtyi hintoihin varsin heikosti, suuruusluokan ollessa reilun yhden kolmasosan luokkaa. (Martikainen—Virén 2006). Yksi keskeinen syy veromuutosten heikkoon välittymiseen hintoihin on raaka-ainehintojen voimakas vaihtelu maailmanmarkkinoilla ja sen merkitys polttonesteiden hinnoittelussa. Toinen tekijä on polttoaineiden kulutuksen jäykkyys, mitä hyödynnetään myös polttonesteiden hinnoittelussa. Sen vuoksi esimerkiksi nestemäisten polttoaineiden hinta nousee keväisin ennakkoiden kesäloma-autoilun lisääntymistä ja polttoaineiden kulutuksen kasvamista.

Sähkövero on nestemäisten polttoaineiden ohella laajapohjainen ja verotuotoiltaan merkittävä energian valmistevero. Sähkövero on ollut käytössä Suomessa jo pitkään, mutta se on kuulunut harmonisoinnin piiriin vasta vuoden 2004 alusta.

Sähkön verotus kiristyi, mutta muuten sähköveron peruseriaatteet eivät juuri muuttuneet energiaverotuksen rakenneuudistuksen yhteydessä vuonna 2011. Sähköveroa maksetaan edelleen sähköverkosta kulutukseen luovutetun sähkömäärän perusteella, joten sähkön tuotantotapa tai tuottamiseen käytetyn polttoaineen energiasisältö tai hiilidioksidipäästöt eivät vaikuta sähköveron määrään³². Sähkövero on sen vuoksi muusta energiaverotuksesta irrallinen vero, jota voidaan jatkossakin muuttaa itsenäisesti. Tärkeimmät sähköverovelvolliset ovat sähköverkonhaltijat ja sähköntuottajat.

Sähkövero on porrastettu kahteen eri veroluokkaan niin, että teollisuus ja ammattimainen kasvihuoneviljely maksavat kevyempää sähköveroa kuin muut yritykset ja kotitaloudet³³. Kireämmässä I veroluokassa valmisteverotaso on 1,69 senttiä kilowattitunnilta ja alennetussa II veroluokassa verotaso on 0,69 senttiä kilowattitunnilta. Sähkön huoltovarmuusmaksu on 0,013 senttiä kilowattitunnilta. Alemman veroluokan lisäksi energiaintensiivinen teollisuus on oikeutettu osittaiseen veronpalautukseen energiatuotteiden valmisteverosta. Tukea maksetaan myös tuulivoimalla, pienvesivoimalla, metsähakkeella, kierrätyspolttoaineella ja biokaasulla tuotetulle sähkölle. Energiaverotukseen säädettyt helpotukset eivät saa olla syrjiviä, eikä niiden myöntämä valtion tuki saa vääristää liikaa markkinoiden kilpailua.

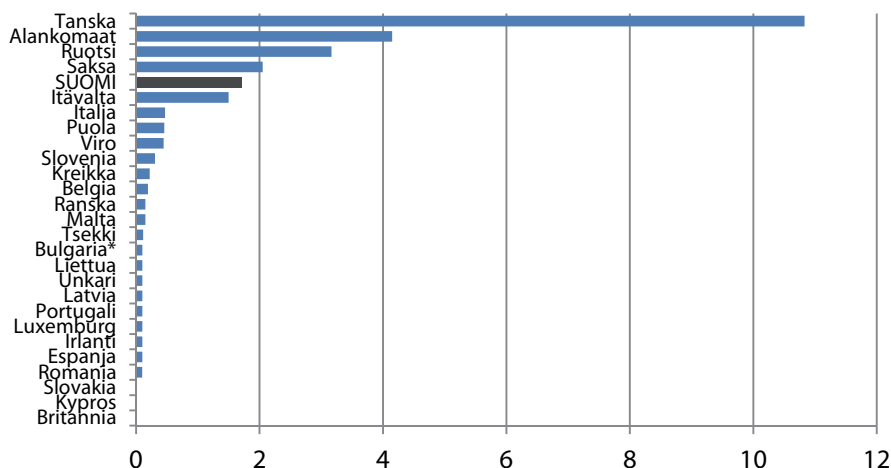
Energiaverodirektiivin mukaan sähkön minimivero on muussa kuin yrityskäytössä 0,1 senttiä kilowattitunnilta ja yrityskäytössä 0,05 senttiä kilowattitunnilta. Suomi ja osa Pohjois-Euroopan maista soveltaa siten varsin kireää sähköverotusta kuvion 13

³² Yhdistetyssä sähkön- ja lämmöntuotannossa käytettävien polttoaineiden hiilidioksidiveroa alennetaan 50 prosenttia päästökaupan kanssa päällekkäisen ohjauksen ja yhdistetyn energiatuotannon kilpailukyyn parantamiseksi.

³³ Energiaverodirektiivi ei mahdollista sähköveron muunlaista porrastamista. Veron porrastus tai verovapauden myöntäminen jollekin käyttäjäryhmälle on valtiontukea ja edellyttää komission hyväksyntää. Komissio on kuitenkin usein myöntänyt lupia tukien käyttöön erityisesti ympäristösyistä.

mukaisesti³⁴. Kireintä kotitalouksien sähkö on Tanskassa. Hyvin monilla EU-mailla on sähköverotuksessa käytössään helpotuksia tai minimiverot alittavia verotasoja. Joissakin maissa sähköön sovelletaan myös alennettua arvonlisäverokantaa.

KUVIO 13. Sähkön valmisteverotavat EU-maissa vuonna 2012. Lähde: Euroopan komissio.

Sähkön kuluttajahinta on Suomessa kuitenkin varsin matala verrattaessa sitä muihin EU-maihin. Sähkön kuluttajahinta muodostuu sähkön tukkuhinnasta, siirron ja jakelun kustannuksista, vähittäismyynnin katteesta, sähkön valmisteverosta sekä kotitalouksien osalta myös arvonlisäverosta. Hinta muodostuu siten monien tekijöiden yhteisvaikutuksena, joista keskeisiä ovat tuotantokustannukset, kysyntätekijät, verot ja päästökauppa.

EU-maat ovat ottaneet yksipuolisesti käyttöön hiilidioksidin päästökaupan³⁵ vuoden 2005 alusta, mikä liittyy tavoitteeseen alentaa EU:n kasvihuonepäästöjä vuoteen 2020 mennessä vähintään 20 prosentilla vuoden 1990 tasosta. Päästökauppa heikentää hiilidioksidipäästökertoimeltaan korkeampien energiatuotteiden kilpailuasemaa ja ohjaa tuotantoa kohti ympäristöystävällisempiä ja energiasäästävämpiä tuotantotapoja. Suomessa päästökauppa koskee noin 600 energiantuotanto- ja teollisuuslaitosta. EU:n alueella päästökaupan piiriin kuuluu noin 12 000 laitosta. Päästökauppaan ei kuulu tällä hetkellä päästöoikeuksien myyntiä, vaan valtio jakaa päästökauppiin yrityksille ilmaiseksi.

Päästökaupan ensimmäinen kausi kattoi vuodet 2005–2007, ja toinen kausi ulottuu vuosille 2008–2012. Vuoden 2012 alusta lukien päästökauppa laajeni kattamaan myös ilmailun, jossa kauppa aloitetaan vuoden pituisella kokeilukaudella. Kokemuk-

³⁴ Tosin Ruotsissa alennetun veroluokan sähköverotus on hyvin keveää, minkä lisäksi siellä on sähköverotuksessa käytössä alueellisia helpotuksia.

³⁵ Päästökaupan piiriin kuuluvat tällä hetkellä 20 megawattia suuremmat polttolaitokset ja niiden kanssa samaan kauko-
lämpöverkkoon liitetyt pienemmät polttolaitokset, öljynjalostamot, koksamot sekä eräät teräs-, mineraali- ja metsäteol-
isuus- ja petrokemian laitokset. Nämä yritykset eivät saa toimia ilman Energiamarkkinaviraston myöntämää päästölu-
paa. Päästökaupan piiriin kuuluvien yritysten on hankittava todellisia päästöjänsä vastaava määrä päästöoikeuksia ja
niiden tulee noudattaa niille myönnettyjä päästörajoja. Jos päästöt ylittävät päästöoikeuksien määrän, päästöjä on vä-
hennettävä tai markkinoilta on ostettava lisää päästöoikeuksia. Ylimääräiset päästöoikeudet voi myydä tai säästää ne
seuraavalle vuodelle. Yritys, joka ei ole hankkinut riittävää määrää päästöoikeuksia, joutuu maksamaan sakkoa.

set päästökaupasta ovat olleet osittain ristiriitaisia. Vuoden 2013 alussa alkaa uusi kolmas päästökauppakausi, jolloin päästökauppasektori laajenee nykyisten toimialojen lisäksi valtaosaan kemianteollisuutta. Suomen osalta päästökaupan piiriin kuuluu tuolloin noin 60 prosenttia kasvihuonekaasupäästöistä. Muun muassa asumisen sekä maatalous- ja jätesektorien päästöt ovat kuitenkin yhä kaupan ulkopuolella.

Uudella kaudella päästöjen rajoitustavoitetta ei enää aseteta päästökauppasektorille maakohtaisesti. Sen sijaan päästökauppasektorin on Euroopan laajuisesti vähennettävä päästöjään 21 prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Päästökauppasektori saa uudella kaudella vain osan päästöoikeuksien alkujasta ilmaisjakona, mikä tarkoittaa, että päästökauppa alkaa tuottaa valtiolle veronluonteista tuloa. Suomessa alkujasta jaettaneen ilmaisjakona keskimäärin 45 prosenttia. Myös päästökaupan ulkopuolelle jäävien sektoreiden päästötavoite määritellään vuodesta 2013 lähtien koko EU:n tasoisesti. Suomelle on asetettu 16 prosentin vähennystavoite vuoteen 2005 verrattuna. (Valtiovarainministeriö 2010)

4.5. Kansalliset valmisteverot

EU:n jäsenmaat voivat periä harmonisoitujen valmisteverojen ohella myös muita valmisteveroja ja maksuja, kunhan ne eivät rajoita tavaroiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta sisämarkkinoilla. EU-jäsenyyden myötä kansallisten valmisteverojen lukumäärä kuitenkin vähentyi, sillä tällöin käytöstä poistuivat esimerkiksi sokerivero, ravintorasvavero ja lannoitevero. Samalla kansallisten valmisteverotuottojen merkitys pieneni. Suomessa on kuitenkin yhä käytössään muutamia kansallisia valmisteveroja, kuten jätevero, eräiden juomapakkausten valmistevero sekä vuoden 2011 alusta voimaan tullut makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmistevero. Uusi makeisvero kiritti kansallisten valmisteverojen verotuotot pitkästä ajasta nousu-uralle. Huoltovarmuusmaksu kuuluu kansallisesti säädettäviin valmisteveroihin, mutta sen tariffi lasketaan mukaan polttoaineverokantoihin (ks. liite 9).

Suomessa on kannettu jäteveroa vuodesta 1996 lähtien. Alun perin veroa oli maksettava kuntien ylläpitämille yleisille tai niihin rinnastettaville kaatopaikoille toimitettavasta jätteestä. Vuoden 2011 alusta astui voimaan uusi jäteverolaki, joka laajensi jäteveron veropohjan kaikkiin kaatopaikkoihin riippumatta niiden omistussuhteista tai jätteen alkuperästä³⁶. Samalla kiristettiin jäteverotuksen tasoa. Jäteveron määrä on 40 euroa tonnilta kaatopaikalle toimitettua jätettä. Vuoden 2013 alusta lähtien vero nousee 50 euroon tonnilta. Veron maksaa verokausittain³⁷ kaatopaikan pitäjä, jonka on rekisteröidyttävä kaatopaikan sijaintipaikan tullipiirille. Jäte punnitaan kaatopaikalle toimitettaessa.

³⁶ Muu kuin jätteiden kaatopaikkakäsittely, esim. jätteenpolto tai käsittely ongelmajätelaitoksista, jää lain soveltamisalan ulkopuolelle.

³⁷ Verokausia ovat tammi-maaliskuu, huhti-kesäkuu, heinä-syyskuu ja loka-joulukuu.

Uudessa jäteverolaissa verollisuuden perusteeksi asetettiin jätteen hyödynnettävyys eli jäteveroa kannetaan niistä jätteistä, jotka ovat teknisesti ja ympäristöperusteisesti vielä hyödynnettävissä. Verollisia ovat siten esimerkiksi romuajoneuvot ja niiden purkamisessa syntyvät jätteet. Verotettavat jätteet luetellaan jäteryhmittäin lain verotaulukossa liitteessä 10. Tyypillisimpiä veron piiriin kuuluvia jätteitä ovat yhdyskuntajäte ja voimalaitosten sekä rauta- ja terästeollisuuden kuonat ja tuhkat. Fiskaalisten tavoitteiden ohella uusi jätevero on aikaisempaa voimakkaammin kannustintyyppinen ympäristövero, jolla pyritään lisäämään jätteiden uudelleen hyödyntämistä ja vähentämään niiden kaatopaikalle sijoittamista.

Kansallisiin valmisteveroihin kuuluu myös vuoden 2011 alusta voimaan tullut makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmistevero. Tätä aikaisemmin Suomessa oli kannettu valmisteveroa virvoitusjuomista ja vuoteen 2000 asti myös makeisista. Aikaisempi makeisvero poistettiin, koska EU-oikeus ei sallinut ksylitolituotteiden verovapautta. Lisäksi sen verotuotto oli varsin pieni. Uusi yhteen lakiin koottu makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmistevero säädettiin ensisijaisesti fiskaalisista eli valtiontaloudellisista syistä ja sitä korotettiin jo vuonna 2012.

Makeisista ja jäätelöstä perittävän valmisteveron suuruus on ollut kuluvan vuoden alusta lähtien 95 senttiä kilogrammalta. Virvoitusjuomilta peritään valmisteveroa 11 senttiä valmista juomaa. Virvoitusjuomista kannetaan myös juomapakkausveroa. Veronalaiset tuotteet on määritelty ja lueteltu tulliverotuksessa käytetyssä tullitariffiluokittelussa, johon kuuluvat esimerkiksi purukumit, suklaa ja muut kaakaota sisältävät elintarvikkeet sekä kivennäisvedet (ks. liite 11). Veroa ei kanneta muiden elintarvikkeiden raaka-aineena käytetyistä tuotteista, erityisruokavaliotavalmisteista tai pienimuotoisesta makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmistuksesta.

Lain tavoitteena on kohdistaa valmistevero tasapuolisesti ja ennakoitavasti eri valmisteveronalaisiin tuotteisiin, mutta tullitariffinimikkeittäin määräytyvä verorasitus ja sen rajanveto makeisten, keksien, leivonnaisten, jäätelön ja pakastejälkiruokien välillä on synnyttänyt käytännössä ongelmia ja kilpailuvääristymiä. Muun muassa tämän ongelman ja mahdollisen sokeriveron käyttöönoton selvittämiseksi perustettiin 21.12.2011 sokeriverotyöryhmä, jonka työn määräaika päättyy kuluvan vuoden loppupuolella. Luotettavasti määräytyvän ja yksinkertaisen veropohjan määrittely soke-
riverolle on kuitenkin hyvin haastavaa.

Makeisveron maksaa valmisteveronalaisten tuotteiden valmistaja, tukkumyyjä ja maahantuoja. Verovelvollisuus syntyy siinä vaiheessa, kun tuotteet luovutetaan kulu-
tukseen. Yksityishenkilön omaan käyttöön EU-alueelta mukanaan tuomat makeiset, jäätelö tai virvoitusjuomat ovat pääsääntöisesti verottomia. Verottomuus ei koske posti- tai internet-myyntiä.

Alkoholin ja virvoitusjuomien pakkauksista kannetaan myös juomapakkausveroa. Veroa ei kuitenkaan peritä sellaisista uudelleentäytettävistä tai raaka-aineena hyö-

dynnettävistä pakkauksista, jotka kuuluvat pantilliseen palautusjärjestelmään.³⁸ Juomapakkausveron tavoitteena on vähentää ympäristölle haitallisten eli kertakäyttöisten juomapakkausten käyttöä. Veronalaisiin pakkauksiin kuuluvat tullitariffin nimikkeeseen 22 kuuluvat juomat, joita ovat muun muassa virvoitusjuomat, alkoholi- ja mallasjuomat, vedet, kahvi- ja teejuomat sekä muut alkoholittomat juomat.

Juomapakkausveron määrä on 51 senttiä litralta pakattua tuotetta. Verosta on säädetty kuitenkin poikkeuksia. Verovapaita ovat nestepakkauskartongista valmistetut pakkaukset, kuten maito- ja mehutölkit. Sen sijaan jos nestepakkauskartongin sisällä on erillinen muovinen tai muusta materiaalista valmistettu pussi, kuten esimerkiksi hanaviinipakkauksissa, on pakkaus verollinen. Verottomia pakkauksia ovat myös tilavuudeltaan vähintään viiden litran vähittäismyyntipakkaukset sekä välittömästi juotavaksi tarkoitetut pakkaukset, jotka täytetään juuri ennen myyntiä, kuten kertakäyttöiset pahvi- ja muovimukit.

Suomessa kannetaan myös muita kansallisia valmisteveronluonteisia tai vakuutuksen kaltaisia maksuja. Näitä maksetaan tyypillisesti valtion talousarvion ulkopuolisiin rahastoihin, joista korvataan eräiden yhteiskunnallisten toimintojen piiriin kuuluvat vahingot ja kustannukset. Tällaisia maksuja ovat esimerkiksi energiaveroina perittävät huoltovarmuusmaksut, joita kannetaan huoltovarmuusrahastoon väestön toimeentulon ja talouselämän turvaamiseksi poikkeusoloissa. Lisäksi voiteluöljyjen ja -valmisteiden maahantuojilta kannetaan öljyjättemaksua öljyjätehuollosta aiheutuvien kulujen rahoittamiseksi. Öljysuojamaksua peritään maahantuodusta tai Suomen kautta kuljetetusta öljystä öljyvahingoista ja niiden torjumisesta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi.

Muita erityisiä ja käyttökohteeltaan rajattuja fiskaalisia kulutusveroja ovat esimerkiksi ratavero, lästimaksut³⁹, väylämaksut, lentoliikenteen valvontamaksu, viestintämarkkinamaksu, tietoturvamaksu, televisio- ja radiotoiminnan sekä postitoiminnan valvontamaksu ja varmennemaksu.

4.6. Esimerkkilaskelmat paljastavat valmisteveron kireyden

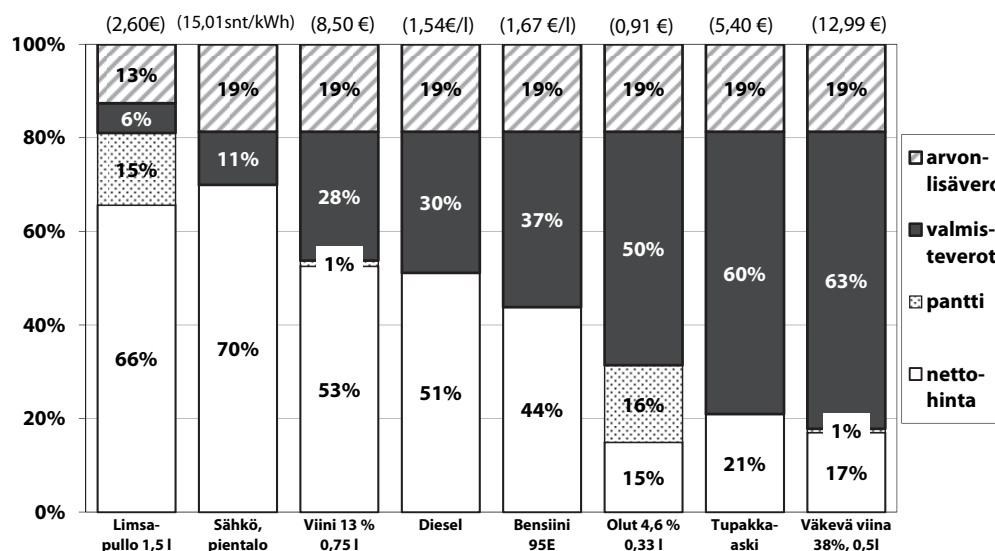
Eri valmisteverojen kireyttä voidaan havainnollistaa vertailulla, johon on koottu tyypillisiä valmisteveronalaista tuotteita Suomessa. Kuviossa 14 esitetään eräiden tyypillisten valmisteveronalaisten tuotteiden hinnan jakautuminen prosentuaalisesti nettohintaan, valmisteveroihin ja arvonlisäveroon vuoden 2012 veroperusteilla. Joidenkin tuotteiden hintaan sisältyy myös pantti. Pantin sisältämä arvonlisävero on laskettu yhteen tuotteen muun arvonlisäveron kanssa, vaikka sen saa myöhemmin takaisin palautettaessa pullo myymälöiden palautuspisteisiin.

³⁸ Juomapakkausveron voimaatuloon liittyvänä siirtymäaikana vuosina 2005–2007 pantillisista ja raaka-aineena hyödynnettävistä pakkauksista perittiin matalampi lisävero, jonka määrä oli 8,5 senttiä litralta pakattua tuotetta.

³⁹ Lästimaksu on merimiesten huoltotoimintaan ja meripelastustoiminnan edistämiseksi kerättävä maksu.

Esimerkkituotteiksi on valittu kolme eri vahvuista alkoholituotetta (pullo väkevää viinaa, viinipullo sekä oluttölkki), limsapullo, tupakka-aski sekä energiatuotteista litra bensiiniä ja dieseliä sekä kilowattitunti pientalosähköä. Kireimmin verotetut tuotteet löytyvät kuvasta oikealta ja keveimmin verotetut vasemmalta. Tarkempi erittely esimerkeistä löytyy liitteestä 12.

KUVIO 14. Esimerkkejä eräiden valmisteveron alaisten tuotteiden hinnan muodostumisesta vuonna 2012, %. Lähde: Alko, Energiamarkkinavirasto, Tulli, Öljy- ja kaasualan keskusliitto.

Prosentuaalisesti eniten valmisteveroa peritään väkevästä alkoholista, jonka valmistevero ylittää 63 prosenttiin. Valmistevero ja arvonlisävero yhteensä nousevat esimerkiksi peräti 82 prosenttiin. Tuoreet alkoholiveronkiristykset näkyvät esimerkin lukemisesta selvästi, sillä edellisessä kulutusveroselvityksessä (Punakallio 2007) vuodelta 2007 verojen osuus väkevässä alkoholissa oli 7 prosenttiyksikköä matalampi.

Esimerkkituotteista toiseksi eniten veroja peritään tupakasta, jossa verojen osuus tupakka-askin hinnasta nousee 79 prosenttiin. Tästä tupakkaverot yhteensä kattavat 60 prosenttia ja arvonlisäveron osuus on 19 prosenttia. Veronkiristysten vaikutus näkyy myös tupakan verotuksessa, sillä Punakallion edellisessä selvityksessä tupakan verot ylsivät ”vain” 75 prosenttiin tupakka-askin hinnasta vuonna 2007. Kolmanneksi kireimmät verot maksetaan oluesta, jossa verot yhteensä nousevat 69 prosenttia oluttölkin hinnasta. Oluen kireä verotus johtuu osittain alkoholiveronkiristyksistä ja osittain oluen kovasta hintakilpailusta, mikä on pitänyt vähittäismyyntihinnat poikkeuksellisen matalalla. Vuonna 2007 selvityksen esimerkkioolut maksoi 1,15 euroa, kun se nyt maksaa vain 0,91 euroa.

Bensiinistä maksetaan suhteellisesti tarkastellen 7 prosenttiyksikköä korkeampaa valmisteveroa kuin dieselöljystä. Ennen vuoden 2011 energiauudistusta ero oli suurempi. Viime kuukausina bensiinin ja dieselöljyn hinnat ovat lähentyneet voimakkaasti toisiaan. Karkeasti tarkastellen noin puolet näiden liikennepolttoaineiden hin-

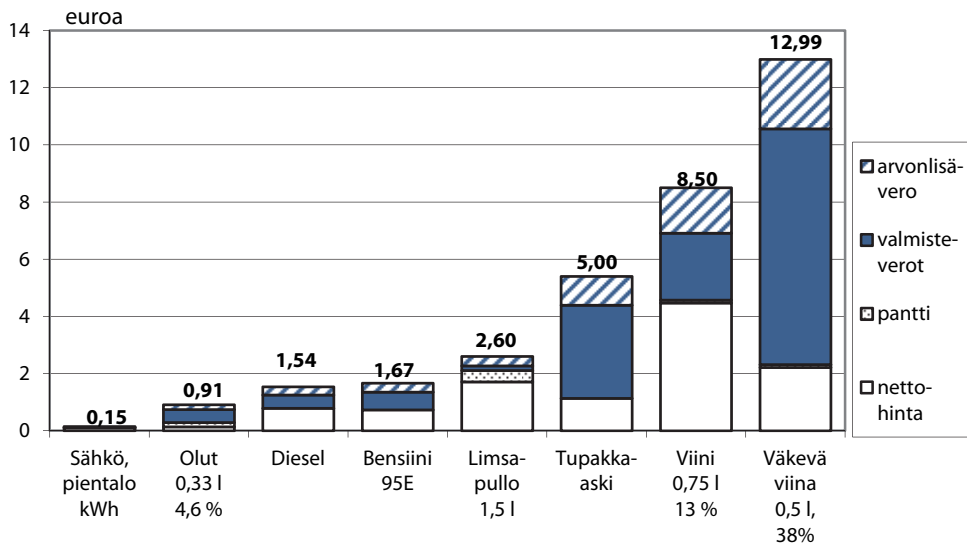
nasta on veroa. Vuonna 2007 verojen osuus moottoribensiinin hinnasta oli selvästi suurempi, kun taas dieselissä rakenne on pysynyt lähes ennallaan.

Kotitaloussähkö ja virvoitusjuomat ovat esimerkeistä keveimmin verotettuja. Kotitaloussähkön hinnasta verot muodostavat yhteensä 30 prosenttia, mutta virvoitusjuomapullossa verot jäävät alennetun arvonlisäverokannan vuoksi vain 19 prosenttiin. Valmisteveron osuus limsapullossa on noussut kuuteen prosenttiin kiristyneen ”makeisveron” vuoksi, kun edellisessä vuoden 2007 vertailussa valmisteverojen osuus oli vain kolme prosenttia. Virvoitusjuomasta maksettavan elintarvikkeiden alennetun arvonlisäverokannan vuoksi arvonlisäveron osuus limsapullon hinnasta on vain 12,6 prosenttia. Tässä summassa on huomioitu pantista maksettava 23 prosentin arvonlisävero. Muihin esimerkkituotteisiin kohdistuu yleinen arvonlisäverokanta, jonka osuus tuotteen verollisesta hinnasta on 18,7 prosenttia.

Esimerkkituotteista suurimmat nettohinnat jäävät prosentuaalisesti tarkastellen sähköstä ja virvoitusjuomapullost. Nettohinta on myyjälle verojen jälkeen tuotteesta jäävä hinta. Myös viinipullon ja diesellitran nettohinta ylittää puolet tuotteen kokonaishinnasta. Esimerkkituotteista pienin nettohinta jää oluesta. Myös väkevän viinapullon ja tupakka-askin nettohinta on prosentuaalisesti vain viidenneksen suuruusluokkaa.

Kuviossa 15 samat esimerkit esitetään vielä euromääräisenä. Euroina eniten valmisteveroa maksetaan väkevästä viinasta, savukeaskista ja viinistä.

KUVIO 15. Valmisteveroesimerkkien hinnat euromääräisinä, €.

5. AJONEUVOJEN VEROTUS

Kansallisiin kulutusveroihin kuuluvat myös ajoneuvoperusteiset verot. Ne voidaan jakaa ajoneuvon hankintaan, omistukseen ja käyttöön liittyviin veroihin. Ajoneuvon hankintavaiheen vero on nimeltään autovero. Sitä maksetaan sekä uusista että käytettynä maahan tuoduista ajoneuvoista sekä sellaisista ajoneuvoista, joiden rakennetta, käyttötarkoitusta tai omistusta on muutettu niin paljon, että laissa säädetty veronmaksuvelvollisuus täyttyy. Ajoneuvon omistusta verotetaan vuosittain maksettavalla ajoneuvoverolla, kun taas käyttövaiheen veroksi luokitellaan ajettujen kilometrien mukaan kertyvät polttoaineverot.

Useilla mailla on moottoriteillä käytössään lisäksi veronluonteisia tietulleja, joilla rahoitetaan liikenteen infrastruktuurin rakentamista ja ylläpitoa. Myös Suomessa on keskusteltu tietullien käyttöönotosta. Tietullit ovat kuitenkin hallinnollisesti kallis veronkeräämismuoto. Lisäksi tietullit ohjaavat raskasta liikennettä muille tullivapaille ja usein huonompikuntoisille teille. Myös ajoneuvojen satelliittiperusteiseen seurantaan ja paikantamiseen perustuvat verot vaativat vielä aikaa tullakseen teknisesti toteuttamiskelpoisiksi.

5.1. Autovero on muuttunut ympäristöperusteiseksi

Autoveroa on kannettu Suomessa vuodesta 1958 lähtien. Euroopassa ajoneuvon hankintaan perustuvat erityisverot ovat melko yleisiä, mutta niiden määräytymisperusteet ja taso vaihtelevat maittain huomattavasti. Joissakin maissa vero perustuu pelkästään ajoneuvon teknisiin ominaisuuksiin. Tavallisempaa kuitenkin on, että teknisten ominaisuuksien ohella vero kytketään ajoneuvon arvoon. Yhä useammin ajoneuvon verotusarvoon vaikuttavat nimenomaan ympäristöominaisuudet, kuten auton hiilidioksidipäästötaso tai polttoainekulutus. Esimerkiksi EU:ssa peräti 19 maan autovero määräytyy hiilidioksidipäästöjen perusteella. Useilla EU-mailla on myös verokannustimia ladattavien sähköautojen ostoon ja käyttöön. (ACEA 2012)

Ajoneuvoperusteiset verot eivät kuulu EU:ssa veroharmonisoinnin piiriin. Niitä kuten muitakin kulutuksen veroja rajoittaa kuitenkin EU:n perustamissopimuksen verosyrjintäkielto. Sen mukaan koti- ja ulkomaisiin tavaroihin ja palveluihin kohdistuvien verojen ja maksujen tulee olla yhtä korkeita⁴⁰. Suomen autoverotukseen kuului aikaisemmin syrjiviä elementtejä, kun autovero määräytyi eri tavoin kaupan eri portaissa. EY-tuomioistuimen päätöksen johdosta Suomen autoverotuksen rakennetta uudistettiin vuonna 2003. Samalla kevennettiin uusien autojen ja moottoripyörien verotusta.

⁴⁰ EU:n sisämarkkinoilla toisen jäsenmaan tuotteeseen ei saa kohdistaa kireämpää verotusta kuin kotimaiseen vastaavaan tuotteeseen. Toisesta jäsenvaltiosta hankittavaa ajoneuvoa ei voi siten verottaa tuonnin yhteydessä ankarammin kuin sillä määrällä veroa, joka sisältyy samanlaisen maassa jo olevan ajoneuvon jäljellä olevaan arvoon.

Syrjimättömyysperiaatteen ohella jäsenmaat ovat sitoutuneet vähentämään päästö-kaupan ulkopuolisten sektoreiden kasvihuonepäästöjä 16 prosentilla. Valtaosa tätä tavoitetta edistävästä toimista kohdistuu ajoneuvoliikenteeseen, sillä henkilöautojen vuotuiset hiilidioksidipäästöt muodostavat yli puolet tieliikenteen kokonaispäästöistä. Autoverotaulukot muutettiin Suomessa ympäristöperusteisiksi siten, että enemmän hiilidioksidia päästävistä ajoneuvoista maksetaan korkeampaa autoveroa. Uudistus toteutettiin henkilöautojen osalta vuoden 2008 alussa ja pakettiautoilla muutos tapahtui seuraavan vuoden alussa. Myöhemmin uudistukset ovat laajentuneet myös nestemäisten polttoaineiden verotukseen ja ajoneuvoverotukseen.

Autovero on ajoneuvon arvoon perustuva kertaluonteinen vero, jota maksetaan henkilö- ja pakettiautoista, moottoripyöristä sekä eräistä muista ajoneuvoista, jotka otetaan käyttöön tai rekisteröidään Suomessa ensimmäisen kerran. EU:n ulkopuolelta tuotavista ajoneuvoista kannetaan lisäksi tulli ja maahantuonnin arvonlisävero. Autoverovelvollisia ovat pääsääntöisesti ajoneuvon maahantuoja tai Suomessa valmistetun ajoneuvon valmistaja. Autoveron tuotosta noin 90 prosenttia kertyy uusien ajoneuvojen hankinnasta.

Autoveron määrä lasketaan prosenttiosuutena ajoneuvon verotusarvosta, joka on ajoneuvon yleinen vähittäismyyntiarvo. Yleisellä vähittäismyyntiarvolla tarkoitetaan samanlaisen ajoneuvon yleistä hintatasoa veroineen kuluttajalle. Tulli vahvistaa uusien ajoneuvojen verotusarvot kullekin kaupalliselle nimikkeelle. Jos yleistä vähittäismyyntiarvoa ei ole käytettävissä, verotusarvo määritetään siitä hinnasta, jolla samanlaisia ajoneuvoja yleensä ilmoitetaan myytäväksi (ns. pyyntihinta) vähennettynä tavanomaisien alennusten⁴¹ määrällä. Käytettyjen ajoneuvojen yleiset vähittäismyyntiarvot määritetään tilastollisin menetelmin markkinoilta saatavien hintatietojen perusteella.

Taulukossa 7 havainnollistetaan laskelma tyypillisen henkilöauton verotuksesta. Autoverojen osuus henkilöauton verotusarvosta on 28,1 prosenttia. Kun autoveron määrään lisätään ajoneuvosta maksetut arvonlisäverot, verojen osuus autosta maksettusta hinnasta nousee yhteensä 42,5 prosenttiin.

Taulukko 7. Esimerkki henkilöauton verotuksesta vuonna 2012. Lähde: Tullin asiakasohje 25, huhtikuu 2012.

Veroprosentti 28,1 verotaulukosta I	
Ajoneuvon autoveroton yleinen pyyntihinta Suomessa (sis. alv)	24 000,00
josta arvonlisävero	4 487,80
Tavanomaiset alennukset (5,5 % * 24 000 € + 250 €)	1 570,00
Ajoneuvon yleinen autoveroton myyntihinta	22 430,00
Ajoneuvon yleinen vähittäismyyntiarvo eli verotusarvo	31 196,10
Autovero (28,1 % * 31 196,10 €)	8 766,10
Verot yhteensä (42,5 %)	13 253,90

⁴¹ Uuden ajoneuvon verotuksessa tavanomaisina alennuksina vähennetään 5,5 prosenttia ja 250 euroa, kuitenkin enintään 20 prosenttia.

Lähes kaikkien ajoneuvojen autoveroprosentti on porrastettu lineaarisesti⁴² ajoneuvon hiilidioksidipäästön tai kokonaismassan perusteella⁴³. Hiilidioksidipäästöllä tarkoitetaan ajoneuvon valmistajan EU-tyyppihyväksynnässä ilmoittamaa yhdistettyä kaupunki- ja maantieajon polttoaineen ominaiskulutusta vastaavaa hiilidioksidipäästöä, jonka yksikkönä käytetään grammaa per kilometri. Käytännössä vuoden 2001 ja 2002 alun jälkeen ensimmäistä kertaa käyttöön otettujen henkilöautojen veroprosentti määräytyy hiilidioksidipäästöjen perusteella. Jos ajoneuvon hiilidioksidipäästöä ei ole tiedossa, veroprosentti määräytyy ajoneuvon kokonaismassan ja käyttövoiman perusteella. Autoverotaulukot esitetään liitteessä 13. (Tullin asiakasohje 25)

Autoveron osuus ajoneuvon verotusarvosta nousi kuluvan vuoden huhtikuun alusta 5–50 prosenttiin. Sitä ennen autoveroasteikko vaihteli 12,2 ja 48,8 prosentin välillä. Kuluvana vuonna uuden henkilöauton keskimääräisen autoveron ennustetaan nousevan noin 7 600 euroon, kun taas käytetyn henkilöauton autovero jää noin 5 500 euroon. Uudesta pakettiautosta maksetaan autoveroa noin 6 000 euroa. Henkilö- ja pakettiautoille sovelletaan pääsääntöisesti samaa hiilidioksidiperusteista verotaulukkoa, mutta tavarankuljetukseen tarkoitettujen pakettiautojen verotusta voidaan keventää auton kokonaismassan perusteella tehtävällä vähennyksellä. Moottoripyörille ei sen sijaan ilmoiteta hiilidioksidipäästöjä, minkä vuoksi niiden verotus määräytyy moottorin iskutilavuuden mukaan. Moottoripyörien veron osuus on 9,8–24,4 prosenttia ajoneuvon verotusarvosta.

Vuoden 2008 päästöperusteiseen autoverotukseen siirtymisen jälkeen Suomessa verotettujen uusien henkilöautojen keskimääräinen hiilidioksidipäästö on alentunut yli 17 prosenttia, minkä seurauksena autoista maksettavat verotuotot ovat vähitellen pienentyneet. Vuoden 2011 alkupuolella uusien henkilöautojen keskimääräisen hiilidioksidipäästön mukaan laskettu autoveroprosentti oli 22,5, kun se aikaisemmin oli selvästi korkeampi. Käytetyillä autoilla vastaavaa laskua ei ole tapahtunut johtuen ainakin osittain käytettyjen autojen matalammasta verotusarvosta. Käytettyjen autojen keskimääräinen veroprosentti on pysytellyt noin 30 prosentissa. Myös pakettiautojen keskimääräinen hiilidioksidipäästö on pysynyt pääosin entisellä tasolla.

Autoverolakia on muutettu vuoden 2008 rakennemuutoksen jälkeen muutamaa otteeseen. Vuoden 2009 alussa luovuttiin kantamasta autoverolle arvonlisäveron suurista veroa. Samalla kuitenkin korotettiin autoveroa, joten verotaso pysyi ennallaan. Toinen keskeinen muutos tehtiin vuoden 2012 alussa⁴⁴, jolloin autoveron tasoon tehtiin korotus ja verotaulukon ääripäitä laajennettiin verotuksen ohjausvaikutuksen voimistamiseksi. Autoveroa kiristettiin, koska autojen keskimääräiset hiilidioksidipäästöt ovat pienentyneet ja verotuotot sen myötä supistuneet. Päästöjen vähentämiseksi autoveron ohjausvaikutuksen tulee olla tarpeeksi voimakas, sillä uusilla vähäpäästöisillä autoilla, erityisesti dieselkäyttöisillä autoilla, ajetaan käytännössä vanhoja

⁴² Veroprosentti muuttuu päästömäärän mukaan siten, että se kasvaa yhdellä prosentilla jokaista kymmentä hiilidioksidigrammaa kohden.

⁴³ Ennen ympäristöperusteista verotusta henkilöauton autovero oli 28 prosenttia auton verotusarvosta vähennettynä 650 eurolla bensiinikäyttöisten autojen osalta tai 450 eurolla dieselkäyttöisten autojen osalta. (Punakallio 2007)

⁴⁴ Muutos tuli voimaan huhtikuun alusta 2012.

autoja enemmän⁴⁵. Bensiinikäyttöisellä henkilöautolla ajetaan keskimäärin noin 18 000 kilometriä vuodessa.

Käytettyjen ajoneuvojen verotus määräytyy nykyisin samoilla perusteilla kuin uuden auton verotus. Autoa saa käyttää vasta sen jälkeen kun verot on määrätty ja maksettu. Verot määrää tulli. Käytettyjen ajoneuvojen hinnat eli verotusarvot perustuvat markkinoilta kerättyihin hintahavaintoihin. Jos verotusarvoa ei pystytä määrittämään, käytetyn ajoneuvon verotusarvo voidaan laskea vastaavan uuden ajoneuvon yleisen vähittäismyyntiarvon perusteella. Tällöin pyyntihinnasta vähennetään siitä tavanomaisesti myönnettävien alennusten määrä⁴⁶. Käytettyjen henkilöautojen veron määrää voi arvioida tullin MAHTI-tietojärjestelmän perusteella. Henkilöautojen yksilöllisistä veroprosenteista on kuitenkin luovuttu vuonna 2008.

Yli puolessa OECD-maista on käytössä autoveron tyyppinen rekisteröintimaksu. Näistä maista yli puolessa autovero määräytyy ympäristöveroperusteisesti. Maittaiset vaihtelut autoveron tasossa ovat kuitenkin suuria. Keveimpiin autoverottajiin kuuluu Yhdysvallat, Sveitsi ja Japani. OECD-maiden kirein autoverottaja on Tanska, jossa autoveron määrä voi olla kaksinkertainen auton hintaan verrattuna. Suomen autoverotus ylittää OECD-maiden keskiarvon. (OECD 2011)

Kilpailu asiakkaista pakottaa autotehtaat huomioimaan maiden verotason hinnoittellessaan tehtailta lähteviä autoja. Erot maiden välillä ovat tosin supistuneet viime vuosina. Euro-maiden autovalmistajien matalimmat veroa edeltävät hinnat löytyvät keskimäärin Kreikasta, Sloveniasta ja Maltasta. Koko EU-alueella veroa edeltävät hinnat ovat matalimmat Tanskassa, Unkarissa ja Britannianssa. Vastaavasti matalan autoverotuksen maissa, kuten Saksassa ja Luxembourgiassa, autojen verottomat tehdashinnat ovat korkeita. (European Commission 2011b)

Komissio ehdotti vuonna 2005 vaihtoehtoja henkilöautojen verotuksen yhdenmukaistamiseksi. Näistä pisimmälle menevä vaihtoehto esitti rekisteröintiveron poistamista kokonaan kymmenen vuoden pituisen siirtymäkauden aikana, hiilidioksidiperusteen sisällyttämistä ajoneuvoveropohjaan ja rekisteröintiveron palautusjärjestelmän käyttöönottoa sisämarkkinoilla. Rekisteröintiveron palautusjärjestelmällä esitetäisiin kaksinkertainen autoverotus vietäessä tai siirrettäessä auto pysyvästi toiseen jäsenvaltioon. Asteittainen rekisteröintiverosta luopuminen ei pienentäisi jäsenvaltioiden verotuloja, jos sen ohella nostettaisiin samanaikaisesti autojen käyttömaksuja tai muita veronluonteisia maksuja. (Euroopan yhteisöjen komissio 2005). Ehdotus ei ole edennyt neuvostossa jäsenmaiden erimielisyyden vuoksi eikä uusia ehdotuksia ole työstetty. Erityisesti Iso-Britannia on vastustanut veroharmonisoinnin laajentamista.

⁴⁵ Uuden auton hankinta ei välttämättä vähennä ympäristönkuormitusta. Ongelmallista on, jos uusi auto on moottoriltaan aikaisempaa suurempi, tilavampi ja jos sillä ajetaan aikaisempaa enemmän.

⁴⁶ Käytetyn ajoneuvon tavanomaisten alennusten määrä on viisi prosenttia lisättynä 750 eurolla käytetyn ajoneuvon pyyntihinnasta tai 1500 euroa riippuen siitä, kumpi edellä mainituista vaihtoehtoista johtaa suurempaan vähennykseen. Vähennys voi olla kuitenkin maksimissaan 30 prosenttia pyyntihinnasta.

5.2. Ajoneuvoveron merkitys kasvamassa

Autoista peritään lähes kaikissa EU-maissa vuosittaista käyttömaksua eli ajoneuvoveroa. Tyypillisesti se perustuu joko auton painoon, käyttöön, ajoneuvotyyppiin, tehoon tai ikään tai se voi olla kiinteä maksu. Useissa maissa dieselautojen vuotuinen käyttömaksu on korkeampi kuin bensiinikäyttöisten autojen, mitä perustellaan tarpeella tasata bensiini- ja dieselautojen käyttökustannuksia. Käyttömaksua uudistetaan yhä useammassa maassa hiilidioksidipäästöihin perustuvaksi niissä autoissa, joista hiilidioksidipäästötiedot ovat selvillä. Ajoneuvovero on kuitenkin kansallinen vero, jota ei ole harmonisoitu EU:ssa lukuun ottamatta raskaiden ajoneuvojen vuotuista käyttömaksua.

Ajoneuvovero⁴⁷ koostuu Suomessa *perusverosta* ja *käyttövoimaverosta*. Perusveroa maksetaan kaikista ajoneuvoliikennerekisteriin merkityistä henkilö-, paketti- ja matkailuautoista sekä tietyistä erityisajoneuvoista. Rekisteröidyistä henkilö-, pakettikuorma- ja erikoisautoista, jotka käyttävät kokonaan tai osaksi muuta polttoainetta kuin moottoribensiiniä, on maksettava käyttövoimaveroa. Ajoneuvovero määräytyy päiväkohtaisesti kertomalla veron senttimäärä ajoneuvon rekisterissä oloajan päivien lukumäärällä. Veroa ei siten peritä niiltä päiviltä, jolloin auton on ilmoitettu olevan poissa liikennekäytöstä. Vero kannetaan etukäteen juoksevalta 12 kalenterikuukauden pituiselta jaksolta ja peritään verolipuilla.

Perusvero on puhtaasti fiskaalinen vero, jonka tarkoituksena on tuottaa valtiolle mahdollisimman paljon verotuloja. Se muutettiin ympäristöperusteiseksi vuoden 2010 alussa⁴⁸, mutta uusia veroperusteita alettiin soveltaa täysimääräisesti vasta 1.3.2011⁴⁹. Perusvero on porrastettu uudempien⁵⁰ ajoneuvojen osalta valmistajan ilmoittaman polttoaineen ominaiskulutuksen eli hiilidioksidipäästöjen perusteella. Vanhempien tai sellaisten ajoneuvojen, joille ei ole määritelty hiilidioksidipäästöä, perusvero lasketaan ajoneuvon kokonaismassan perusteella. Kokonaismassan perusteella verotettujen ajoneuvojen määrä laskee ajoneuvokannan uusiutuessa, mutta niiden osuus on yhä varsin suuri, noin 40 prosenttia. Kokonaismassan perusteella määräytyvä vero on jonkin verran lievempi kuin päästöperusteisesti määräytyvä ajoneuvovero.

Ajoneuvoveron perusvero on 43 euroa vuodessa, jos ajoneuvon hiilidioksidipäästö on 0 grammaa kilometriltä. Korkeimmillaan perusvero voi olla 606 euroa vuodessa (ks. liite 14). Rekisterissä olevilta henkilöautoilta perittävä keskimääräinen ajoneuvoveron perusvero oli vuonna 2011 noin 128 euroa vuodessa. Pakettiautoilla keskimää-

⁴⁷ Dieselautojen vuosittainen käyttövoimavero toteutettiin aikaisemmin erillisellä moottoriajoneuvoverolla. Moottoriajoneuvovero yhdistettiin ajoneuvoveroon vuonna 2004.

⁴⁸ Aikaisemmin ajoneuvoveron perusvero oli porrastettu kahteen veroluokkaan ajoneuvon iän mukaan. Ajoneuvoveron käyttövoimaveron määräytyi sen sijaan ajoneuvon painon mukaan. Ks. Punakallio 2007.

⁴⁹ Viive aiheutuu verovelvollisten yhdenvertaisuusvaatimuksesta ja siitä, että perusvero kannetaan päiväkohtaisesti etukäteen 12 kuukauden ajanjaksolta.

⁵⁰ Ensimmäisen kerran vuonna 2002 tai myöhemmin käyttöön otettujen henkilöautojen sekä niiden henkilöautojen, joiden kokonaismassa on enintään 2500 kg ja jotka on otettu ensimmäisen kerran käyttöön vuonna 2001. Pakettiautoilla perusvero määräytyy päästöperusteisesti ensimmäisen kerran vuonna 2008 tai myöhemmin käyttöön otettujen ajoneuvojen kohdalla.

räinen perusvero oli noin 170 euroa vuodessa ja matkailuautoilla noin 430 euroa vuodessa. Ajoneuvoveron perusveroa kiristettiin kuluvan vuoden alusta lähteneellä vuoden mittaisella siirtymäajalla keskimäärin noin 50 eurolla vuodessa. Myös kokonaismassan perusteella määräytyviä verotaulukkoja korotettiin samassa yhteydessä 50 eurolla. Alin vero nostettiin 125 euroon ja ylin 535 euroon vuodessa. Massaperusteisen verotaulukon rakenne säilytettiin kuitenkin ennallaan.

Ajoneuvoveron käyttövoimaveroa maksetaan siis ajoneuvoista, joita käytetään muulla voimalla tai polttoaineella kuin moottoribensiinillä. Sen tarkoituksena on paitsi tuottaa valtiolle verotuottoja niin myös tasata bensiini- ja dieselautojen välisiä käyttökustannuksia. Pakettiautojen ja kuorma-autojen käyttövoimaverolla ei ole vastaavaa verotusta tasaavaa vaikutusta. Käyttövoimaveron ei perustu ajoneuvon päästöihin, vaan se määräytyy päiväkohtaisesti porrastuen ajoneuvon kokonaismassaan. Vuoden 2012 alussa henkilö- ja kuorma-autojen käyttövoimaveron aleni dieselpolttoaineen veronkiristysten vuoksi. Esimerkiksi henkilöautojen päiväkohtainen käyttövoimaveron aleni 6,7 sentistä 5,5 senttiin jokaiselta alkavalta 100 kilolta. Pakettiautojen käyttövoimaveron on edelleen 0,9 senttiä jokaiselta alkavalta 100 kilogrammalta.

Auto- ja ajoneuvovero tuottivat Suomessa 1,8 miljardia euroa vuonna 2011, mikä on 2,2 prosenttia kaikista verotuloista. Summasta vajaa 1,1 miljardia euroa kertyi autoverosta ja loput 759 milj. euroa kertyi ajoneuvoverosta. Vaikka autoveron tuotto on yhä ajoneuvoveron kertymää suurempi, ajoneuvoveron tuotto on kasvanut jo pidemmän aikaa autoveroa voimakkaammin. Kehityksen huomaa erityisesti verrattaessa ajoneuvoveron tuottoa autoveron tuottoon (ks. taulukko 8). Esimerkiksi vuonna 2000 ajoneuvo- ja moottoriajoneuvoverojen osuus kaikista ajoneuvoperusteisista veroista oli 27,4 prosenttia, kun vuonna 2011 osuus oli jo 41,5 prosenttia. Vastaavasti autoveron osuus on laskenut. Muutos heijastaa sekä EU:n tasolla että Suomessa näkyvää pitkän tähtäimen suuntausta siirtää verotuksen painopistettä auton hankintavaiheen verotuksesta käyttövaiheen verotukseen. Tällä halutaan edistää autokannan uusiutumista tehokkaampiin ja ympäristöystävällisempiin malleihin.

Taulukko 8. Ajoneuvoperusteisten verojen kertymät eräinä vuosina aikavälillä 1970–2010. Lähde: OECDiLibrary.

	Ajoneuvo- perusteiset verot yht. Milj. €	Autovero Milj. €	Ajoneuvovero/ moottori- ajoneuvovero Milj. €	Autoveron osuus ajoneuvo- perusteisista veroista, %	Ajoneuvovero/ moottori- ajoneuvoveron osuus, %
1970	65	54	11	83,2 %	16,8 %
1975	143	128	14	89,9 %	10,1 %
1980	272	238	34	87,5 %	12,5 %
1985	564	482	82	85,4 %	14,6 %
1990	837	697	140	83,3 %	16,7 %
1995	740	452	288	61,0 %	39,0 %
2000	1459	1059	400	72,6 %	27,4 %
2005	1814	1277	537	70,4 %	29,6 %
2011	1827	1068	759	58,5 %	41,5 %

6. LOPUKSI

Kulutusverotuksen tasoa Suomessa voidaan luonnehtia kohtuullisen kireäksi. Eri tavoilla mitattuna kulutusverot asettuvat kansainvälisten vertailujen keskitasolle tai hieman sen yläpuolelle.

Perinteisesti kulutusverotusta on muutettu varsin harvakseltaan. Viime vuosina useat maat ovat kuitenkin joutuneet kääntymään laajapohjaisten kulutusverojen puoleen paikatakseen alijäämäistä valtiontaloutta. Erityisen tiheään on kiristetty arvonlisäverotusta. Vuoden 2008 alkuun verrattuna yleistä arvonlisäverokantaa on korottanut peräti 17 EU-maata. Myös Suomi on korottanut tai uudistanut lähes kaikkia kulutusverojaan kansainvälisestä finanssikriisistä alkaneen jakson aikana.

Kulutusverojen kiristykset eivät ole kuitenkaan nostaneet Suomea kansainvälisissä vertailuissa kaikista ankarinten kulutusverottajien kärkeksi. Kun vuonna 2005 Suomi oli kulutusverojen bruttokansantuoteosuudella mitattuna OECD-maiden neljänneksi ankarin verottaja, niin vuonna 2010 Suomen asema oli laskenut kahdella pykälällä ollen enää kuudenneksi kirein. Sama ilmiö näkyy yleisen arvonlisäverokannan kansainvälisessä vertailussa, jossa Suomen ohi ovat pinkaisseet esimerkiksi Romania ja Unkari. Asetelmat toki muuttuvat koko ajan.

Suomi on sinnitellyt eurooppalaisessa velkakriisissä varsin hyvin. Vaikka verotusta on kiristetty, mittaviin elintason leikkauksiin ei meillä ole jouduttu. Velkakriisi ja sen synnyttämä poliittinen kriisi näkyvät meillä kuitenkin talouskasvun hiipumisena. Mitä todennäköisimmin velkakriisi jatkuu vielä pitkään. Kriisit ovat kuitenkin aina myös mahdollisuus. Esimerkiksi 1990-luvun alun lama muutti Suomea monella tavalla parempaan suuntaan, kun yritysten toimintatavat uudistuivat kerta heitolla asiakaslähtöisemmiksi ja tehokkaammiksi. Toistaiseksi tällaista muutosta yhteiskunnassamme ei ole tapahtunut. Erityisen tarpeellinen uudistus olisi nyt kuntasektorilla. Missä vaiheessa on todellisten uudistusten, eikä vain veronkiristysten, aika?

LÄHTEET

ACEA Tax Guide 2012. http://www.acea.be/news/news_detail/acea_tax_guide_2012/

Commission of the European Communities (2007). Proposal for a directive amending Directive 2003/96/EC as regards the adjustment of special tax arrangements for gas oil used for commercial purposes and the coordination of taxation of unleaded petrol and gas oil used as motor fuel. COM(2007) 52. Brussels.

Copenhagen Economics (2007). Study on reduced VAT applied to goods and services in the Member States of the European Union. Final Report. 6503 DG TAXUD.

Ebrill, Liam — Keen, Michael — Bodin, Jean-Paul — Summers, Victoria (2001). The Modern VAT. IMF.

European Commission (2011a). A retrospective evaluation of elements of the EU VAT system. TAXUD/2010/DE/328. London 2011.

European Commission (2011b). Car prices within the European Union at 1 January 2011. European Union, 2011.

European Commission (2012). Taxation trends in the European Union. 2012 edition.

Euroopan yhteisöjen komissio (1996). Yhteinen arvonlisäverojärjestelmä. Ohjelma yhtenäismarkkinoita varten. KOM(96) 328. Bryssel.

Euroopan yhteisöjen komissio (2003). Arvonlisäverostrategian painopistealueet: nykyinen tilanne ja ajan tilalle saattaminen. Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle. KOM(2003) 614.

Euroopan yhteisöjen komissio (2005). Ehdotus neuvoston direktiivi henkilöautojen verotuksesta. KOM(2005) 261. Bryssel.

Euroopan yhteisöjen komissio (2006a). Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle koordinoitusta strategiasta veropetosten torjunnan tehostamiseksi. KOM(2006) 254. Bryssel.

Euroopan yhteisöjen komissio (2006b). Ehdotus neuvoston direktiiviksi alkoholin ja alkoholi-juomien valmisteverojen määrien lähentämisestä annetun direktiivin 92/84/ETY muuttamisesta. KOM (2006) 286.

Euroopan yhteisöjen komissio (2007). Commission Staff Working Document. Mains conclusions of the study on reduced VAT rates applied to goods and services in the Member States of the European Union. SEC(2007)910. Bryssel

Euroopan yhteisöjen komissio (2011a), Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle arvonlisäveron tulevaisuudesta Kohti yksinkertaistempaa, vakaampaa ja tehokkaampaa sisämarkkinoiden tarpeisiin suunniteltua alv-järjestelmää. KOM(2011) 851.

Euroopan yhteisöjen komissio (2011b). Ehdotus neuvoston direktiiviksi energiatuotteiden verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta annetun neuvoston direktiivin 2003/96/EY muuttamisesta. KOM(2011) 169.

Eurostat (2010). Price levels for food, beverages and tobacco across the European market differ significantly. Comparative price levels in 37 European Countries for 2009. Statistics in focus 30/2010, Economy and Finance.

Holm, Pasi - Kiander, Jaakko - Rauhanen, Timo - Virén, Matti (2007). Elintarvikkeiden arvonlisäverokannan alentamisen vaikutukset. Pellervon Taloudellisen Tutkimuslaitoksen raportteja 2000.

IBFD (2012). International Bureau of Fiscal Documentation. Tax News Service online. IBFD.

Martikainen, Emmi — Virén, Matti (2006). Valmisteverojen välittyminen kuluttajahintoihin Suomessa 1997–2004. VATT-keskustelualoitteita 397. Valtion taloudellinen tutkimuskeskus. Helsinki.

Mathis, Alexandre (2004). VAT indicators. Directorate-General for Taxation & Customs Union working paper 2/2004. European Commission, Luxembourg.

OECD (2006). Consumption tax trends. 2006 Edition. OECD, Paris.

OECD (2011). Consumption tax trends 2010. OECD, Paris.

Oksanen, Jenni (2005). Kulutusverotus Suomessa. Verotietoa 43. Veronmaksajain Keskusliitto.

Punakallio, Minna (2007). Verottaja ostajan kukkarolla – kulutusverot Suomessa ja muissa maissa. Verotietoa 50. Veronmaksajain Keskusliitto.

Rauhanen, Timo (2003). Kulutusverotuksen harmonisointi EU:ssa. Teoksessa Hjerppe et al. 2003: Verokilpailu ja Suomen verojärjestelmä. WSOY, Vantaa.

Talousneuvosto (2002). Verotus kansainvälisessä toimintaympäristössä. Työryhmäraportti. Valtioneuvoston kanslian julkaisusarja 2002/5.

Tullin asiakasohje 25, huhtikuu 2012. Tulli.

Valtiovarainministeriö (2010). Verotuksen kehittämistyöryhmän loppuraportti. Valtiovarainministeriön julkaisuja 51/2010. Helsinki.

Liite 1

Kulutusverokertymien osuudet BKT:sta ja kokonaisverotuloista 1975-2011

Lähde: Tilastokeskus, OECDiLibrary

	Kulutus- verot yhteensä, milj. €	Liikevaihto/ arvonlisä-vero, milj. €	Muut kulutus- verot, milj. €	Kulutus- verojen osuus BKT:sta, %	Liikevaihto/ ALV:n osuus BKT:sta, %	Muiden kulutus- verojen osuus BKT:sta, %	Kulutus- verojen osuus kokonais- verotuo- toista, %	LVV:n/ALV:n osuus kokonais- verotuo- toista, %	Muiden kulutus- verojen osuus kokonaisvero- tuloista, %
1975	2102	1030	1072	11,7	5,7	6,0	31,9	15,6	16,3
1976	2408	1121	1287	11,8	5,5	6,3	29,4	13,7	15,7
1977	2848	1393	1455	12,7	6,2	6,5	31,5	15,4	16,1
1978	3212	1606	1606	12,9	6,5	6,4	35,1	17,5	17,6
1979	3674	1791	1883	12,8	6,2	6,6	35,9	17,5	18,4
1980	4200	2062	2138	12,6	6,2	6,4	35,3	17,3	18,0
1981	4849	2425	2424	12,9	6,5	6,4	34,2	17,1	17,1
1982	5413	2670	2743	12,8	6,3	6,5	34,7	17,1	17,6
1983	6018	2994	3024	12,8	6,4	6,4	34,9	17,4	17,5
1984	7061	3722	3339	13,4	7,1	6,3	35,1	18,5	16,6
1985	7726	4173	3553	13,5	7,3	6,2	33,9	18,3	15,6
1986	8454	4646	3808	13,7	7,5	6,2	33,5	18,4	15,1
1987	9291	5528	3763	14,0	8,3	5,7	35,4	21,1	14,3
1988	11169	6507	4662	14,8	8,6	6,2	34,7	20,2	14,5
1989	12326	7361	4965	14,6	8,7	5,9	34,5	20,6	13,9
1990	12708	7519	5189	14,2	8,4	5,8	32,5	19,3	13,2
1991	12284	7171	5113	14,4	8,4	6,0	31,8	18,6	13,2
1992	11824	6579	5245	14,2	7,9	6,3	31,7	17,6	14,1
1993	11769	6504	5265	14,0	7,8	6,2	31,6	17,4	14,2
1994	12649	7009	5640	14,3	7,9	6,4	30,6	17,0	13,6
1995	13256	7622	5634	13,8	7,9	5,9	30,2	17,4	12,8
1996	13815	7996	5819	13,9	8,1	5,8	29,6	17,2	12,4
1997	15583	9144	6439	14,5	8,5	6,0	31,3	18,4	12,9
1998	16513	9701	6812	14,2	8,3	5,9	30,6	18,0	12,6
1999	17407	10137	7270	14,2	8,3	5,9	31,0	18,1	12,9
2000	18074	10869	7205	13,7	8,2	5,5	29,0	17,5	11,5
2001	18463	11118	7345	13,3	8,0	5,3	29,6	17,9	11,7
2002	19395	11680	7715	13,5	8,1	5,4	30,2	18,2	12,0
2003	20509	12455	8054	14,1	8,6	5,5	32,0	19,4	12,6
2004	21007	12949	8058	13,8	8,5	5,3	31,7	19,6	12,1
2005	21663	13658	8005	13,8	8,7	5,1	31,3	19,8	11,5
2006	22609	14418	8191	13,6	8,7	4,9	31,1	19,9	11,2
2007	23241	15054	8187	12,9	8,4	4,5	30,1	19,5	10,6
2008	23918	15511	8407	12,9	8,4	4,5	30,0	19,5	10,5
2009	23161	14951	8210	13,4	8,7	4,7	31,4	20,3	11,1
2010	23939	15256	8683	13,4	8,5	4,9	31,5	20,1	11,4
2011	26785	16915	9870	14,1	8,9	5,2	32,6	20,6	12,0

EU:n arvonlisäveroalue**Lähde: Tulli****EU-maat ja niiden alueet**

Alankomaat (Euroopassa sijaitsevat alueet)

Belgia

Bulgaria

Espanja

-- Kanariansaaret

-- Ceuta ja Melilla

Irlanti

Italia

-- Livigno ja Campione d'Italia

-- Lugano-järven Italialle kuuluvat vesialueet

Itävalta

Kreikka

-- Agio Óros

Kypros

-- Kyproksen pohjoisosa

Latvia

Liettua

Luxemburg

Malta

Portugali

Puola

Ranska

-- merentakaiset departementit Guadeloupe, Ranskan Guyana,

Martinique, Reunion

-- muut merentakaiset alueet Mayotte ja Saint Pierre-et-Miquelon sekä Uusi

Kaledonia, Wallis ja Futunasaaret, Ranskan Polynesia, Ranskan territoriot

Australaasiassa ja Etelämantereella

Romania

Ruotsi

Saksa

-- Helgoland ja Büsingen

Slovakia

Slovenia

Suomi

-- Ahvenanmaa

Tanska

Tšekki

Unkari

Viro

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta

-- Gibraltar

Kuuluu EU:n veroalueeseen

kyllä

kyllä

kyllä

kyllä

ei

ei

kyllä

kyllä

ei

ei

kyllä

kyllä

ei

kyllä

ei

kyllä

kyllä

kyllä

kyllä

kyllä

kyllä

kyllä

ei

ei

kyllä

kyllä

kyllä

ei

kyllä

kyllä

kyllä

ei

kyllä

kyllä

kyllä

kyllä

kyllä

ei

EU:n ulkopuoliset valtiot ja alueet Kuuluu EU:n veroalueeseen

Färsaaret	ei
Grönlanti	ei
Kanaalisaaret	ei
Mansaari	Ks. °) ja °°)
Monaco	Ks. °) ja °°)
Vatikaani	ei

EU:n ulkopuoliset valtiot ja alueet Kuuluu EU:n veroalueeseen

Andorra	ei
San Marino	kuuluu valmisteveroalueeseen ^{°°)} ei kuulu arvonlisäveroalueeseen
Turkki	ei

°) Neuvoston direktiivin 2006/112/EY (Alv-direktiivi) 7 artiklan 1 kohdassa säädetään, että Monacon ruhtinaskunnan Ranskan kanssa, Mansaaren Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa sekä Yhdistyneen kuningaskunnan Akrotirista ja Dhekeliansta Kyproksen kanssa tekemien yleissopimusten ja sopimusten perusteella Monacon ruhtinaskuntaa, Mansaarta ja Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvia Akrotirin ja Dhekelian tukikohta-alueita ei pidetä tätä direktiiviä sovellettaessa kolmansina maina. Kuitenkin 7 artiklan 2. kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että liiketoimia, joiden lähtö- tai määräpaikka on:

- Monacon ruhtinaskunnassa, kohdellaan liiketoimina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Ranskassa,
- Mansaarella, kohdellaan liiketoimina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa, tai
- Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvilla Akrotirin ja Dhekelian tukikohta-alueilla, kohdellaan liiketoimina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Kyproksessa.

°°) Neuvoston direktiivin 92/12/ETY (järjestelmädirektiivi) 2 artiklan 4. kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että liiketoimia, joiden lähtö- tai määräpaikka on:

- Monacon ruhtinaskunta, kohdellaan liiketoimina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Ranskan tasavalta,
- Jungholz ja Mittelberg (Kleines Walsertal), kohdellaan liiketoimina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Saksan liittotasavalta,
- Mansaari, kohdellaan liiketoimina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin Yhdistynyt kuningaskunta,
- San Marino, kohdellaan liiketoimina, joiden lähtö- tai määräpaikka on Italian tasavalta.

Liite 3

Arvonlisäverokannat eräissä maissa vuonna 2012

Lähde: KPMG, European Commission, IBFD

Maa	Yleinen verokanta	Alennettu verokanta	Erityinen alennettu verokanta	"Parking rate"	Nollaverokanta (x= on)
Alankomaat*	19	6	-	-	x
Australia	10				x
Belgia	21	6 / 12	-	12	x
Britannia	21	5	-	-	x
Bulgaria	20	9			x
Espanja **	21	10	4	-	x
Intia ***	12,5	4 / 1			x
Irlanti	23	13,5 / 9	4,8	13,5	x
Islanti	25,5	7			x
Italia	21	10	4		x
Itävalta	20	10	-	12	x
Japani	5				x
Kanada ****	5				x
Kiina *****	17	13	3 / 5		x
Kreikka	23	13	6,5	-	x
Kypros *****	17	5 / 8	-	-	x
Latvia *****	21	12	-	-	x
Liettua	21	5 / 9	-	-	x
Luxemburg	15	6 / 12	3	12	x
Malta	18	5	7	-	x
Norja	25	15 / 8			x
Portugali	23	6 / 13	-	-	x
Puola	23	8	5	-	x
Ranska	19,6	5,5 / 7	2,1		x
Romania	24	9 / 5			x
Ruotsi	25	6 / 12	-	-	x
Saksa	19	7	-	-	x
Slovakia	20	10	-	-	x
Slovenia	20	8,5	-	-	x
Suomi	23	9 / 13	-	-	x
Sveitsi	7,6	3,8 / 2,5			x
Tanska	25	-	-	-	x
Tšekki	20	14	-	-	x
Unkari	27	5 / 18	-	-	x
Viro	20	9	-	-	x

* Yleinen ALV-kanta nousee 21 prosenttiin 1.10.2012.

** Yleinen alv-kanta oli 18 prosenttia ja alennettu alv-kanta 8 prosenttia 1.9.2012 asti.

*** ALV kohdistuu Intian osavaltioiden väliseen tavaraliikenteeseen. Kansainväliseen kauppaan sovelletaan valtion myyntiveroa. Palveluiden myynnillä on oma välillinen 12,36 %:n vero. Intiassa on käytössä korotettu 20 %:n alv-kanta mm. eräille polttoaineille ja alkoholille.

**** Yleisen verokannan lisäksi lähes kaikki maakunnat (provinssit) asettavat oman arvonlisäveron ja tietyillä maakunnilla on vielä sen päälle omia arvonlisäveroja.

***** ALV:n ohella Kiinassa on kaksi muuta välillistä veroa: tietyille erityistuotteille asetettu kulutusvero ja yrityspalveluille asetettu kulutusvero.

***** Yleinen verokanta nousi 15 prosentista 17 prosenttiin 1.3.2012

***** Yleinen verokanta laski 22 prosentista 21 prosenttiin 1.7.2012.

Liite 4

Alkoholijuomien valmisteverotaulukko ja juomapakkausvero 2012

Olut	
Alkoholipitoisuus	Veron määrä, snt/100 % alk./cl
0,5 < til-% ≤ 2,8	4,00
til-% > 2,8	29,90
Viinit ja muut käymisteitse valmistetut alkoholijuomat	
Alkoholipitoisuus	Veron määrä, snt/litra
1,2 < til-% ≤ 2,8	11,00
2,8 < til-% ≤ 5,5	159,00
5,5 < til-% ≤ 8	224,00
8 < til-% ≤ 15	312,00
Viinit	
Alkoholipitoisuus	Veron määrä, snt/litra
15 < til-% ≤ 18	312,00
Välituotteet	
Alkoholipitoisuus	Veron määrä, snt/litra
1,2 < til-% ≤ 15	379,00
15 < til-% ≤ 22	625,00
Etyylialkoholi: tullitariffin nimikkeeseen 2208 kuuluvat tuotteet	
Alkoholipitoisuus	Veron määrä, snt/100 % alk./cl
1,2 < til-% ≤ 2,8	4,00
2,8 < til-%	43,40
Muut	43,40

Juomapakkausvero

Alkoholi- ja virvoitusjuomien kertakäyttöisistä juomapakkauksista on suoritettava valmisteveroa 51 senttiä litralta. Juomapakkausten valmisteverosta on nollaverokannassa pakkaukset, jotka ovat uudelleentäytettäviä tai raaka-aineena hyödynnettäviä ja jotka kuuluvat panttiin perustuvaan palautusjärjestelmään.

Liite 5

Alkoholin valmisteverotasot EU-maissa vuonna 2012

tilanne 1.1.2012

Maa	Väkevä 40 %		Olut 5 %		Viini, 11 %		Yleinen alv-kanta, %
	Verot €/70 cl juomaa	Vero €/l puhdasta alkoholia	Verot €/l juomaa	Vero €/l puhdasta alkoholia	Verot €/l juomaa	Vero €/l puhdasta alkoholia	
EU minimi	1,54	5,50	0,09	1,87	0	0	
	550 EUR per hl/pure alcohol		1,87 EUR per hl/°alc.		0 EUR per hl		
EU-27							
Kypros	1,67	5,98	0,24	4,78	0	0	15 %
Italia	2,24	8,00	0,29	5,88	0	0	20 %
Espanja	2,32	8,30	0,10	1,99	0	0	16 %
Slovenia	2,80	10,00	0,50	10,00	0	0	20 %
Itävalta	2,80	10,00	0,25	5,00	0	0	20 %
Luxemburg	2,92	10,41	0,10	1,98	0	0	15 %
Slovakia	3,02	10,80	0,18	3,59	0	0	19 %
Portugali	3,11	11,09	0,19	3,84	0	0	21 %
Malta	3,50	12,50	0,19	3,76	0	0	18 %
Saksa	3,65	13,03	0,10	1,97	0	0	19 %
Viro	3,97	14,18	0,27	5,43	0,73	6,65	20 %
Alankomaat	4,21	15,04	0,33	6,53	0,71	6,41	19 %
Ranska	4,65	16,60	0,14	2,75	0,04	0,33	19,6 %
Belgia	4,91	17,52	0,21	4,28	0,47	4,28	21 %
Tanska	5,64	20,16	0,43	8,55	1,43	12,97	25 %
Kreikka	6,86	24,50	0,32	6,48	0	0	19 %
Britannia	8,31	29,69	1,08	21,60	2,49	22,63	17,5 %
Irlanti	8,72	31,13	0,79	15,71	2,62	23,84	21,5 %
Suomi	12,15	43,40	1,50	29,90	3,12	28,36	22 %
Ruotsi	15,33	54,74	0,91	18,12	2,36	21,42	25 %
josta uudemmat euroalueen ulkopuoliset maat							
Bulgaria	1,57	5,62	0,10	1,92	0	0	20 %
Romania	2,10	7,50	0,09	1,87	0	0	19 %
Unkari	2,76	9,84	0,25	4,99	0	0	25 %
Puola	3,17	11,32	0,25	4,95	0,36	3,28	22 %
Tšekki	3,21	11,46	0,17	3,33	0	0	19 %
Liettua	3,58	12,79	0,12	2,46	0,57	5,21	19 %
Latvia	3,71	13,25	0,15	3,07	0,63	5,77	21 %

Lähde: Euroopan komissio

Verotasot asetetaan usein euromääräisenä hehtolitraa absoluuttialkoholia kohden.

Hehtolitra tarkoittaa 100 litraa kyseistä juomaa.

Oluen verotasot asetetaan suhteessa kantavierteen sokeripitoisuuteen tai oluen alkoholiprosenttiin. Viinin verotasot asetetaan suhteessa lopullista juomaa kohden.

Eräissä maissa, mm. Portugali ja Luxemburg, viineihin sovelletaan alennettua arvonlisäverokantaa.

Liite 6

Tupakkatuotteiden valmisteverotaulukko 2012

	Euroa/yksikkö	Prosenttia vähittäis- myyntihinnasta
Savukkeet	22,50/1000 kpl	52
– savukkeiden vähimmäisvero	146,00/1000 kpl	-
Sikarit ja pikkusikarit	-	27
Piippu- ja savuketupakka	13,50/kg	48
Savukkeiksi käärittävä hienoksi leikattu tupakka	16,50/kg	52
– savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan vähimmäisvero	87,50/kg	-
Savukepaperi	-	60
Muu tupakkaa sisältävä tuote	-	60

Liite 7

Savukkeiden valmisteverotasot EU-maissa vuonna 2012

Maa			Painotettu keskihinta	Yksikkö- vero, €	Yksikkö- vero vähittäis- hinnasta	Suhteellinen valmistevero vähittäis- hinnasta	Tupakka- verot yht. vähittäis- hinnasta	Arvonlisä- vero vähittäis- hinnasta	Verot yhteensä vähittäis- hinnasta
			€/1000 kpl	/1000 kpl	%	%	%	%	%
EU-minimi							57 %		
EU-27									
Luxemburg	LU		191,9	17,3	9,0 %	48,1 %	57 %	13,0 %	70,1 %
Kypros	CY		191,0	40,0	20,9 %	40,0 %	61 %	13,0 %	74,0 %
Italia	IT		214,0	8,9	4,2 %	54,3 %	58 %	17,4 %	75,8 %
Belgia	BE		233,3	15,9	6,8 %	52,4 %	59 %	17,4 %	76,6 %
Saksa	DE		235,8	92,6	39,3 %	21,9 %	61 %	16,0 %	77,1 %
Itävalta	AT		189,4	35,0	18,5 %	42,0 %	60 %	16,7 %	77,1 %
Slovenia	SI		136,5	21,2	15,5 %	45,3 %	61 %	16,7 %	77,5 %
Malta	MT		206,8	77,0	37,2 %	25,0 %	62 %	15,3 %	77,5 %
Tšekki	CZ	24,88	136,3	45,0	33,0 %	28,0 %	61 %	16,7 %	77,7 %
Liettua	LT	3,4528	108,0	38,2	35,4 %	25,0 %	60 %	17,4 %	77,7 %
Espanja	ES		188,0	12,7	6,8 %	57,0 %	64 %	15,3 %	79,0 %
Tanska	DK	7,4423	241,4	90,7	37,6 %	21,7 %	59 %	20,0 %	79,2 %
Ranska	FR		285,0	27,6	9,7 %	54,6 %	64 %	16,4 %	80,6 %
Suomi	FI		225,1	22,5	10,0 %	52,0 %	62 %	18,7 %	80,7 %
Portugali	PT		186,5	78,4	42,0 %	20,0 %	62 %	18,7 %	80,7 %
Alankomaat	NL		236,7	135,7	57,3 %	8,6 %	66 %	16,0 %	81,9 %
Latvia	LV	0,7092	117,3	35,3	30,1 %	34,0 %	64 %	18,0 %	82,1 %
Britannia	UK	0,8596	368,2	180,3	49,0 %	16,5 %	65 %	16,7 %	82,1 %
Ruotsi	SE	9,1592	249,9	152,9	61,2 %	1,0 %	62 %	20,0 %	82,2 %
Irlanti	IE		423,5	192,4	45,4 %	18,0 %	63 %	18,7 %	82,2 %
Slovakia	SK		135,8	58,0	42,7 %	23,0 %	66 %	16,8 %	82,5 %
Romania	RO	4,3001	119,6	51,5	43,1 %	21,0 %	64 %	19,4 %	83,4 %
Kreikka	EL		162,3	20,4	12,6 %	52,5 %	65 %	18,7 %	83,7 %
Unkari	HU	294,50	104,4	35,8	34,3 %	28,4 %	63 %	21,3 %	84,0 %
Puola	PL	4,3815	114,2	39,0	34,2 %	31,4 %	66 %	18,7 %	84,3 %
Viro	EE		121,5	42,2	34,7 %	33,0 %	68 %	16,7 %	84,4 %
Bulgaria	BG	1,9558	109,9	51,6	47,0 %	23,0 %	70 %	16,7 %	86,6 %

Lähde: Euroopan komissio (tilanne 1.1.2012).

Vähittäismyyntihinta sisältää kaikki verot.

Savukeaskin (20 kpl) keskihinnan muodostuminen eri maissa 2012

Maa	Painotettu keskihinta (20 kpl)	Tupakkaverot yhteensä tupakka- askissa	Arvonlisä- veroa tupakka- askissa	Verot yhteensä tupakka- askissa	Tupakan netto- hinta askissa
	€	€	€	€	€
EU-27					
Unkari	2,1	1,3	0,4	1,8	0,3
Liettua	2,2	1,3	0,4	1,7	0,5
Bulgaria	2,2	1,5	0,4	1,9	0,3
Puola	2,3	1,5	0,4	1,9	0,4
Latvia	2,3	1,5	0,4	1,9	0,4
Romania	2,4	1,5	0,5	2,0	0,4
Viro	2,4	1,6	0,4	2,1	0,4
Slovakia	2,7	1,8	0,5	2,2	0,5
Tsekki	2,7	1,7	0,5	2,1	0,6
Slovenia	2,7	1,7	0,5	2,1	0,6
Kreikka	3,2	2,1	0,6	2,7	0,5
Portugali	3,7	2,3	0,7	3,0	0,7
Espanja	3,8	2,4	0,6	3,0	0,8
Itävalta	3,8	2,3	0,6	2,9	0,9
Kypros	3,8	2,3	0,5	2,8	1,0
Luxemburg	3,8	2,2	0,5	2,7	1,1
Malta	4,1	2,6	0,6	3,2	0,9
Italia	4,3	2,5	0,7	3,2	1,0
Suomi	4,5	2,8	0,8	3,6	0,9
Belgia	4,7	2,8	0,8	3,6	1,1
Saksa	4,7	2,9	0,8	3,6	1,1
Alankomaat	4,7	3,1	0,8	3,9	0,9
Tanska	4,8	2,9	1,0	3,8	1,0
Ruotsi	5,0	3,1	1,0	4,1	0,9
Ranska	5,7	3,7	0,9	4,6	1,1
Britannia	7,4	4,8	1,2	6,0	1,3
Irlanti	8,5	5,4	1,6	7,0	1,5

Energiatuotteiden verotaulukot vuonna 2012

Nestemäisten polttoaineiden verotaulukko vuonna 2012

		Tuote- ryhmä	Energia- sisältö vero	Hiili- dioksidi- vero	Huolto- varmuus- maksu	Yhteensä
Moottoribensiini	snt/l	10	50,36	14	0,68	65,04
Pienmoottoribensiini	snt/l	11	30,36	14	0,68	45,04
Bioetanoli	snt/l	20	33,05	9,19	0,68	42,92
Bioetanoli R	snt/l	21	33,05	4,59	0,68	38,32
Bioetanoli T	snt/l	22	33,05	0	0,68	33,73
MTBE	snt/l	23	40,91	11,37	0,68	52,96
MTBE R	snt/l	24	40,91	10,12	0,68	51,71
MTBE T	snt/l	25	40,91	8,87	0,68	50,46
TAME	snt/l	26	44,06	12,25	0,68	56,99
TAME R	snt/l	27	44,06	11,14	0,68	55,88
TAME T	snt/l	28	44,06	10,04	0,68	54,78
ETBE	snt/l	29	42,49	11,81	0,68	54,98
ETBE R	snt/l	30	42,49	9,62	0,68	52,79
ETBE T	snt/l	31	42,49	7,44	0,68	50,61
TAE	snt/l	32	45,64	12,68	0,68	59
TAE R	snt/l	33	45,64	10,85	0,68	57,17
TAE T	snt/l	34	45,64	9,01	0,68	55,33
Biobensiini	snt/l	38	50,36	14	0,68	65,04
Biobensiini R	snt/l	39	50,36	7	0,68	58,04
Biobensiini T	snt/l	40	50,36	0	0,68	51,04
Dieselöljy	snt/l	50	30,7	15,9	0,35	46,95
Dieselöljy para	snt/l	51	24	15,01	0,35	39,36
Biodieselöljy	snt/l	52	28,14	14,57	0,35	43,06
Biodieselöljy R	snt/l	53	28,14	7,29	0,35	35,78
Biodieselöljy T	snt/l	54	28,14	0	0,35	28,49
Biodieselöljy P	snt/l	55	24	15,01	0,35	39,36
Biodieselöljy P R	snt/l	56	24	7,51	0,35	31,86
Biodieselöljy P T	snt/l	57	24	0	0,35	24,35
Kevyt polttoöljy	snt/l	60	10,35	8	0,35	18,7
Kevyt polttoöljy rikitön	snt/l	61	7,7	8	0,35	16,05
Biopolttoöljy	snt/l	62	7,7	8	0,35	16,05
Biopolttoöljy R	snt/l	63	7,7	4	0,35	12,05
Biopolttoöljy T	snt/l	64	7,7	0	0,35	8,05
Raskas polttoöljy	snt/kg	71	8,79	9,72	0,28	18,79
Lentopetroli	snt/l	81	54,76	15,28	0,35	70,39
Lentobensiini	snt/l	91	49,88	13,56	0,68	64,12
Metanoli	snt/l	100	25,18	7	0,68	32,86
Metanoli R	snt/l	101	25,18	3,5	0,68	29,36
Metanoli T	snt/l	102	25,18	0	0,68	25,86

Sähkön ja eräiden polttoaineiden verotaulukot**VEROTAULUKKO 1**

Tuote		Tuote-ryhmä	Energia-sisältö vero	Hiili-dioksidi-vero	Huolto-varmuus-maksu	Yhteensä
Kivihiili, kivihiilibriketit, kivihiilestä valmistetut kiinteät polttoaineet	€/t	1	54,54	72,37	1,18	128,09
Maakaasu						
1.1.2011–31.12.2012	€/MWh	2	3,00	5,94	0,084	9,024
1.1.2013–31.12.2014	€/MWh	2	5,50	5,94	0,084	11,524
1.1.2015 alkaen	€/MWh	2	7,70	5,94	0,084	13,724

VEROTAULUKKO 2

Tuote		Tuote-ryhmä	Energia-vero	Huolto-varmuus-maksu	Yhteensä
Sähkö					
– veroluokka I	snt/kWh	1	1,69	0,013	1,703
– veroluokka II	snt/kWh	2	0,69	0,013	0,703
Mäntyöljy	snt/kg	3	18,79	0	18,79
Polttoturve					
1.1.2011–31.12.2012	€/MWh	4	1,90	0	1,90
1.1.2013–31.12.2014	€/MWh	4	4,90	0	4,90
1.1.2015 alkaen	€/MWh	4	5,90	0	5,90

Jäteveron verotaulukko vuonna 2012

Jäte-ryhmä	
2	Maataloudessa, puutarhataloudessa, vesiviljelyssä, metsätaloudessa, metsästyksessä, kalastuksessa sekä elintarvikkeiden valmistuksessa ja jalostuksessa syntyvät jätteet, ei kuitenkaan - nimikkeen 02 02 01 pesu- ja puhdistuslietteet
3	Puun käsittelyssä sekä levyjen ja huonekalujen, massan, paperin ja kartongin valmistuksessa syntyvistä jätteistä: 03 01 Puun käsittelyssä sekä levyjen ja huonekalujen valmistuksessa syntyvät jätteet 03 03 Massojen, paperin ja kartongin valmistuksessa ja jalostuksessa syntyvät jätteet, ei kuitenkaan - nimikkeen 03 03 02 soodasakka (joka syntyy keittolipeän hyödyntämisessä)
4	Nahka-, turkis- ja tekstiiliteollisuuden jätteet
5	Öljynjalostuksessa, maakaasun puhdistuksessa ja hiilen pyrolyytisessä käsittelyssä syntyvät jätteet
7	Orgaanisissa kemian prosesseissa syntyvät jätteet
8	Pinnoitteiden (maalien, lakkojen ja lasimaisten emalien), liimojen, tiivistysmassojen sekä painovärien valmistuksessa, sekoituksessa, jakelussa ja käytössä syntyvät jätteet
9	Valokuvateollisuuden jätteet
10	Termisissä prosesseissa syntyvistä jätteistä: 10 01 Voimalaitoksissa ja muissa polttolaitoksissa syntyvät jätteet (lukuun ottamatta nimikeryhmää 19), ei kuitenkaan - nimikkeen 10 01 07 savukaasujen rikinpoistossa syntyvät lietemäiset kalsiumpohjaiset reaktiojätteet - nimikkeen 10 01 21 muut kuin nimikkeessä 10 01 20 mainitut, jätevesien käsittelyssä toimipaikalla syntyvät lietteet 10 02 Rauta- ja terästeollisuudessa syntyvät jätteet, ei kuitenkaan - nimikkeen 10 02 01 kuonan käsittelyssä syntyvät jätteet - nimikkeen 10 02 14 muut kuin nimikkeessä 10 02 13 mainitut kaasujen käsittelyssä syntyvät lietteet ja suodatuskakat
11	Metallien ja muiden materiaalien kemiallisessa pintakäsittelyssä ja pinnoittamisessa sekä ei-rautametallien hydrometallurgiassa syntyvistä jätteistä: 11 05 Kuumaupotuksessa syntyvät jätteet
12	Metallien ja muovien muovauksessa sekä fysikaalisessa ja mekaanisessa pintakäsittelyssä syntyvät jätteet
15	Pakkausjätteet, absorboimisaineet, puhdistusliinat, suodatinmateriaalit ja suojavaatteet, joita ei ole mainittu muualla
16	Jätteistä, joita ei ole mainittu muualla luettelossa: 16 01 Romuajoneuvot eri liikennemuodoista (liikkuvat työkonet mukaan luettuina) ja romuajoneuvojen purkamisessa ja ajoneuvojen huollossa syntyvät jätteet (lukuun ottamatta nimikeryhmiä 13, 14, 16 06 ja 16 08) 16 02 Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden ja muiden laitteiden jätteet 16 03 Epäkurantit tuotteiden valmistuserät ja käyttämättömät tuotteet 16 05 Painepakkauksissa ja -säiliöissä olevat kaasut ja käytöstä poistetut kemikaalit 16 06 Paristot ja akut 16 07 Kuljetussäiliöiden, varastosäiliöiden ja tynnyrien puhdistuksessa syntyvät jätteet (lukuun ottamatta nimikeryhmiä 05 ja 13) 16 08 Käytetyt katalyytit (katalysaattorit mukaan luettuina) 16 10 Vesipitoiset nestemäiset jätteet, jotka on tarkoitus käsitellä muualla kuin toimipaikassa

17	Rakentamisessa ja purkamisessa syntyvistä jätteistä (pilaantuneilta alueilta kaivetut maa-ainekset mukaan luettuina): 17 01 Betoni, tiilet, laatat ja keramiikka 17 02 Puu, lasi ja muovit 17 03 Bitumiseokset, kivihiiliterva ja -tervatuotteet 17 04 Metallit, niiden seokset (lejeeringit) mukaan luettuina 17 09 Muut rakentamisessa ja purkamisessa syntyvät jätteet
18	Ihmisten ja eläinten terveyden hoidossa tai siihen liittyvässä tutkimustoiminnassa syntyvät jätteet (lukuun ottamatta keittiö- ja ravintolajätteitä, jotka eivät ole syntyneet välittömässä hoitotoiminnassa)
19	Jätehuoltolaitoksissa, erillisissä jätevedenpuhdistamoissa sekä ihmisten käyttöön tai teollisuuskäyttöön tarkoitetun veden valmistuksessa syntyvät jätteet
20	Yhdyskuntajätteet (asumisessa syntyvät jätteet ja niihin rinnastettavat kaupan, teollisuuden ja muiden laitosten jätteet), erilliskerätyt jakeet mukaan luettuina

Veroa on suoritettava 40 euroa tonnilta jätettä, joka toimitetaan kaatopaikalle ennen 1.1.2013.

Veroa on suoritettava 50 euroa tonnilta jätettä, joka toimitetaan kaatopaikalle 1.1.2013 ja sen jälkeen.

Makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmisteverotaulukko vuonna 2012

VEROTAULUKKO 1

Tulli-tariffin nimike	Tuote	Tuote-ryhmä	Veron määrä
1704	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet	1	95 snt/kg
2106:sta	Nimikkeen 1704 tuotteita vastaavat tuotteet, jotka muulla kuin sokerilla makeutettuina kuuluvat nimikkeeseen 2106	2	95 snt/kg
1806	Suklaa ja muut kaakaota sisältävät elintarvikevalmisteet	3	95 snt/kg
2105	Jäätelö, mehujää ja niiden kaltaiset jäädytetyt valmisteet, myös kaakaota sisältävät	4	95 snt/kg
1901:stä	Jäätelön valmistukseen tarkoitettu seos	5	95 snt/kg

VEROTAULUKKO 2

Tulli-tariffin nimike	Tuote	Tuote-ryhmä	Veron määrä
2009	Käymättömät ja lisättyä alkoholia sisältämättömät hedelmämeheit (myös rypäleen puristemehu "grape must") ja kasvismeheit, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät: (alkoholipitoisuus enintään 0,5 tilavuusprosenttia)	1	11,0 snt/l
2106:sta	Muualle kuulumattomat elintarvikevalmisteet: – alkoholia sisältämättömät tai enintään 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävät tuotteet, jotka soveltuvat käytettäväksi virvoitusjuomien valmistukseen: – – kiinteässä muodossa olevat juoma-aineet – – muut	2 3	95 snt/kg 11,0 snt/l
2201	Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton; jää ja lumi	4	11,0 snt/l
2202	Vesi, myös kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävä tai maustettu, ja muut alkoholittomat juomat, ei kuitenkaan nimikkeen 2009 hedelmä- tai kasvismeheit (alkoholipitoisuus enintään 0,5 tilavuusprosenttia)	5	11,0 snt/l
2204:stä	Tuoreista rypäleistä valmistettu viini, myös väkevöity viini; rypäleen puristemehu (grape must), muu kuin nimikkeeseen 2009 kuuluva: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia) – alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	6	11,0 snt/l
2205:sta	Vermutti ja muu tuoreista viinirypäleistä valmistettu viini, joka on maustettu kasveilla tai aromaattisilla aineilla: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia) – alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	7	11,0 snt/l
2206:sta	Muut käymisen avulla valmistetut juomat (esim. siideri, päärynäviini ja sima); käymisen avulla valmistettujen juomien sekoitukset sekä käymisen avulla valmistettujen juomien ja alkoholittomien juomien sekoitukset, muualle kuulumattomat: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia) – alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia, ei kuitenkaan oluen ja alkoholittomien juomien sekoitukset	8	11,0 snt/l

2208:sta	Denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus pienempi kuin 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat: (alkoholipitoisuus yli 0,5 tilavuusprosenttia)		
	– juomat, alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia:		
	– – hiilihapotetut	9	11,0 snt/l
3302:sta	– – muut	10	11,0 snt/l
	Hyvänhajuisten aineiden seokset sekä yhteen tai useampaan tällaiseen aineeseen perustuvat seokset (myös alkoholiliuokset), jollaisia käytetään raaka-aineena teollisuudessa; muut hyvänhajuisiin aineisiin perustuvat valmisteet, jollaisia käytetään juomien valmistukseen:		
	– jollaisia käytetään elintarvike- tai juomateollisuudessa:		
3824:stä	– – jollaisia käytetään juomateollisuudessa, alkoholipitoisuus enintään 1,2 tilavuusprosenttia	11	11,0 snt/l
	Kemialliset tuotteet ja kemian- tai siihen liittyvän teollisuuden valmisteet (myös jos ne ovat luonnontuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat:		
	– juomien valmistukseen soveltuvat kivennäissuolaliuokset	12	11,0 snt/l

Valmisteveroesimerkkien oletukset ja laskelmat vuonna 2012

Väkevät (yli 10 %): Koskenkorva		
lasipullo uudelleentäytettävä		
Tilavuus, senttilitraa	50	
Til-%	38 %	
Väh.hinta, euroa	12,99	
Alkoholivero, e/100%alk/cl	0,434	
Juomapakkausvero e/l	0	
Alv	23 %	
Pantti, euroa	0,10	
Laskelma	€	%-osuus
Nettohinta	2,21	17 %
Alkoholivero	8,25	63 %
Juomapakkausvero	0,0	0 %
Arvonlisävero, ml. pantti	2,43	19 %
Pantti	0,10	1 %
Vähittäishinta (ml. pantti)	12,99	100 %
verot yht., pl. pantti	10,68	82 %

Viinit (yli 8 %)		
Pullo raaka-aineena hyödynnettävä		
Tilavuus, litraa	0,75	
Til-%	13,0 %	
Väh.hinta, euroa	8,5	
Alkoholivero, e/l	3,12	
Juomapakkausvero e/l	0	
Alv	23 %	
Pantti, euroa	0,1	
Laskelma	€	%-osuus
Nettohinta	4,47	53 %
Alkoholivero	2,34	28 %
Juomapakkausvero	0,00	0 %
Arvonlisävero, ml. pantti	1,59	19 %
Pantti	0,10	1 %
Vähittäishinta (ml. pantti)	8,50	100 %
verot yht.	3,93	46 %

Olut (yli 2,8 %), euroa/l	2,8	
tölkki, kierrätettävä		
Tilavuus, senttilitraa	33	
Til-%	4,6 %	
Väh.hinta, euroa	0,91	
Alkoholivero, e/100%alk/cl	0,299	
Juomapakkausvero e/l	0	
Alv	23 %	
Pantti, euroa	0,15	
Laskelma	€	%-osuus
Nettohinta	0,14	15 %
Alkoholivero	0,45	50 %
Juomapakkausvero	0,00	0 %
Arvonlisävero, ml. pantti	0,17	19 %
Pantti	0,15	16 %
Vähittäishinta (ml. pantti)	0,91	100 %
verot yht.	0,62	69 %

Limsapullo, 1,5 litra	1,73	
pullo uudelleentäytettävä		
Tilavuus, litraa	1,5	
Väh.hinta, euroa	2,60	
Valmistevero, €/l	0,11	
Juomapakkausvero	0	
Alv	13 %	
Pantti, euroa	0,4	
Pantin alv	23 %	
Laskelma	€	%-osuus
Nettohinta	1,71	65,7 %
Valmistevero	0,17	6,3 %
Juomapakkausvero	0	0,0 %
Arvonlisävero, ml. pantti	0,33	12,6 %
Pantti	0,4	15,4 %
Vähittäishinta (ml. pantti)	2,60	100,0 %
verot yht.	0,49	19,0 %

Bensa 95E	snt/l	
Kuluttajahinta, 15.5.2012 (ÖKL)	166,5	
(Verot (ÖKL) snt/l)	93,5	
		%-osuus
Verot, biokomponentti 10 %	62,37	37,5 %
Biokomponentti, bioetanoli R	37,64	
Moottoribensiini yht.	65,04	
energiasisältövero	50,36	
hiilidioksidivero	14	
huoltovarmuusmaksu	0,68	
Arvonlisävero	31,13	18,7 %
Veroton hinta	73,00	43,8 %
Verot yht.	93,50	
Verojen osuus	56,2 %	

Diesel	snt/l	
Kuluttajahinta 15.5.2012 (ÖKL)	153,5	
(Verot (ÖKL) c/l)	75,0	
		%-osuus
Verokanta	46,28	30,1 %
Biokomponentti, biodiesel R	35,78	
Dieselöljy yht.	46,95	
energiasisältövero	30,7	
hiilidioksidivero	15,9	
huoltovarmuusmaksu	0,35	
Arvonlisävero	28,70	18,7 %
Veroton hinta	78,52	51,2 %
Verot yht.	74,98	
Verojen osuus	48,8 %	

Tupakka		
savukeaski	5,4 €	
jossa savukkeita	20 kpl	
yksikkövero	22,5 €/1000 kpl	
arvovero	52 %	
arvonlisävero	23 %	
Laskelma		
		%-osuus
Nettohintaa	1,13	21,0 %
yksikkövero	0,45	8,3 %
arvovero	2,808	52,0 %
arvonlisävero	1,01	18,7 %
Verot yht.	4,27	79,0 %
Vähittäismyyntihinta	5,40	100,0 %

Sähkö		
Pientaloasiakas; sähkö kulutus 5000 kWh/vuosi.		
Sähkökiuas, ei sähkölämmitystä, pääsulake 3x25 A.		
Arvonlisävero 23 %		
Laskelma		
		%-osuus
Sähkön valmistevero	1,703 snt/kWh	11,3 %
Arvonlisävero	23 %	
Sähkön* veroton hinta	10,5 snt/kWh	70,0 %
+ valmistevero	12,203 snt/kWh	
Arvonlisävero	2,81 snt/kWh	18,7 %
Verot yht.	4,51 snt/kWh	30,0 %
Hinta yht.	15,01 snt/kWh	100,0 %
* sähköenergia ja sähkön siirtohintaa 1.-29.5.2012.		
Lähde: Energiamarkkinavirasto		

Autoverotaulukot vuonna 2012

VEROTAULUKKO 1

Auton kokonaismassa (kg)		Auton CO2- päästöt	Vero- %
käyttövoima muu kuin dieselöljy	käyttö- voima dieselöljy		

enintään 51	enintään 354	0	5,0
52-60	355-363	1	5,1
61-69	364-372	2	5,2
70-78	373-381	3	5,2
79-87	382-390	4	5,3
88-96	391-399	5	5,4
97-105	400-408	6	5,4
106-114	409-417	7	5,5
115-123	418-426	8	5,6
124-132	427-435	9	5,6
133-141	436-444	10	5,7
142-150	445-453	11	5,8
151-159	454-462	12	5,9
160-168	463-471	13	5,9
169-177	472-480	14	6,0
178-186	481-489	15	6,1
187-195	490-498	16	6,2
196-204	499-507	17	6,3
205-213	508-516	18	6,3
214-222	517-525	19	6,4
223-231	526-534	20	6,5
232-240	535-543	21	6,6
241-249	544-552	22	6,7
250-258	553-561	23	6,8
259-267	562-570	24	6,8
268-276	571-579	25	6,9
277-285	580-588	26	7,0
286-294	589-597	27	7,1
295-303	598-606	28	7,2
304-312	607-615	29	7,3
313-321	616-624	30	7,4
322-330	625-633	31	7,5
331-339	634-642	32	7,6
340-348	643-651	33	7,7
349-357	652-660	34	7,8
358-366	661-669	35	7,9
367-375	670-678	36	8,0
376-384	679-687	37	8,1
385-393	688-696	38	8,2
394-402	697-705	39	8,3
403-411	706-714	40	8,4
412-420	715-723	41	8,5
421-429	724-732	42	8,6
430-438	733-741	43	8,7
439-447	742-750	44	8,8
448-456	751-759	45	8,9
457-465	760-768	46	9,0
466-474	769-777	47	9,1
475-483	778-786	48	9,2
484-492	787-795	49	9,3
493-501	796-804	50	9,4

Auton kokonaismassa (kg)		Auton CO2- päästöt	Vero- %
käyttövoima muu kuin dieselöljy	käyttö- voima dieselöljy		

502-510	805-813	51	9,6
511-519	814-822	52	9,7
520-528	823-831	53	9,8
529-537	832-840	54	9,9
538-546	841-849	55	10,0
547-555	850-858	56	10,2
556-564	859-867	57	10,3
565-573	868-876	58	10,4
574-582	877-885	59	10,5
583-591	886-994	60	10,6
592-600	995-1003	61	10,8
601-609	1004-1012	62	10,9
610-618	1013-1021	63	11,0
619-627	1022-1030	64	11,2
628-636	1031-1039	65	11,3
637-645	1040-1048	66	11,4
646-654	1049-1057	67	11,5
655-663	1058-1066	68	11,7
664-672	1067-1075	69	11,8
673-681	1076-1084	70	12,0
682-690	1085-1093	71	12,1
691-699	1094-1102	72	12,2
700-708	1103-1111	73	12,4
709-717	1112-1120	74	12,5
718-726	1121-1129	75	12,6
727-735	1130-1138	76	12,8
736-744	1139-1147	77	12,9
745-753	1148-1156	78	13,1
754-762	1157-1165	79	13,2
763-772	1166-1174	80	13,4
773-781	1175-1183	81	13,5
782-790	1184-1192	82	13,7
791-799	1193-1202	83	13,8
800-808	1203-1211	84	14,0
809-817	1212-1220	85	14,1
818-826	1221-1229	86	14,3
827-835	1230-1238	87	14,4
836-844	1239-1247	88	14,6
845-853	1248-1256	89	14,7
854-862	1257-1265	90	14,9
863-871	1266-1274	91	15,1
872-880	1275-1283	92	15,2
881-889	1284-1292	93	15,4
890-898	1293-1301	94	15,5
899-907	1302-1310	95	15,7
908-916	1311-1319	96	15,9
917-925	1320-1328	97	16,0
926-934	1329-1337	98	16,2
935-943	1338-1346	99	16,4
944-952	1347-1355	100	16,5
953-961	1356-1364	101	16,7

Auton kokonaismassa (kg)		Auton CO2- päästöt	Vero- %
käyttövoima muu kuin dieselöljy	käyttö- voima dieselöljy		

962-970	1365-1373	102	16,9
971-979	1374-1382	103	17,0
980-988	1383-1391	104	17,2
989-997	1392-1400	105	17,4
998-1006	1401-1409	106	17,6
1007-1015	1410-1418	107	17,7
1016-1024	1419-1427	108	17,9
1025-1033	1428-1436	109	18,1
1034-1042	1437-1445	110	18,3
1043-1051	1446-1454	111	18,4
1052-1060	1455-1463	112	18,6
1061-1069	1464-1472	113	18,8
1070-1078	1473-1481	114	19,0
1079-1087	1482-1490	115	19,1
1088-1096	1491-1499	116	19,3
1097-1105	1500-1508	117	19,5
1106-1114	1509-1517	118	19,7
1115-1123	1518-1526	119	19,9
1124-1132	1527-1535	120	20,1
1133-1141	1536-1544	121	20,2
1142-1150	1545-1553	122	20,4
1151-1159	1554-1562	123	20,6
1160-1168	1563-1571	124	20,8
1169-1177	1572-1580	125	21,0
1178-1186	1581-1589	126	21,2
1187-1195	1590-1598	127	21,4
1196-1204	1599-1607	128	21,5
1205-1213	1608-1616	129	21,7
1214-1222	1617-1625	130	21,9
1223-1231	1626-1634	131	22,1
1232-1240	1635-1643	132	22,3
1241-1249	1644-1652	133	22,5
1250-1258	1653-1661	134	22,7
1259-1267	1662-1670	135	22,9
1268-1276	1671-1679	136	23,1
1277-1285	1680-1688	137	23,3
1286-1295	1689-1697	138	23,5
1296-1304	1698-1706	139	23,7
1305-1313	1707-1715	140	23,8
1314-1322	1716-1725	141	24,0
1323-1331	1726-1734	142	24,2
1332-1340	1735-1743	143	24,4
1341-1349	1744-1752	144	24,6
1350-1358	1753-1761	145	24,8
1359-1367	1762-1770	146	25,0
1368-1376	1771-1779	147	25,2
1377-1385	1780-1788	148	25,4
1386-1394	1789-1797	149	25,6
1395-1403	1798-1806	150	25,8
1404-1412	1807-1815	151	26,0
1413-1421	1816-1824	152	26,2

Auton kokonaismassa (kg)		Auton CO2- päästöt	Vero- %
käyttövoima muu kuin dieselöljy	käyttö- voima dieselöljy		

1422-1430	1825-1833	153	26,4
1431-1439	1834-1842	154	26,6
1440-1448	1843-1851	155	26,8
1449-1457	1852-1860	156	27,0
1458-1466	1861-1869	157	27,1
1467-1475	1870-1878	158	27,3
1476-1484	1879-1887	159	27,5
1485-1493	1888-1896	160	27,7
1494-1502	1897-1905	161	27,9
1503-1511	1906-1914	162	28,1
1512-1520	1915-1923	163	28,3
1521-1529	1924-1932	164	28,5
1530-1538	1933-1941	165	28,7
1539-1547	1942-1950	166	28,9
1548-1556	1951-1959	167	29,1
1557-1565	1960-1968	168	29,3
1566-1574	1969-1977	169	29,5
1575-1583	1978-1986	170	29,7
1584-1592	1987-1995	171	29,9
1593-1601	1996-2004	172	30,0
1602-1610	2005-2013	173	30,2
1611-1619	2014-2022	174	30,4
1620-1628	2023-2031	175	30,6
1629-1637	2032-2040	176	30,8
1638-1646	2041-2049	177	31,0
1647-1655	2050-2058	178	31,2
1656-1664	2059-2067	179	31,4
1665-1673	2068-2076	180	31,6
1674-1682	2077-2085	181	31,7
1683-1691	2086-2094	182	31,9
1692-1700	2095-2103	183	32,1
1701-1709	2104-2112	184	32,3
1710-1718	2113-2121	185	32,5
1719-1727	2122-2130	186	32,7
1728-1736	2131-2139	187	32,8
1737-1745	2140-2148	188	33,0
1746-1754	2149-2157	189	33,2
1755-1763	2158-2166	190	33,4
1764-1772	2167-2175	191	33,6
1773-1781	2176-2184	192	33,7
1782-1790	2185-2193	193	33,9
1791-1799	2194-2202	194	34,1
1800-1808	2203-2211	195	34,3
1809-1818	2212-2220	196	34,4
1819-1827	2221-2229	197	34,6
1828-1836	2230-2238	198	34,8
1837-1845	2239-2247	199	35,0
1846-1854	2248-2257	200	35,1
1855-1863	2258-2266	201	35,3
1864-1872	2267-2275	202	35,5
1873-1881	2276-2284	203	35,7

Auton kokonaismassa (kg)		Auton CO2- päästöt	Vero- %
käyttövoima muu kuin dieselöljy	käyttö- voima dieselöljy		

1882-1890	2285-2293	204	35,8
1891-1899	2294-2302	205	36,0
1900-1908	2303-2311	206	36,2
1909-1917	2312-2320	207	36,3
1918-1926	2321-2329	208	36,5
1927-1935	2330-2338	209	36,6
1936-1944	2339-2347	210	36,8
1945-1953	2348-2356	211	37,0
1954-1962	2357-2365	212	37,1
1963-1971	2366-2374	213	37,3
1972-1980	2375-2383	214	37,5
1981-1989	2384-2392	215	37,6
1990-1998	2393-2401	216	37,8
1999-2007	2402-2410	217	37,9
2008-2016	2411-2419	218	38,1
2017-2025	2420-2428	219	38,2
2026-2034	2429-2437	220	38,4
2035-2043	2438-2446	221	38,5
2044-2052	2447-2455	222	38,7
2053-2061	2456-2464	223	38,8
2062-2070	2465-2473	224	39,0
2071-2079	2474-2482	225	39,1
2080-2088	2483-2491	226	39,3
2089-2097	2492-2500	227	39,4
2098-2106	2501-2509	228	39,6
2107-2115	2510-2518	229	39,7
2116-2124	2519-2527	230	39,8
2125-2133	2528-2536	231	40,0
2134-2142	2537-2545	232	40,1
2143-2151	2546-2554	233	40,3
2152-2160	2555-2563	234	40,4
2161-2169	2564-2572	235	40,5
2170-2178	2573-2581	236	40,7
2179-2187	2582-2590	237	40,8
2188-2196	2591-2599	238	40,9
2197-2205	2600-2608	239	41,1
2206-2214	2609-2617	240	41,2
2215-2223	2618-2626	241	41,3
2224-2232	2627-2635	242	41,5
2233-2241	2636-2644	243	41,6
2242-2250	2645-2653	244	41,7
2251-2259	2654-2662	245	41,8
2260-2268	2663-2671	246	42,0
2269-2277	2672-2680	247	42,1
2278-2286	2681-2689	248	42,2
2287-2295	2690-2698	249	42,3
2296-2304	2699-2707	250	42,4
2305-2313	2708-2716	251	42,6
2314-2322	2717-2725	252	42,7
2323-2331	2726-2734	253	42,8
2332-2340	2735-2743	254	42,9

Auton kokonaismassa (kg)		Auton CO2- päästöt	Vero- %
käyttövoima muu kuin dieselöljy	käyttö- voima dieselöljy		

2341-2350	2744-2752	255	43,0
2351-2359	2753-2761	256	43,1
2360-2368	2762-2770	257	43,2
2369-2377	2771-2780	258	43,4
2378-2386	2781-2789	259	43,5
2387-2395	2790-2798	260	43,6
2396-2404	2799-2807	261	43,7
2405-2413	2808-2816	262	43,8
2414-2422	2817-2825	263	43,9
2423-2431	2826-2834	264	44,0
2432-2440	2835-2843	265	44,1
2441-2449	2844-2852	266	44,2
2450-2458	2853-2861	267	44,3
2459-2467	2862-2870	268	44,4
2468-2476	2871-2879	269	44,5
2477-2485	2880-2888	270	44,6
2486-2494	2889-2897	271	44,7
2495-2503	2898-2906	272	44,8
2504-2512	2907-2915	273	44,9
2513-2521	2916-2924	274	45,0
2522-2530	2925-2933	275	45,1
2531-2539	2934-2942	276	45,2
2540-2548	2943-2951	277	45,2
2549-2557	2952-2960	278	45,3
2558-2566	2961-2969	279	45,4
2567-2575	2970-2978	280	45,5
2576-2584	2979-2987	281	45,6
2585-2593	2988-2996	282	45,7
2594-2602	2997-3005	283	45,8
2603-2611	3006-3014	284	45,8
2612-2620	3015-3023	285	45,9
2621-2629	3024-3032	286	46,0
2630-2638	3033-3041	287	46,1
2639-2647	3042-3050	288	46,2
2648-2656	3051-3059	289	46,3
2657-2665	3060-3068	290	46,3
2666-2674	3069-3077	291	46,4
2675-2683	3078-3086	292	46,5
2684-2692	3087-3095	293	46,6
2693-2701	3096-3104	294	46,6
2702-2710	3105-3113	295	46,7
2711-2719	3114-3122	296	46,8
2720-2728	3123-3131	297	46,9
2729-2737	3132-3140	298	46,9
2738-2746	3141-3149	299	47,0
2747-2755	3150-3158	300	47,1
2756-2764	3159-3167	301	47,1
2765-2773	3168-3176	302	47,2
2774-2782	3177-3185	303	47,3
2783-2791	3186-3194	304	47,3
2792-2800	3195-3203	305	47,4

Auton kokonaismassa (kg)		Auton CO2- päästöt	Vero- %
käyttövoima muu kuin dieselöljy	käyttö- voima dieselöljy		

2801-2809	3204-3212	306	47,5
2810-2818	3213-3221	307	47,5
2819-2827	3222-3230	308	47,6
2828-2836	3231-3239	309	47,6
2837-2845	3240-3248	310	47,7
2846-2854	3249-3257	311	47,8
2855-2863	3258-3266	312	47,8
2864-2873	3267-3275	313	47,9
2874-2882	3276-3284	314	47,9
2883-2891	3285-3293	315	48,0
2892-2900	3294-3302	316	48,1
2901-2909	3303-3312	317	48,1
2910-2918	3313-3321	318	48,2
2919-2927	3322-3330	319	48,2
2928-2936	3331-3339	320	48,3
2937-2945	3340-3348	321	48,3
2946-2954	3349-3357	322	48,4
2955-2963	3358-3366	323	48,4
2964-2972	3367-3375	324	48,5
2973-2981	3376-3384	325	48,5
2982-2990	3385-3393	326	48,6
2991-2999	3394-3402	327	48,6
3000-3008	3403-3411	328	48,7
3009-3017	3412-3420	329	48,7
3018-3026	3421-3429	330	48,8
3027-3035	3430-3438	331	48,8
3036-3044	3439-3447	332	48,9
3045-3053	3448-3456	333	48,9
3054-3062	3457-3465	334	49,0
3063-3071	3466-3474	335	49,0
3072-3080	3475-3483	336	49,1
3081-3089	3484-3492	337	49,1
3090-3098	3493-3501	338	49,1
3099-3107	3502-3510	339	49,2
3108-3116	3511-3519	340	49,2
3117-3125	3520-3528	341	49,3
3126-3134	3529-3537	342	49,3
3135-3143	3538-3546	343	49,3
3144-3152	3547-3555	344	49,4
3153-3161	3556-3564	345	49,4
3162-3170	3565-3573	346	49,5
3171-3179	3574-3582	347	49,5
3180-3188	3583-3591	348	49,5
3189-3197	3592-3600	349	49,6
3198-3206	3601-3609	350	49,6
3207-3215	3610-3618	351	49,7
3216-3224	3619-3627	352	49,7
3225-3233	3628-3636	353	49,7
3234-3242	3637-3645	354	49,8
3243-3251	3646-3654	355	49,8
3252-3260	3655-3663	356	49,8

Auton kokonaismassa (kg)		Auton CO2- päästöt	Vero- %
käyttövoima muu kuin dieselöljy	käyttö- voima dieselöljy		

3261-3269	3664-3672	357	49,9
3270-3278	3673-3681	358	49,9
3279-3287	3682-3690	359	49,9
3288 tai enemmän	3691 tai enemmän	360	50,0

VEROTAULUKKO 2

Auton kokonaismassa (kg)	Veroprosentista tehtävä vähennys (prosenttiyksikköä)
2501–2550	9,8
2551–2600	11,5
2601–2650	12,8
2651–2700	13,8
2701–2750	14,7
2751–2800	15,4
2801–2850	16,1
2851–2900	16,7
2901–2950	17,2
2951–3000	17,8
3001–3050	18,3
3051–3100	18,7
3101–3150	19,1
3151–3200	19,6
3201–3250	19,9
3251–3300	20,3
3301–3350	20,7
3351–3400	21
3401–3450	21,4
3451–3500	21,7

Ajoneuvoveron verotaulukot vuonna 2012

VEROTAULUKKO 1

Ajoneuvon hiilidioksidi- päästön määrä g/km	Veron määrä	
	senttiä/päivä	euroa/365 päivää
0	11,8	43,07
1	11,9	43,435
2	11,9	43,435
3	12,0	43,8
4	12,0	43,8
5	12,1	44,165
6	12,2	44,53
7	12,2	44,53
8	12,3	44,895
9	12,3	44,895
10	12,4	45,26
11	12,5	45,625
12	12,5	45,625
13	12,6	45,99
14	12,7	46,355
15	12,7	46,355
16	12,8	46,72
17	12,9	47,085
18	12,9	47,085
19	13,0	47,45
20	13,1	47,815
21	13,2	48,18
22	13,2	48,18
23	13,3	48,545
24	13,4	48,91
25	13,5	49,275
26	13,5	49,275
27	13,6	49,64
28	13,7	50,005
29	13,8	50,37
30	13,9	50,735
31	14,0	51,1
32	14,0	51,1
33	14,1	51,465
34	14,2	51,83
35	14,3	52,195
36	14,4	52,56
37	14,5	52,925
38	14,6	53,29
39	14,7	53,655
40	14,8	54,02
41	14,9	54,385
42	15,0	54,75
43	15,1	55,115
44	15,2	55,48
45	15,3	55,845
46	15,4	56,21
47	15,5	56,575
48	15,6	56,94
49	15,7	57,305
50	15,8	57,67
51	15,9	58,035
52	16,0	58,4

Ajoneuvon hiilidioksidi- päästön määrä g/km	Veron määrä	
	senttiä/päivä	euroa/365 päivää
53	16,1	58,765
54	16,2	59,13
55	16,3	59,495
56	16,5	60,225
57	16,6	60,59
58	16,7	60,955
59	16,8	61,32
60	16,9	61,685
61	17,1	62,415
62	17,2	62,78
63	17,3	63,145
64	17,5	63,875
65	17,6	64,24
66	17,7	64,605
67	17,8	64,97
68	18,0	65,7
69	18,1	66,065
70	18,3	66,795
71	18,4	67,16
72	18,5	67,525
73	18,7	68,255
74	18,8	68,62
75	19,0	69,35
76	19,1	69,715
77	19,3	70,445
78	19,4	70,81
79	19,6	71,54
80	19,8	72,27
81	19,9	72,635
82	20,1	73,365
83	20,2	73,73
84	20,4	74,46
85	20,6	75,19
86	20,7	75,555
87	20,9	76,285
88	21,1	77,015
89	21,3	77,745
90	21,4	78,11
91	21,6	78,84
92	21,8	79,57
93	22,0	80,3
94	22,2	81,03
95	22,4	81,76
96	22,6	82,49
97	22,8	83,22
98	22,9	83,585
99	23,1	84,315
100	23,3	85,045
101	23,6	86,14
102	23,8	86,87
103	24,0	87,6
104	24,2	88,33
105	24,4	89,06

Ajoneuvon hiilidioksidi- päästön määrä	Veron määrä	
	g/km	senttiä/päivä euroa/365 päivää
106	24,6	89,79
107	24,8	90,52
108	25,0	91,25
109	25,3	92,345
110	25,5	93,075
111	25,7	93,805
112	25,9	94,535
113	26,2	95,63
114	26,4	96,36
115	26,7	97,455
116	26,9	98,185
117	27,1	98,915
118	27,4	100,01
119	27,6	100,74
120	27,9	101,835
121	28,1	102,565
122	28,4	103,66
123	28,7	104,755
124	28,9	105,485
125	29,2	106,58
126	29,5	107,675
127	29,7	108,405
128	30,0	109,5
129	30,3	110,595
130	30,6	111,69
131	30,9	112,785
132	31,1	113,515
133	31,4	114,61
134	31,7	115,705
135	32,0	116,8
136	32,3	117,895
137	32,6	118,99
138	32,9	120,085
139	33,2	121,18
140	33,6	122,64
141	33,9	123,735
142	34,2	124,83
143	34,5	125,925
144	34,8	127,02
145	35,2	128,48
146	35,5	129,575
147	35,8	130,67
148	36,2	132,13
149	36,5	133,225
150	36,9	134,685
151	37,2	135,78
152	37,6	137,24
153	37,9	138,335
154	38,3	139,795
155	38,6	140,89
156	39,0	142,35
157	39,4	143,81
158	39,8	145,27

Ajoneuvon hiilidioksidi- päästön määrä	Veron määrä	
	g/km	senttiä/päivä euroa/365 päivää
159	40,1	146,365
160	40,5	147,825
161	40,9	149,285
162	41,3	150,745
163	41,7	152,205
164	42,1	153,665
165	42,5	155,125
166	42,9	156,585
167	43,3	158,045
168	43,7	159,505
169	44,1	160,965
170	44,5	162,425
171	44,9	163,885
172	45,3	165,345
173	45,8	167,17
174	46,2	168,63
175	46,6	170,09
176	47,1	171,915
177	47,5	173,375
178	47,9	174,835
179	48,4	176,66
180	48,8	178,12
181	49,3	179,945
182	49,7	181,405
183	50,2	183,23
184	50,7	185,055
185	51,1	186,515
186	51,6	188,34
187	52,1	190,165
188	52,6	191,99
189	53,0	193,45
190	53,5	195,275
191	54,0	197,1
192	54,5	198,925
193	55,0	200,75
194	55,5	202,575
195	56,0	204,4
196	56,5	206,225
197	57,0	208,05
198	57,5	209,875
199	58,0	211,7
200	58,6	213,89
201	59,1	215,715
202	59,6	217,54
203	60,1	219,365
204	60,7	221,555
205	61,2	223,38
206	61,7	225,205
207	62,3	227,395
208	62,8	229,22
209	63,4	231,41
210	63,9	233,235
211	64,5	235,425

Ajoneuvon hiilidioksidi- päästön määrä	Veron määrä	
	g/km	senttiä/päivä euroa/365 päivää
212	65,0	237,25
213	65,6	239,44
214	66,1	241,265
215	66,7	243,455
216	67,3	245,645
217	67,8	247,47
218	68,4	249,66
219	69,0	251,85
220	69,6	254,04
221	70,2	256,23
222	70,7	258,055
223	71,3	260,245
224	71,9	262,435
225	72,5	264,625
226	73,1	266,815
227	73,7	269,005
228	74,3	271,195
229	74,9	273,385
230	75,5	275,575
231	76,1	277,765
232	76,7	279,955
233	77,3	282,145
234	77,9	284,335
235	78,5	286,525
236	79,2	289,08
237	79,8	291,27
238	80,4	293,46
239	81,0	295,65
240	81,6	297,84
241	82,3	300,395
242	82,9	302,585
243	83,5	304,775
244	84,1	306,965
245	84,8	309,52
246	85,4	311,71
247	86,0	313,9
248	86,7	316,455
249	87,3	318,645
250	88,0	321,2
251	88,6	323,39
252	89,2	325,58
253	89,9	328,135
254	90,5	330,325
255	91,2	332,88
256	91,8	335,07
257	92,4	337,26
258	93,1	339,815
259	93,7	342,005
260	94,4	344,56
261	95,0	346,75
262	95,7	349,305
263	96,3	351,495
264	97,0	354,05

Ajoneuvon hiilidioksidi- päästön määrä	Veron määrä	
	g/km	senttiä/päivä euroa/365 päivää
265	97,6	356,24
266	98,2	358,43
267	98,9	360,985
268	99,5	363,175
269	100,2	365,73
270	100,8	367,92
271	101,5	370,475
272	102,1	372,665
273	102,8	375,22
274	103,4	377,41
275	104,1	379,965
276	104,7	382,155
277	105,4	384,71
278	106,0	386,9
279	106,6	389,09
280	107,3	391,645
281	107,9	393,835
282	108,6	396,39
283	109,2	398,58
284	109,8	400,77
285	110,5	403,325
286	111,1	405,515
287	111,7	407,705
288	112,4	410,26
289	113,0	412,45
290	113,6	414,64
291	114,3	417,195
292	114,9	419,385
293	115,5	421,575
294	116,1	423,765
295	116,8	426,32
296	117,4	428,51
297	118,0	430,7
298	118,6	432,89
299	119,2	435,08
300	119,9	437,635
301	120,5	439,825
302	121,1	442,015
303	121,7	444,205
304	122,3	446,395
305	122,9	448,585
306	123,5	450,775
307	124,1	452,965
308	124,7	455,155
309	125,3	457,345
310	125,9	459,535
311	126,5	461,725
312	127,1	463,915
313	127,6	465,74
314	128,2	467,93
315	128,8	470,12
316	129,4	472,31
317	129,9	474,135

Ajoneuvon hiilidioksidi- päästön määrä	Veron määrä	
	g/km	senttiä/päivä euroa/365 päivää
318	130,5	476,325
319	131,1	478,515
320	131,6	480,34
321	132,2	482,53
322	132,8	484,72
323	133,3	486,545
324	133,9	488,735
325	134,4	490,56
326	135,0	492,75
327	135,5	494,575
328	136,1	496,765
329	136,6	498,59
330	137,1	500,415
331	137,7	502,605
332	138,2	504,43
333	138,7	506,255
334	139,2	508,08
335	139,8	510,27
336	140,3	512,095
337	140,8	513,92
338	141,3	515,745
339	141,8	517,57
340	142,3	519,395
341	142,8	521,22
342	143,3	523,045
343	143,8	524,87
344	144,3	526,695
345	144,8	528,52
346	145,2	529,98
347	145,7	531,805
348	146,2	533,63
349	146,7	535,455
350	147,1	536,915
351	147,6	538,74
352	148,0	540,2
353	148,5	542,025
354	149,0	543,85
355	149,4	545,31
356	149,9	547,135
357	150,3	548,595
358	150,7	550,055
359	151,2	551,88
360	151,6	553,34
361	152,0	554,8
362	152,5	556,625
363	152,9	558,085
364	153,3	559,545
365	153,7	561,005
366	154,1	562,465
367	154,5	563,925
368	154,9	565,385
369	155,3	566,845
370	155,7	568,305

Ajoneuvon hiilidioksidi- päästön määrä	Veron määrä	
	g/km	senttiä/päivä euroa/365 päivää
371	156,1	569,765
372	156,5	571,225
373	156,9	572,685
374	157,3	574,145
375	157,7	575,605
376	158,0	576,7
377	158,4	578,16
378	158,8	579,62
379	159,1	580,715
380	159,5	582,175
381	159,9	583,635
382	160,2	584,73
383	160,6	586,19
384	160,9	587,285
385	161,3	588,745
386	161,6	589,84
387	161,9	590,935
388	162,3	592,395
389	162,6	593,49
390	162,9	594,585
391	163,3	596,045
392	163,6	597,14
393	163,9	598,235
394	164,2	599,33
395	164,5	600,425
396	164,9	601,885
397	165,2	602,98
398	165,5	604,075
399	165,8	605,17
400 tai enemmän	166,1	606,265

VEROTAULUKKO 2

Ajoneuvon kokonaismassa	Veron määrä	
kilogrammaa	senttiä/ päivä	euroa/ 365 päivää
enintään 1 300	34,5	125,93
1 301–1 400	37,5	136,88
1 401–1 500	40,7	148,56
1 501–1 600	44,1	160,97
1 601–1 700	47,7	174,11
1 701–1 800	51,5	187,98
1 801–1 900	55,5	202,58
1 901–2 000	59,7	217,91
2 001–2 100	64,1	233,97
2 101–2 200	68,7	250,76
2 201–2 300	73,5	268,28
2 301–2 400	78,5	286,53
2 401–2 500	83,7	305,51
2 501–2 600	89,1	325,22
2 601–2 700	94,7	345,66
2 701–2 800	100,5	366,83
2 801–2 900	106,5	388,73
2 901–3 000	112,7	411,36
3 001–3 100	119,1	434,72
3 101–3 200	125,7	458,81
3 201–3 300	132,5	483,63
3 301–3 400	139,5	509,18
3 401 tai enemmän	146,7	535,46

Verotietoa sarjassa aikaisemmin ilmestynyt:

40. **Jenni Oksanen: Eläkkeet, verot ja ostovoima**
Esimerkkilaskelmia eläketulon verotuksesta ja nettoeläkkeen ostovoiman kehityksestä vuosina 1991-2004. 4.5.2004
41. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2004**
Suomen asema palkkaverottajana. 31.5.2004
42. **Jaana Kurjenoja: Veropolitiikka ja verotuotot**
Tilastollinen analyysi henkilöverotuksen, arvonlisäverotuksen ja yhteisöverotuksen tuotoista 1980- 2003. 20.1.2005, 2.p 7.4.2005
43. **Jenni Oksanen: Kulutusverotus Suomessa.** 5.4.2005
44. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2005**
Suomi työn verottajana. 6.6.2005
45. **Jaana Kurjenoja: Työvoimakustannuksen verokiila 2005.** 31.8.2005
46. **Jaana Kurjenoja: Veronkevennyksillä ostovoimaa**
Palkansaajan tuloverotus ja ostovoima 1991-2006. 3.1.2006
47. **Jenni Oksanen: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2006**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa vuonna 2006. 24.1.2006
48. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2006**
Miten Suomi verottaa nyt työtä? 16.8.2006
49. **Minna Punakallio: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2007**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa vuonna 2007. 13.12.2006
50. **Minna Punakallio: Verottaja ostajan kukkarolla**
Kulutusverot Suomessa ja muissa maissa. 4.10.2007
51. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2007**
Suomi palkkaverottajana. 25.10.2007
52. **Minna Punakallio: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2008**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa vuonna 2008. 30.1.2008
53. **Jaana Kurjenoja: Työn verotus ja perheet Euroopassa**
Perheiden verotus, lapsilisät ja päivähoito 11 Euroopan maassa. 11.2.2008
54. **Jaana Kurjenoja: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2008**
Suomi työn verottajana. 15.9.2008
55. **Jaana Kurjenoja: Eläkkeensaajan verotus ja ostovoima 2000-luvulla** 10.2.2009
56. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2009**
Suomen asema työn verottajana. 16.11.2009
57. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot Suomen maakunnissa 2010**
Laskelmia kunnallisista veroista 19 kaupungissa ja maakunnassa. 7.1.2010
58. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Eläkkeet, verot ja ostovoima**
Esimerkkilaskelmia eläketulon verotuksesta ja nettoeläkkeen ostovoimasta 2000-luvulla. 15.6.2010
59. **Minna Punakallio: Suomi ja muut maat työn verottajina**
Kansainvälinen palkkaverovertailu 2010. 9.11.2010
60. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2011 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 13.12.2010
61. **Minna Punakallio: Mitä tuloverotuksessa on tapahtunut?**
Palkansaajan verot ja ostovoima 1990-luvun alun laman jälkeen. 4.7.2011
62. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Mitä eläkeverotuksessa on tapahtunut?**
Eläkkeensaajan verot ja ostovoima 2000-2011. 4.8.2011
63. **Minna Punakallio: Kansainvälinen palkkaverovertailu 2011** 19.12.2011
64. **Mikael Kirkko-Jaakkola: Kuntien verot 2012 - missä maksat eniten?**
Laskelmia kunnallisista veroista maakunnissa, niiden keskuskaupungeissa ja Helsingin seudulla. 16.2.2012

Veronmaksajain Keskusliitto + Verotieto Oy
Kalevankatu 4, 00100 HELSINKI, puhelin (09) 618 871, fax (09) 608 087
www.veronmaksajat.fi

VERONMAKSAJAT
Puolenpitoa.